

T.C.
NEVŞEHİR HACI BEKTAŞ VELİ ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
TÜRKÇE EĞİTİMİ ANA BİLİM DALI

**YENİ HİTİT DİL ÖĞRETİM SETİ İLE YEDİ İKLİM DİL ÖĞRETİM
SETİNİN TÜRKÇENİN YABANCI DİL OLARAK ÖĞRETİMİNDE
KÜLTÜR AKTARIMI AÇISINDAN KARŞILAŞTIRILMASI**

Yüksek Lisans Tezi

Pelin SEVER

Danışman
Doç. Dr. Mesut GÜN

Nevşehir
2019

BİLİMSEL ETİĞE UYGUNLUK

Bu çalışmadaki tüm bilgilerin, akademik ve etik kurallara uygun bir şekilde elde edildiğini beyan ederim. Aynı zamanda bu kural ve davranışların gerektirdiği gibi, bu çalışmanın özünde olmayan tüm materyal ve sonuçları tam olarak aktardığımı ve referans gösterdiğimi belirtirim.

Tezi Hazırlayan

Zeynep KAYA

“Etkinlik Katılımcılarının Motivasyonlarının Belirlenmesi: Hacı Bektaş Veli’yi Anma Törenleri ve Kültür-Sanat Etkinlikleri Örneği” adlı Yüksek Lisans tezi, Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Lisansüstü Tez Yazım Kılavuzu’na uygun olarak hazırlanmıştır.

Tezi Hazırlayan
Zeynep KAYA

Danışman
Dr. Öğr. Üyesi Ömer ÇOBAN

Turizm İşletmeciliği Ana Bilim Dalı Başkanı

Doç. Dr. Duygu EREN

Dr. Öğr. Üyesi Ömer ÇOBAN danışmanlığında Zeynep KAYA tarafından hazırlanan “Etkinlik Katılımcılarının Motivasyonlarının Belirlenmesi: Hacı Bektaş Veli’yi Anma Törenleri ve Kültür-Sanat Etkinlikleri Örneği” adlı bu çalışma, jürimiz tarafından Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Turizm İşletmeciliği Ana Bilim Dalı’nda Yüksek Lisans Tezi olarak kabul edilmiştir.

28/05/2019

JÜRİ

Danışman: Dr. Öğr. Üyesi Ömer ÇOBAN
Üye : Doç. Dr. Duygu EREN
Üye : Dr. Öğr. Üyesi Reha KILIÇHAN

İMZA

ONAY:

Bu tezin kabulü Enstitü Yönetim Kurulunun 20./09./2019 tarih ve 2019.37.967 sayılı Kararı ile onaylanmıştır.

20/09/2019

Doç. Dr. Vedat AKTEPE
Müdür

TEŞEKKÜR

Başarı, engin bilgi denizinde kendini geminin dümeninde bulmaktır. Emek ve çabayla aşılabilir her yol doğru limanlara demir attırır. Başarı ve irade meyvesinin en güzel şekilde alındığı bu süreçte yanımda olan herkes ayrı değere sahiptir.

Eğitim-öğretim yıllarımdaki başarımın mimarı, en büyük destekçim, ilk öğretmenim Sevgili Annem Nergiz SEVER'e ve Sevgili Babam Sabahittin SEVER'e, sürece katkı sağlayan, başarı yolunda ilerlememe yardımcı olan sevgili kardeşlerime teşekkürlerimi sunuyorum.

Yüksek lisans eğitimimin başından sonuna kadar her bir adımında bana destek olan, varlığını hissettiren, inanarak ve güvenerek yola devam etmemde geniş yelpazeli kültür ve hoşgörüsüyle örnek aldığım değerli danışmanım Doç. Dr. Mesut GÜN'e, engin bilgileriyle fikirlerimi aydınlatan ve gönlü anlayış okyanusu ile dolup taşan değerli hocam Dr. Öğr. Üyesi Bahadır GÜLBAHAR'a sonsuz teşekkür eder, saygılarımı sunarım.

**YENİ HİTİT DİL ÖĞRETİM SETİ İLE YEDİ İKLİM DİL
ÖĞRETİM SETİNİN TÜRKÇENİN YABANCI DİL OLARAK
ÖĞRETİMİNDE KÜLTÜR AKTARIMI AÇISINDAN
KARŞILAŞTIRILMASI**

Pelin SEVER

**Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü
Türkçe Eğitimi Ana Bilim Dalı, Yüksek Lisans, (Ay) 2019
Danışman: Doç. Dr. Mesut GÜN**

ÖZET

Bu araştırma yabancılara Türkçe öğretiminde kullanılan ders kitaplarından olan Yedi İklim Türkçe A1, A2, B1, B2, C1 ve C2 ders kitapları ile Yeni Hitit Türkçe A1, A2, B1, B2 ve C1 ders kitaplarında yer alan okuma metinlerinde kültür aktarımı yapılırken hangi kültürel öğelere yer verildiğinin tespit edilmesi amacıyla yapılmıştır.

Nitel olan araştırma, betimsel tarama modellidir. Araştırmada doküman incelemesi tekniği kullanılmıştır. Söz konusu kitaplardaki kültürel öğeler analiz edilmiştir. Ders kitaplarındaki toplam kültürel öğeler her bir kitap için ayrı ayrı ortaya konmuş, gerek Yedi İklim Türkçe ders kitapları gerekse Yeni Hitit Türkçe ders kitapları öncelikli olarak kendi içinde seviyelerine göre değerlendirilmiştir. Daha sonra ise Yedi İklim Türkçe ders kitapları ile Yeni Hitit Türkçe ders kitapları seviyelere göre kültürel öğeler bakımından birbirleriyle karşılaştırılmış ve değerlendirilmiştir.

Araştırma sonucunda, Yedi İklim Türkçe ders kitaplarının tamamında yer alan toplam kültürel öge sayısının 259 olduğu tespit edilmiştir. Yeni Hitit Türkçe ders kitaplarının tamamında ise yer alan toplam kültürel öge sayısının 108 olduğu ortaya çıkmıştır. Yedi İklim Türkçe ders kitaplarının ve Yeni Hitit Türkçe ders kitaplarının dil seviyesi arttıkça kültürel öge sayısının ters orantılı bir şekilde azaldığı görülmüştür. Ancak toplam kültürel öge sayısı tek tek seviyelere göre değerlendirildiğinde; Yedi İklim Türkçe ders kitabı ile Yeni Hitit Türkçe ders kitaplarındaki toplam kültürel öge sayısının artış ve azalış yönünden farklılık

gösterdiği tespit edilmiştir. Ayrıca ders kitaplarının kültürel öge olarak beden dilinin kullanımına yok denecek kadar az yer verilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Türkçenin yabancı dil olarak öğretimi, Yeni Hitit Dil Öğretim Seti, Yedi İklim Dil Öğretim Seti, inceleme.

**COMPARISON OF THE YEDİ İKLİM LANGUAGE
TEACHING SET AND YENİ HİTİT TEACHING SET IN
TERMS OF CULTURAL TRANSFER IN TEACHING
TURKISH AS A FOREIGN LANGUAGE**

Pelin SEVER

**Nevşehir Hacı Bektaş Veli University, Institute of Social Sciences, Department
of Turkish Education, Post Graduation, 2019
Supervisor: Assoc. Doç. Dr. Mesut GÜN**

ABSTRACT

The aim of this study is to determine which cultural elements of the reading texts in the textbooks of Yeni Hitit at level of A1, A2, B1, B2 and C1 Yedi İklim at level of A1, A2, B1, B2, C1 and C2 used in teaching Turkish to foreigners and to determine what extent these cultural elements are included in the headings.

This qualitative research was conducted according descriptive survey model and document review technique were used. Cultural elements in these books were analyzed. The total cultural elements in the textbooks were presented separately for each book, and both Yedi İklim Turkish textbooks and Yeni Hitit Turkish textbooks were assessed according to their level within themselves. After the assessment, Yedi İklim and Yeni Hitit textbooks were compared and evaluated according to the levels in terms of cultural elements.

As a result of the study, it was found that the total number of cultural items in the entire Yedi İklim Turkish textbooks is 259 and the total number of cultural items in Yeni Hitit Turkish textbooks is 108. It was observed that as the language level of the textbooks increases, the number of cultural items decreases inversely. However, when the total number of cultural items is evaluated according to individual levels; It has been determined that the total number of cultural items in Yedi İklim Turkish textbooks and Yeni Hitit Turkish textbooks differ in terms of increase and decrease.

In addition, in the textbooks, body language as cultural elements is almost no place to use.

Keywords: Teaching Turkish as a foreign language, Yeni Hitit Language Teaching Set, Yedi İklim Language Teaching Set, Analysis.

İÇİNDEKİLER

Sayfa No.

BİLİMSEL ETİĞE UYGUNLUK.....	iii
TEZ YAZIM KILAVUZUNA UYGUNLUK.....	iv
KABUL VE ONAY SAYFASI.....	v
TEŞEKKÜR.....	vi
ÖZET.....	vii
ABSTRACT.....	ix
İÇİNDEKİLER.....	xi
KISALTMALAR.....	xviii
TABLolar LİSTESİ.....	xix
ŞEKİLLER LİSTESİ.....	xxi
GİRİŞ	1

BİRİNCİ BÖLÜM PROBLEM DURUMU

1.1. Problem Cümlesi.....	2
1.2. Alt Problem.....	2
1.3. Problem Durumu.....	2
1.4. Araştırmanın Amacı.....	3
1.5. Alt Amaçlar.....	3
1.6. Araştırmanın Önemi.....	4

İKİNCİ BÖLÜM KURAMSAL ÇERÇEVE

2.1. Dil ve Kültür.....	5
2.1.1. Dilin Tanımı, Kapsamı.....	5
2.1.2. Kültürün Tanımı, Kapsamı.....	6
2.1.3. Dil ve Kültür İlişkisi.....	8
2.2. Yabancı Dil Öğretiminde Dil ve Kültür Etkileşimi.....	9
2.2.1. Yabancı Dil Öğretiminde Kültürün Etkisi.....	9
2.2.2. Yabancı Dil Olarak Türkçe Ders Kitaplarında Kültürün Önemi.....	10
2.2.3. Dil ve Kültür İlişkisinin Yabancı Dil Öğretimi Üzerindeki Etkisi.....	12

xi

2.3. Yabancı Dil Öğretiminde Kültür Aktarımı.....	13
2.3.1. Yabancı Dil Öğretiminde Kültürel Öğelerin Aktarımı	13
2.3.2. Yabancı Dil Öğretiminde Kültür Aktarımının Gerekliliği.....	14
2.3.3. Yabancı Dil Öğretimi Kültür Aktarımında Ders Kitabının Rolü.....	15
2.3.4. Yabancı Dil Öğretiminde Kullanılan Ders Kitaplarının Kültürel Açından Değerlendirilmesi.....	17
2.3.5. Yabancı Dil Öğretimi Kültür Aktarımında Seçilen Metinlerin Önemi.....	19
2.3.6. Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretiminde Türk Kültürüne Ait Değerlerin Kazandırılması.....	20
2.4. İlgili Alanyazın.....	21
2.4.1. Makaleler.....	21
2.4.2. Yüksek Lisans Tezleri.....	23

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

YÖNTEM

3.1. Araştırmanın Yöntemi.....	26
3.2. Sınırlılıklar.....	26
3.3. Varsayımlar.....	27
3.4. Evren ve Örneklem.....	27
3.5. Veri Toplama Araçları.....	27

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

BULGULAR VE YORUM

4.1. Yedi İklim Türkçe Öğretim Seti A1, A2, B1, B2, C1 ve C2 Seviyeleri Ders Kitaplarındaki Metinlerin Kültür Aktarımı Açısından İncelenmesi.....	30
4.1.1. Yedi İklim Türkçe Öğretim Seti A1 Seviyesi Ders Kitabındaki Metinlerde Günlük Yaşama İlişkin Kültürel Öğelerin Kullanımı.....	30
4.1.1. Yedi İklim Türkçe Öğretim Seti A1 Seviyesi Ders Kitabındaki Metinlerde Yaşam Şartlarına İlişkin Kültürel Öğelerin Kullanımı.....	32

4.1.1. Yedi İklim Türkçe Öğretim Seti A1 Seviyesi Ders Kitabındaki Metinlerde Kişiler Arası İlişkilere İlişkin Kültürel Öğelerin Kullanımı.....	32
4.1.1. Yedi İklim Türkçe Öğretim Seti A1 Seviyesi Ders Kitabındaki Metinlerde Değerler, İnançlar ve Davranışlara İlişkin Kültürel Öğelerin Kullanımı.....	33
4.1.1. Yedi İklim Türkçe Öğretim Seti A1 Seviyesi Ders Kitabındaki Metinlerde Beden Diline İlişkin Kültürel Öğelerin Kullanımı.....	36
4.1.1. Yedi İklim Türkçe Öğretim Seti A1 Seviyesi Ders Kitabındaki Metinlerde Toplumsal Geleneklere İlişkin Kültürel Öğelerin Kullanımı.....	36
4.1.1. Yedi İklim Türkçe Öğretim Seti A1 Seviyesi Ders Kitabındaki Metinlerde Törenselle Davranışlara İlişkin Kültürel Öğelerin Kullanımı.....	38
4.1.2. Yedi İklim Türkçe Öğretim Seti A2 Seviyesi Ders Kitabındaki Metinlerde Günlük Yaşama İlişkin Kültürel Öğelerin Kullanımı.....	38
4.1.2. Yedi İklim Türkçe Öğretim Seti A2 Seviyesi Ders Kitabındaki Metinlerde Yaşam Şartlarına İlişkin Kültürel Öğelerin Kullanımı.....	40
4.1.2. Yedi İklim Türkçe Öğretim Seti A2 Seviyesi Ders Kitabındaki Metinlerde Kişiler Arası İlişkilere İlişkin Kültürel Öğelerin Kullanımı.....	41
4.1.2. Yedi İklim Türkçe Öğretim Seti A2 Seviyesi Ders Kitabındaki Metinlerde Değerler, İnançlar ve Davranışlara İlişkin Kültürel Öğelerin Kullanımı.....	42
4.1.2. Yedi İklim Türkçe Öğretim Seti A2 Seviyesi Ders Kitabındaki Metinlerde Beden Diline İlişkin Kültürel Öğelerin Kullanımı.....	47
4.1.2. Yedi İklim Türkçe Öğretim Seti A2 Seviyesi Ders Kitabındaki Metinlerde Toplumsal Geleneklere İlişkin Kültürel Öğelerin Kullanımı.....	47
4.1.2. Yedi İklim Türkçe Öğretim Seti A2 Seviyesi Ders Kitabındaki Metinlerde Törenselle Davranışlara İlişkin Kültürel Öğelerin Kullanımı.....	50
4.1.3. Yedi İklim Türkçe Öğretim Seti B1 Seviyesi Ders Kitabındaki Metinlerde Günlük Yaşama İlişkin Kültürel Öğelerin Kullanımı.....	52

4.1.3. Yedi İklim Türkçe Öğretim Seti B1 Seviyesi Ders Kitabındaki Metinlerde Yaşam Şartlarına İlişkin Kültürel Öğelerin Kullanımı.....	53
4.1.3. Yedi İklim Türkçe Öğretim Seti B1 Seviyesi Ders Kitabındaki Metinlerde Kişiler Arası İlişkilere İlişkin Kültürel Öğelerin Kullanımı.....	54
4.1.3. Yedi İklim Türkçe Öğretim Seti B1 Seviyesi Ders Kitabındaki Metinlerde Değerler, İnançlar ve Davranışlara İlişkin Kültürel Öğelerin Kullanımı.....	54
4.1.3. Yedi İklim Türkçe Öğretim Seti B1 Seviyesi Ders Kitabındaki Metinlerde Beden Diline İlişkin Kültürel Öğelerin Kullanımı.....	56
4.1.3. Yedi İklim Türkçe Öğretim Seti B1 Seviyesi Ders Kitabındaki Metinlerde Toplumsal Geleneklere İlişkin Kültürel Öğelerin Kullanımı.....	57
4.1.3. Yedi İklim Türkçe Öğretim Seti B1 Seviyesi Ders Kitabındaki Metinlerde Törenselle Davranışlara İlişkin Kültürel Öğelerin Kullanımı.....	57
4.1.4. Yedi İklim Türkçe Öğretim Seti B2 Seviyesi Ders Kitabındaki Metinlerde Günlük Yaşama İlişkin Kültürel Öğelerin Kullanımı.....	58
4.1.4. Yedi İklim Türkçe Öğretim Seti B2 Seviyesi Ders Kitabındaki Metinlerde Yaşam Şartlarına İlişkin Kültürel Öğelerin Kullanımı.....	58
4.1.4. Yedi İklim Türkçe Öğretim Seti B2 Seviyesi Ders Kitabındaki Metinlerde Kişiler Arası İlişkilere İlişkin Kültürel Öğelerin Kullanımı.....	59
4.1.4. Yedi İklim Türkçe Öğretim Seti B2 Seviyesi Ders Kitabındaki Metinlerde Değerler, İnançlar ve Davranışlara İlişkin Kültürel Öğelerin Kullanımı.....	60
4.1.4. Yedi İklim Türkçe Öğretim Seti B2 Seviyesi Ders Kitabındaki Metinlerde Beden Diline İlişkin Kültürel Öğelerin Kullanımı.....	63
4.1.4. Yedi İklim Türkçe Öğretim Seti B2 Seviyesi Ders Kitabındaki Metinlerde Toplumsal Geleneklere İlişkin Kültürel Öğelerin Kullanımı.....	63
4.1.4. Yedi İklim Türkçe Öğretim Seti B2 Seviyesi Ders Kitabındaki Metinlerde Törenselle Davranışlara İlişkin Kültürel Öğelerin Kullanımı.....	65

4.1.5. Yedi İklim Türkçe Öğretim Seti C1 Seviyesi Ders Kitabındaki Metinlerde Günlük Yaşama İlişkin Kültürel Öğelerin Kullanımı.....	66
4.1.5. Yedi İklim Türkçe Öğretim Seti C1 Seviyesi Ders Kitabındaki Metinlerde Yaşam Şartlarına İlişkin Kültürel Öğelerin Kullanımı.....	67
4.1.5. Yedi İklim Türkçe Öğretim Seti C1 Seviyesi Ders Kitabındaki Metinlerde Kişiler Arası İlişkilere İlişkin Kültürel Öğelerin Kullanımı.....	67
4.1.5. Yedi İklim Türkçe Öğretim Seti C1 Seviyesi Ders Kitabındaki Metinlerde Değerler, İnançlar ve Davranışlara İlişkin Kültürel Öğelerin Kullanımı.....	67
4.1.5. Yedi İklim Türkçe Öğretim Seti C1 Seviyesi Ders Kitabındaki Metinlerde Beden Diline İlişkin Kültürel Öğelerin Kullanımı.....	71
4.1.5. Yedi İklim Türkçe Öğretim Seti C1 Seviyesi Ders Kitabındaki Metinlerde Toplumsal Geleneklere İlişkin Kültürel Öğelerin Kullanımı.....	71
4.1.5. Yedi İklim Türkçe Öğretim Seti C1 Seviyesi Ders Kitabındaki Metinlerde Törenselleşmiş Davranışlara İlişkin Kültürel Öğelerin Kullanımı.....	71
4.1.6. Yedi İklim Türkçe Öğretim Seti C2 Seviyesi Ders Kitabındaki Metinlerde Günlük Yaşama İlişkin Kültürel Öğelerin Kullanımı.....	72
4.1.6. Yedi İklim Türkçe Öğretim Seti C2 Seviyesi Ders Kitabındaki Metinlerde Yaşam Şartlarına İlişkin Kültürel Öğelerin Kullanımı.....	72
4.1.6. Yedi İklim Türkçe Öğretim Seti C2 Seviyesi Ders Kitabındaki Metinlerde Kişiler Arası İlişkilere İlişkin Kültürel Öğelerin Kullanımı.....	72
4.1.6. Yedi İklim Türkçe Öğretim Seti C2 Seviyesi Ders Kitabındaki Metinlerde Değerler, İnançlar ve Davranışlara İlişkin Kültürel Öğelerin Kullanımı.....	73
4.1.6. Yedi İklim Türkçe Öğretim Seti C2 Seviyesi Ders Kitabındaki Metinlerde Beden Diline İlişkin Kültürel Öğelerin Kullanımı.....	76
4.1.6. Yedi İklim Türkçe Öğretim Seti C2 Seviyesi Ders Kitabındaki Metinlerde Toplumsal Geleneklere İlişkin Kültürel Öğelerin Kullanımı.....	76

4.1.6. Yedi İklim Türkçe Öğretim Seti C2 Seviyesi Ders Kitabındaki Metinlerde Törenselle Davranışlara İlişkin Kültürel Öğelerin Kullanımı.....	77
4.2. Yeni Hitit Türkçe Öğretim Seti A1-A2, B1, B2-C1 Seviyeleri Ders Kitaplarındaki Metinlerin Kültür Aktarımı Açısından İncelenmesi.....	79
4.2.1. Yeni Hitit Türkçe Öğretim Seti A1-A2 Temel Seviye Ders Kitabındaki Metinlerde Günlük Yaşama İlişkin Kültürel Öğelerin Kullanımı.....	79
4.2.1. Yeni Hitit Türkçe Öğretim Seti A1-A2 Temel Seviye Ders Kitabındaki Metinlerde Yaşam Şartlarına İlişkin Kültürel Öğelerin Kullanımı.....	81
4.2.1. Yeni Hitit Türkçe Öğretim Seti A1-A2 Temel Seviye Ders Kitabındaki Metinlerde Kişiler Arası İlişkilere İlişkin Kültürel Öğelerin Kullanımı.....	81
4.2.1. Yeni Hitit Türkçe Öğretim Seti A1-A2 Temel Seviye Ders Kitabındaki Metinlerde Değerler, İnançlar, Davranışlara İlişkin Kültürel Öğelerin Kullanımı.....	82
4.2.1. Yeni Hitit Türkçe Öğretim Seti A1-A2 Temel Seviye Ders Kitabındaki Metinlerde Beden Diline İlişkin Kültürel Öğelerin Kullanımı.....	85
4.2.1. Yeni Hitit Türkçe Öğretim Seti A1-A2 Temel Seviye Ders Kitabındaki Metinlerde Toplumsal Geleneklere İlişkin Kültürel Öğelerin Kullanımı.....	85
4.2.1. Yeni Hitit Türkçe Öğretim Seti A1-A2 Temel Seviye Ders Kitabındaki Metinlerde Törenselle Davranışlara İlişkin Kültürel Öğelerin Kullanımı.....	85
4.2.2. Yeni Hitit Türkçe Öğretim Seti B1 Orta Seviye Ders Kitabındaki Metinlerde Günlük Yaşama İlişkin Kültürel Öğelerin Kullanımı.....	87
4.2.2. Yeni Hitit Türkçe Öğretim Seti B1 Orta Seviye Ders Kitabındaki Metinlerde Yaşam Şartlarına İlişkin Kültürel Öğelerin Kullanımı.....	88
4.2.2. Yeni Hitit Türkçe Öğretim Seti B1 Orta Seviye Ders Kitabındaki Metinlerde Kişiler Arası İlişkilere İlişkin Kültürel Öğelerin Kullanımı.....	88
4.2.2. Yeni Hitit Türkçe Öğretim Seti B1 Orta Seviye Ders Kitabındaki Metinlerde Değerler, İnançlar, Davranışlara İlişkin Kültürel Öğelerin Kullanımı.....	88

4.2.2. Yeni Hitit Türkçe Öğretim Seti B1 Orta Seviye Ders Kitabındaki Metinlerde Beden Diline İlişkin Kültürel Öğelerin Kullanımı.....	91
4.2.2. Yeni Hitit Türkçe Öğretim Seti B1 Orta Seviye Ders Kitabındaki Metinlerde Toplumsal Geleneklere İlişkin Kültürel Öğelerin Kullanımı.....	91
4.2.2. Yeni Hitit Türkçe Öğretim Seti B1 Orta Seviye Ders Kitabındaki Metinlerde Törenselle Davranışlara İlişkin Kültürel Öğelerin Kullanımı.....	92
4.2.3. Yeni Hitit Türkçe Öğretim Seti B2-C1 Yüksek Seviye Ders Kitabındaki Metinlerde Günlük Yaşama İlişkin Kültürel Öğelerin Kullanımı.....	95
4.2.3. Yeni Hitit Türkçe Öğretim Seti B2-C1 Yüksek Seviye Ders Kitabındaki Metinlerde Yaşam Şartlarına İlişkin Kültürel Öğelerin Kullanımı.....	95
4.2.3. Yeni Hitit Türkçe Öğretim Seti B2-C1 Yüksek Seviye Ders Kitabındaki Metinlerde Kişiler Arası İlişkilere İlişkin Kültürel Öğelerin Kullanımı.....	95
4.2.3. Yeni Hitit Türkçe Öğretim Seti B2-C1 Yüksek Seviye Ders Kitabındaki Metinlerde Değerler, İnançlar, Davranışlara İlişkin Kültürel Öğelerin Kullanımı....	96
4.2.3. Yeni Hitit Türkçe Öğretim Seti B2-C1 Yüksek Seviye Ders Kitabındaki Metinlerde Beden Diline İlişkin Kültürel Öğelerin Kullanımı.....	97
4.2.3. Yeni Hitit Türkçe Öğretim Seti B2-C1 Yüksek Seviye Ders Kitabındaki Metinlerde Toplumsal Geleneklere İlişkin Kültürel Öğelerin Kullanımı.....	97
4.2.3. Yeni Hitit Türkçe Öğretim Seti B2-C1 Yüksek Seviye Ders Kitabındaki Metinlerde Törenselle Davranışlara İlişkin Kültürel Öğelerin Kullanımı.....	98
SONUÇ, TARTIŞMA VE ÖNERİLER	108
KAYNAKLAR	
ÖZ GEÇMİŞ	

KISALTMALAR

akt. : Aktaran

A.D.O.Ç: Avrupa Dilleri Ortak Çerçevesi

C : Cilt

TDK : Türk Dil Kurumu

vb. : Ve benzerleri

vd. : Ve diğlerleri

vs. : Vesaire

TABLULAR LİSTESİ

Tablo 1: Yedi İklim Türkçe Öğretim Seti A1,A2 Temel Seviyeye Göre Ders Kitaplarında Yer Alan Kültürel Öğelerin Dağılımı

Tablo 2: Yedi İklim Türkçe Öğretim Seti B1,B2 Orta Seviyeye Göre Ders Kitaplarında Yer Alan Kültürel Öğelerin Dağılımı

Tablo 3: Yedi İklim Türkçe Öğretim Seti C1,C2 Yüksek Seviyeye Göre Ders Kitaplarında Yer Alan Kültürel Öğelerin Dağılımı

Tablo 4: Yeni Hitit Türkçe Öğretim Seti A1-A2 Temel Seviyeye Göre Ders Kitabında Yer Alan Kültürel Öğelerin Dağılımı

Tablo 5: Yeni Hitit Türkçe Öğretim Seti B1 Orta Seviyeye Göre Ders Kitabında Yer Alan Kültürel Öğelerin Dağılımı

Tablo 6: Yeni Hitit Türkçe Öğretim Seti B2-C1 Yüksek Seviyeye Göre Ders Kitabında Yer Alan Kültürel Öğelerin Dağılımı

Tablo 7: Yedi İklim Türkçe Öğretim Seti ile Yeni Hitit Türkçe Öğretim Seti Ders Kitaplarının Seviyelerine Göre Günlük Yaşam Kültürel Öğeleri Bakımından Karşılaştırılması

Tablo 8: Yedi İklim Türkçe Öğretim Seti ile Yeni Hitit Türkçe Öğretim Seti Ders Kitaplarının Seviyelerine Göre Yaşam şartları Kültürel Öğeleri Bakımından Karşılaştırılması

Tablo 9: Yedi İklim Türkçe Öğretim Seti ile Yeni Hitit Türkçe Öğretim Seti Ders Kitaplarının Seviyelerine Göre Kişiler Arası İlişkiler Kültürel Öğeleri Bakımından Karşılaştırılması

Tablo 10: Yedi İklim Türkçe Öğretim Seti ile Yeni Hitit Türkçe Öğretim Seti Ders Kitaplarının Seviyelerine Göre Değerler, İnançlar, Davranışlar Kültürel Öğeleri Bakımından Karşılaştırılması

Tablo 11: Yedi İklim Türkçe Öğretim Seti ile Yeni Hitit Türkçe Öğretim Seti Ders Kitaplarının Seviyelerine Göre Beden Dili Kültürel Öğeleri Bakımından Karşılaştırılması

Tablo 12: Yedi İklim Türkçe Öğretim Seti ile Yeni Hitit Türkçe Öğretim Seti Ders Kitaplarının Seviyelerine Göre Sosyal Gelenekler Kültürel Öğeleri Bakımından Karşılaştırılması

Tablo 13: Yedi İklim Türkçe Öğretim Seti ile Yeni Hitit Türkçe Öğretim Seti Ders Kitaplarının Seviyelerine Göre Törenselle Davranışlar Kültürel Öğeleri Bakımından Karşılaştırılması

ŞEKİLLER LİSTESİ

Şekil 1: Yedi İklim Türkçe Öğretim Seti A1,A2 Temel Seviye Ders Kitaplarında Yer Alan Kültürel Öğelerin Toplamının Yüzdesel Dağılım Oranı

Şekil 2: Yedi İklim Türkçe Öğretim Seti B1,B2 Orta Seviye Ders Kitaplarında Yer Alan Kültürel Öğelerin Toplamının Yüzdesel Dağılım Oranı

Şekil 3: Yedi İklim Türkçe Öğretim Seti C1,C2 Yüksek Seviye Ders Kitaplarında Yer Alan Kültürel Öğelerin Toplamının Yüzdesel Dağılım Oranı

Şekil 4: Yedi İklim Türkçe Öğretim Seti A1,A2; B1,B2; C1,C2 Seviyelerine Göre Ders Kitaplarında Yer Alan Kültürel Öğelerin Toplam Dağılımı

Şekil 5: Yeni Hitit Türkçe Öğretim Seti A1-A2 Temel Seviye Ders Kitabında Yer Alan Kültürel Öğelerin Toplamının Yüzdesel Dağılım Oranı

Şekil 6: Yeni Hitit Türkçe Öğretim Seti B1 Orta Seviye Ders Kitabında Yer Alan Kültürel Öğelerin Toplamının Yüzdesel Dağılım Oranı

Şekil 7: Yeni Hitit Türkçe Öğretim Seti B2-C1 Yüksek Seviye Ders Kitabında Yer Alan Kültürel Öğelerin Toplamının Yüzdesel Dağılım Oranı

Şekil 8: Yeni Hitit Türkçe Öğretim Seti A1,A2; B1; B2,C1 Seviyelerine Göre Ders Kitaplarında Yer Alan Kültürel Öğelerin Toplam Dağılımı

Şekil 9: Yedi İklim Türkçe Öğretim Seti ile Yeni Hitit Türkçe Öğretim Setinin Temel, Orta, Yüksek Seviyelerine Göre Ders Kitaplarında Yer Alan Kültürel Öğelerin Karşılaştırmalı Toplam Dağılımı

Şekil 10: Yedi İklim Türkçe Öğretim Seti ile Yeni Hitit Türkçe Öğretim Seti Ders Kitaplarında Yer Alan Kültürel Öğelerin Toplam Sayısının Karşılaştırılması

GİRİŞ

Kültür ve dil bir toplumu ayakta tutan ve birbirinden ayrılmayan iki önemli ögedir. Bir ülkenin dilini öğrenmek demek o ülkenin kültürünü de öğrenmek demektir. Yabancı dil olarak Türkçe öğretimi zaman içerisinde kendini her alanda geliştirmiştir. Sosyal, ekonomik, eğitimsel, kültürel vs. alanlarda gelişim göstermesiyle beraber son yıllarda yabancı dil olarak Türkçe öğretimi üzerine yapılan çalışmalar kendini göstermiştir. Bu alanda en yoğun çalışmalar dil üzerine yapılmıştır. Bu nedenle dil, insanlar arasında iletişimi sağlayan en önemli araçtır. Dil bir araç ise esas olan amaç dilin kültürü yansıtıcı olmasıdır. Yapısal olarak öğrenilen dilin öğrenciye çok bir şey kazandırdığı söylenemez. Farklı kültürlere sahip insanların birbirleriyle sağlıklı iletişim kurabilmeleri için birbirlerinin kültürleri hakkında fikir sahibi olmaları gerekmektedir. Böylelikle dil öğrenme aşamasında öğrenciler kendi kültürel değerleri ile hedef kültürün değerlerini karşılaştırma, kültürler arası iletişim becerisi kazanma ve farklı kültürlere hoşgörülü yaklaşma imkân bulacaktır. Bu durum kişiler arası yanlış anlaşılmaları ve oluşabilecek problemleri önleyecektir. Bundan dolayı yabancı dil öğretiminde öncelik dil ile kültürün bir arada öğretilmesi ve hedef dilde kültürel farkındalık oluşturmaktır.

"Yeni Hitit Dil Öğretim Seti ile Yedi İklim Dil Öğretim Setinin Türkçenin Yabancı Dil Olarak Öğretiminde Kültür Aktarımı Açısından Karşılaştırılması" isimli bu çalışmada; Yedi İklim Türkçe Öğretim Seti ile Yeni Hitit Dil Öğretim Seti Ders Kitaplarındaki okuma metinlerinde yer alan Türk kültürüne ait ögeler tespit edilmiş ve incelenen kitaplarda kültür aktarımının yapıldığı öge sayısı karşılaştırılmıştır. Dil seviyelere göre hazırlanmış olan ders kitaplarında en az ve en çok kullanılan kültürel ögeler sınıflandırılarak tablolar halinde gösterilmiştir. Bunlara şekiller üzerinden yüzdelik dilimlerle yer verilmiştir. Çalışmanın ölçütü Avrupa Dilleri Öğretimi Ortak Çerçeve Metni'ne göre oluşturulmuştur. Bu metinde belirtilen evrensel kültür öğeleri Türk kültürüne uygun bir biçimde değerlendirmeye alınmıştır. Bulgular kısmında yedi maddeden oluşan sosyokültürel değerler ve bunların alt başlıkları ölçüt alınarak amaca ulaşılmaya çalışılmıştır. Araştırmanın amacı doğrultusunda elde edilen veriler çözümlenerek sonuç ve tartışma bölümü oluşturulmuştur. Bulgulardan yola çıkarak çeşitli önerilerde bulunulmuştur.

BİRİNCİ BÖLÜM

PROBLEM DURUMU

1.1. Problem Cümlesi

Yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde kullanılan Yedi İklim Türkçe Öğretim Seti ile Yeni Hitit Türkçe Öğretim Seti Ders Kitaplarında hangi kültürel öğelere başvurulmuştur?

1.2. Alt Problem

Yabancılara Türkçe öğretiminde kullanılan ders kitaplarında farklı seviyelerde hangi kültürel unsurlara ne sıklıkta yer verilmiştir?

1.3. Problem Durumu

Bir toplumun yaşamak için ürettiği maddi ve manevi değerlerin hepsi kültür ögesi içinde yer alır. Dil; bu kültürün gelişip güçlenmesini, kuşaktan kuşağa aktarılmasını sağlayan çok önemli bir araçtır (Güleryüz, 2004: 121). Dil öğrenen birey beraberinde o toplumun kültürünü de öğrenmiş olur. Türkçe öğretiminde önemli materyallerden olan ders kitaplarında yeteri düzeyde Türk kültürünü tanıtıcı öğelere yer verilmelidir. İletişimin olmazsa olmazı dil, binlerce yıllık geçmişi ve onunla beraber kültüre ait bütün izleri bünyesinde barındırır. Toplumlar dilleriyle var olur ve yaşarlar. Dilini kaybeden bir toplum kültürünü de kaybeder, o toplumun zamanla kendi benliği de yok olur. Dil ve kültürden yoksun bir topluluktan başka bir şey olamaz. Başka milletlerin himayesi altına girmeye mahkûm olur. Yeryüzünde böyle bir toplumdan artık söz edilemez.

Her millet dilini ve kültürünü yüzyıllar boyunca yoğurur. Bu esnada o, akan bir nehir gibi içinden geçtiği her topraktan bazı unsurları alır (Kaplan, 2010). Aldığı her öge onu daha da güçlendirir ve geniş yelpazenin renkleri gibi çeşitliliği artar. Geçtiği

coğrafyanın doğasından geçim kaynağına yaşam tarzından iklimine kadar beslenir. Sonucunda uygarlığın gelişimine katkı sağlar.

Yabancı dil öğretilirken en çok tercih edilen materyallerin başında ders kitapları gelir. Kitaplardaki gerek temaların gerekse işlenecek konuların sırası olsun zamanı etkili kullanmaya ve belli bir program dâhilinde hareket etmeye yardımcı olur. İşlenecek konularda metinlerin seçimi titizlikle yapılmalıdır. Çünkü seçilen metinler günlük metinler de olsa kültür aktarmada önemli paya sahiptir. Bireyler dil öğrenirken metinler yoluyla o toplumun kültürel değerlerini öğrenir. Metinlere serpiştirilen kültürel öğeler sezdirme yoluyla dil öğretim sürecine olumlu katkı sağlar. Böylece öğretilmesi hedeflenen dil, bireyler tarafından etkin bir biçimde konuşulur duruma gelir. Ders kitapları sayesinde dil öğretimi amaca hizmet etmiş olur.

1.4. Araştırmanın Amacı

Türkçe dünya dilleri arasında en çok konuşulan dillerden biridir. Türkçe öğretiminde resmi bir öğretim programı olmadığından hazırlanan ders kitapları karşımıza çıkmaktadır. Bundan dolayı ders kitaplarında incelenecek ölçütler göz önünde bulundurulur. Bu araştırmanın temel amacı, örnekleme alınan Yedi İklim Türkçe Öğretim Seti ile Yeni Hitit Türkçe Öğretim Seti Ders Kitaplarında yer alan kültürel öğelerin kullanım alanlarını incelemektir. Bu nedenle ilk olarak ele alınan metinlerdeki kültürel öğeler belirlenecek sonrasında ise incelenen her iki kitapta da kültür aktarımının nasıl yapıldığı belirlenecektir.

1.5. Alt Amaçlar

1. Türkçenin yabancı dil olarak öğretilmesi için hazırlanan Yedi İklim Türkçe Öğretim Seti ile Yeni Hitit Türkçe Öğretim Seti Ders Kitaplarında kullanılan kültürel öğeler nelerdir?

2. Türkçenin yabancı dil olarak öğretilmesi için hazırlanan Yedi İklim Türkçe Öğretim Seti ile Yeni Hitit Türkçe Öğretim Seti Ders Kitaplarında kullanılan kültürel öğelerin kitap seviyelerine göre dağılımı nasıldır?

3. Türkçenin yabancı dil olarak öğretilmesi için hazırlanan Yedi İklim Türkçe Öğretim Seti ile Yeni Hitit Türkçe Öğretim Seti Ders Kitaplarındaki okuma metinlerinde kullanılan kültürel öğelerin kitapların temel, orta, yüksek seviyelerine göre kullanım sayısı ve oranı kaçtır?

4. Yabancılar için hazırlanan Yedi İklim Türkçe Öğretim Seti ile Yeni Hitit Türkçe Öğretim Seti Ders Kitaplarındaki okuma metinlerinde kültürel öğelerin sınıflandırılarak hangisinin ne kadar kullanıldığının sayısı ve incelenen iki farklı kitabın seviyelerine göre kültür aktarımında kullanılan öğelerin sayısı kaçtır?

1.6. Araştırmanın Önemi

Dil eğitimi, metin merkezli olarak gerçekleştirildiğinden Türkçe dersinde metin kullanımı çok önemlidir (Coşkun ve Taş, 2008: 59). Türkçe kitaplarındaki metinler millî kültür ışığında edebi dil kullanılarak oluşturulmalıdır. Karadüz'e (2008:386) göre öğrenciler bu metinlerden yararlanarak yaşadıkları ülkenin doğal güzelliklerini, her alandaki yaşam tarzını, tarihî ve sanat eserlerini, sosyal değerlerini, tarihi kahramanlarını, devlet büyüklerini, vatan ve bayrak sevgisini, manevi değerlerini, inanç sistemini tanır ve öğrenirler.

Yabancılar Türkçe öğretiminde kullanılan ve en önemli materyallerden birisi olan ders kitapları şüphesiz ki öğrencilerin Türk kültürünü öğrenmede ve günlük hayatta kullanmada büyük öneme sahiptir. Ana dil olarak Türkçe öğretimi alanındaki ders kitaplarına dair kültürel öge araştırmalarına nazaran yabancı dil öğretiminde kullanılan Türkçe ders kitaplarında kültürel öğelerin tespit edildiği çalışmalar oldukça azdır. Bu çalışma ile örnekleme alınan ders kitaplarındaki kültürel öğeler tespit edilerek seviyelere göre toplam kullanım sayısı ortaya konulacaktır. Söz konusu ders kitaplarında kültürel öğelerin tespit edilmesinin ve toplamının belirlenmesinin daha sonraki süreçte hazırlanacak olan ders kitaplarının kültürel öğeler bakımından geliştirilmesine katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

İKİNCİ BÖLÜM

KURAMSAL ÇERÇEVE

2.1. Dil ve Kültür

2.1.1. Dilin Tanımı, Kapsamı

İnsan toplumla iç içe yaşadığı için iletişim kurmaya ihtiyaç duyar. Mutluluklarımızı, kederlerimizi, hayallerimizi, istek ve arzularımızı yani tüm his ve fikirlerimizi aktarmada dil yardımcımızdır. Bireyler arası iletişimin sağlandığı temel ve kapsayıcı öge dildir. İnsanoğlu var olduğu günden bugüne iletişime hep ihtiyaç duymuştur. Bu ihtiyaç çeşitli yollarla giderilmeye çalışılsa da en etkili iletişim aracı dil olmuştur. Russel'e (1973:43) göre dil bir düşünme aracıdır. Duygu, düşünce ve istekler dil aracılığıyla açıklanır. Fakat dilin olmaması durumunda düşüncenin olabileceği görüşünü savunanlar da vardır.

Dil, aklın alamayacağı kadar farklı yönlere sahip birden çok nitelikleri bulunan insan ve toplumdaki ayrı düşünülmemeyen gizemlerle dolu canlı bir varlıktır. Dil sadece insanlar arası iletişimi sağlamaz aynı zamanda bilim ve sanat dili diye bir şey de vardır. Bu o alanla uğraşan kişilerin kendi aralarında anlaşabilecekleri bir araçtır. O halde dil, okyanus içinde kaybolunacak kadar çeşitlilik ve zenginliğe sahiptir.

Tanımlamalardan da anlaşılacağı gibi dil birçok alanla iç içe ve toplumun fertleriyle yakından ilgilidir. Millet olma bilincinin temel yapı taşı dil oluşturur. Dinamik yapıya sahip olan dil bütün alanlar üzerinde etkilidir.

Demirel'e (2004:2) göre yapılan dil tanımlarının ortak yönlerini şöyle özetlenmiştir:

- Dil, bir sistemdir.
- Dil, seslerden oluşur.
- Dil, bir iletişim aracıdır.
- Dil bir düşünme aracıdır.

- Dil insanların oluşturduğu toplumlarda kullanılır.

Gökberk'e (2004:68-69) göre dilin fizik yönü, ruhsal yönü, bir de anlam yönü vardır. Ses çıkarmak, fizik yönünü temsil ettiği semantik yani anlam karşındaki kişiye ulaşım sesin zihinde şekillenmesi ile oluşur. Anlam olmadan dil hiçbir şey ifade etmez. Anlama dönüşen seslerin yaşama aktarılması da ruhsal yön ile açıklanır. Anlam, yer ve zamandan bağımsız olarak seyreder.

Dilin tek bir kişi tarafından oluşturulmadığı bir gerçektir. Toplumların ihtiyaçlarından doğmuş, karşılıklı iletişime dayanır. Dilin bizdeki etkisi gerçekliği düşünce ve doğrulardan daha fazla güçlüdür. Uygur'a (2003:16) göre dilin en önemli yanı insan dünyasına aracılık etmek, insanı insanla birleştirmektir. Dağ dağa kavuşmaz, insan insana kavuşur misali insan gibi dilde canlı bir varlık olduğu için her yerde her vakitte karşımıza çıkabilir.

Dil, iletişimin olmazsa olmazı, toplumu ayakta tutan kolon; kültürü beraberinde taşıyan bir değer, toplumun geçmişten geleceğe tutulan aynası, kişilerin düzenini sağlayan devlettir. O halde eğitimin temeli ve gelişmesi dille mümkündür.

2.1.2. Kültürün Tanımı, Kapsamı

Cheung'a (2001:56) göre kültür, insan davranışı ve onu etkileyen düşüncelerini, insanın bildirişim becerisini, dilini, inançlarını, değerlerini, dini törenlerini, toplumda üstlendiği çeşitli rolleri, içinden geldiği ırkı, dini ve sosyal grup davranışları kapsar.

Kültür, toplumun kendine özgü his ve fikirlerini, sanatsal faaliyetlerini içine alır. Millî tarih ve düzen içerisinde birlikte yaşamın ortak yolu maddî ve manevî değerlerin varlığıdır. Kültürel değerlerin varlığı milleti millet yapar. Bu değerlere sahip olmayan topluluk toplum olarak nitelendirilemez. Değerlerini kaybetmiş toplum ise yok olmaya mahkûmdur. Kültür öğelerine sıkı sıkıya bağlı toplumlar geleceklerini sağlam temeller üzerine kurarlar. İnsan kendini kültürüyle daha iyi tanıyıp ve ne olduğunu anlar. Kültürün ortaya çıkışı aynı topluluğa ait bireylerin ortak

deneyimlerinin nesilden nesle aktararak inanç ve değerlerin davranış ve tutumlarına yansımalarıdır.

Bir milletin meydana gelişinde birtakım unsurlar önemli rol oynar. Bunların başında dil, din, gelenek ve görenekler, dünya görüşü, vatan, sanat ve tarih gelir. Bütün bunlar bir milletin kültürünü de oluşturur (Özbay, 2002: 113). Kültür, sosyal bir ortamda çeşitli etkileşimler sonucunda oluşur, gelişir ve değişir. Kültür, çeşitli yollarla kuşaktan kuşağa aktarılır ve böylelikle hep canlı tutulur.

Kültür; milletlerin duygu, düşünce birlikteliğini değerlerle bütünleştirmektir. Kültür tarihsel bir olgu, süreç ve insan faaliyetlerinin sonucudur. Çeşitli araştırmalarla ülkelerin kültürleri uzun bir geçmişten bugüne belirlenmektedir. Örf-adet, bilim, sanat gibi toplumu tanımlayan değerler bütününe içine almaktadır. Bilgi birikimi ve deneyimlerle kültür anlam kazanır. Kültür, canlılığını koruyabilmesi için geçmiş yılların deneyim ve birikiminden yararlanması gerekmektedir.

Her toplum belirli bir gelişme dönemini yaşamaktadır ve bu dönemi geride bırakmaktadır. Belli bir aşamadan bir diğerine geçer geçmez birtakım başka yasalarla yönetilmeye başlamaktadır. Ekonomik yaşam, önümüze biyolojinin diğer dallarındaki gelişme tarihine benzer bir olayı çıkarır. İnsanlar kendi tarihlerini kendileri yaparlar. Ancak bunu sadece kendi keyiflerine göre yapmazlar, kendileri tarafından seçilen durumlarda değil de tamamen geçmişten gelen geçmişin belirlediği koşullar altında yaparlar (Aydoğan, 2006: 10).

Kültürün özelliklerini genel anlamda şu şekilde sıralamak mümkündür:

1. Kültürün toplumsallık özelliği vardır. Toplum kuralları; insanların birbirleriyle etkileşimi, davranış ve tavırları, çeşitli alışkanlıkları, değer yargıları uzun sürede gerçekleşen gözlem ve deneyime dayanarak oluşur.
2. Kültür süreklilik arz eder. Kültür; babadan oğula, dededen toruna aktarılır. Tarihin canlılığı ve unutulmaması kültürün sürekliliğiyle ilgilidir.

3. Kùltür ayırım yapmaksızın toplumun tüm fertlerini kapsar. Toplumsal bütün değer yargılarında kendi varlığını hissettirir.
4. Zaman geçtikçe kùltürle beraber toplumun ihtiyaçları da değişir. Bu değişimlere örnek olarak inançlar, yaşam tarzı vs. verilebilir.
5. Maddi ve manevi yönden kùltür toplumun düzenini sağlar. Bunlar yazılı olmak zorunda değildir. Ahlâk ve kurallar büyükten küçüğe çoğunlukla örnek olunarak aktarılır. Örneğin büyüklere saygıda kusur etmemek, söz dinlemek yazılı olmayan fakat uyulması gereken manevi toplum kurallarındandır.
6. Kùltürü biz kendimiz oluşturamayız. O, zaman içerisinde farkında olmadan ihtiyaçlar ve yaşayış biçimi doğrultusunda ortaya çıkar. Belirli bir yöntemi yoktur.
7. Kùltür, bir arada yaşayan insanlar arasında düzeni sağlayıcı önemli unsurdur. Düzene uyumsuzluk gösteren kişiler toplumdan soyutlanır.

2.1.3. Dil ve Kùltür İlişkisi

İnsan, toplumun en önemli parçası olduğundan insanlığın var olduğu andan bugüne birbirleriyle iletişim kurma ihtiyacı duymuştur. Geçmişten günümüze çeşitli araçlarla gerek beden dili kullanılarak gerek duvarlara çizilen resimler ile gerekse dumanla bu ihtiyacını gidermeye çalışmıştır. Dilin ortaya çıkışıyla beraber insana sınırsız imkân sağlayarak daha rahat ve kolay iletişim yolunu açan canlı bir varlık olmuştur.

Kùltür, varlık ve canlılığını kuşaktan kuşağa aktararak sürdüren sosyal mirastır. Bir toplumun kimliğinin ve onu diğer toplumlardan ayıran değerlerin duygu, düşünce ve yaşam biçiminin bir sonucudur.

Dil-kùltür ilişkisi düşüncenin değerler içinde anlamlandığını gösterir. Aksan'a (1995) göre kimi zaman bir tek sözcük bile bir kùltüre ait inançlar, gelenekler, davranış şekilleri ve maddi manevi kùltürü üzerinde fikir verebilir.

Dil ve kùltürün genel ortak özellikleri şunlardır:

- Geçmiş ile geleceğin köprüsü vaziyetindedir.
- Toplumun oluşumuna ve gelişip ilerlemesine katkı sağlar.
- Bir ulusun tercih ettiği yaşam biçiminden haberdar eder.

- Milleti millet yapan temel yapı taşıdır.
- Kurallara göre varlığını sürdürür.
- Toplumun geliştirilebilir ayrılmaz ikilisidir.
- Kuşaktan kuşağa aktarılabilen birbirini tamamlayan bir bütündür.

Ünalın'a (2005:14) göre toplumun hiçbir alanı dilden bağımsız değildir. Dilin varlığı kişilerin ve toplumun kültürel tutumuyla sağlanır. Dili olmayan toplumun varlığından söz edilemez. Toplumun kimliği dil ve kültürün aynasıdır. Görülen o ki kültür aktarımının temelini oluşturan dil, kültürel öğelerin sürekliliğini sağlamada en önemli araçtır. Toplum ile kültür arasındaki bağ kurmayı dil üstlenmiştir.

Dil ile kültür birbiriyle yakından ilişkili iki kavramdır. Dil kültürle yaşar, kültür de dil ile gelişir ve birikir (Günay, 1995: 9). Toplumsal dil, aynı toplumda yaşayan fertlerin kültür yansımasıdır. Gelenek ve görenekleri bünyesinde barındıran bir bilgi birikimidir. Bu birikimin kaynağı dildir. Milli bilince ulaşmış bir ulusun sanattan bilime, tarihten geleceğe, müzikten edebiyata kültür zenginliği gelecek nesillere aktarılır. Böylelikle ortak değerlerimiz dille korunmuş ve saklanmış olur. Bundan dolayı dil ile kültür birbirinden ayrılmaz bir bütündür.

Şu hâlde, kültür, nesilden nesle aktarılmak için dile muhtaç; toplumun duygu, düşünce ve tam anlamıyla hayat tezahürlerinin somut hâle bürünmesinin aracı olan dil için de kültür bir ihtiyaçtır (Göçer, 2012: 53).

2.2. Yabancı Dil Öğretiminde Dil ve Kültürün Etkileşimi

2.2.1. Yabancı Dil Öğretiminde Kültürün Etkisi

Toplum birtakım unsurların kültür ile münasebetiyle oluşur ve gelişme göstererek yol alır. Bu durum da ancak dil ile gerçekleşir. Kültürel değerlerin var olması, gelişmesi ve gelecek nesillere aktarılmasında dil önemli bir yere sahiptir. Kültürün kendi ortamında öğrenilmesi dilin daha da gelişip büyümesine katkı sağlar.

Tapan'a (1995:156) göre yabancı bir dili öğrenmek bir dünyayı yabancı bir kültürü de anlamak, tanımak demektir. Çağımızın gereklerinden biri olan dil öğrenme ihtiyacı, öğrenilecek dilin duygu ve düşünce dünyasının kapılarını ardına kadar açar. Kişinin bakış açısını geliştirir. Yabancı dile maruz kalan birey önce o dili kendinde önceden var olan bilgi ve tecrübeleriyle açıklamaya, anlamaya çalışır. Eğitim ortamına getirdiği ön bilgilerle yeni öğrendiği bilgileri karşılaştırma olanağı bularak iki kültürdeki farklı ve benzer durumları öğrenmeye çalışır. Farklılıklar onu zorlasa da bu durum kişiyi kendi kültürüne nesnel bakış açısı geliştirmesini sağlar.

Her kültürün ona kendi kimliğini kazandıran kendine özgü bir dili vardır. Dilin içinde kültürün bütün özellikleri ve tarihsel, toplumsal tüm birikimleri bulunur. Bu nedenle dil öğrenmek o kültürü tanımaktır (Kramsch: 1993).

Dil öğrenilirken aynı zamanda kültürün de öğrenilmesi kültürel değerlere yönelik çok yönlü öğrenme sağlar. Ulusun yaşam biçimlerinin yanı sıra sosyal hayatları, davranışları, beden dilleri benimsenmiş olur. Empati yöntemi ile kendi kültürleri ile içinde buldukları toplumun kültürü karşılaştırılır. Kültürel benzerlik veya farklılığa göre merak duygusu artar veya azalır.

Etkin ve anlamlı iletişim sağlayabilmek için kültür; okuma, dinleme, konuşma, yazma dil becerilerinin öğretimi sürecinin başından sonuna kadar içinde yer alır. Sorunsuz iletişimin temelinde karşı tarafı anlamak yatar. Bundan dolayı dili öğrettiğimiz hedef kitleyle empati kurmamız gerekir.

2.2.2. Yabancı Dil Olarak Türkçe Ders Kitaplarında Kültürün Önemi

Dil öğretiminin olmazsa olmazı ders kitaplarıdır. Kültür aktarımının doğru ve etkili yapılabilmesi için ders kitapları ona göre düzenlenmelidir. Haley, Austin'e (2004:159) göre ders kitapları, her şeyden önce uygun bir dille hedef dilin kültürünü içermeli, kültürle ilgili önyargılardan arınmış metinler sunmalıdır. Türk toplumuna ait bütün değerleri donanımlı bir biçimde örnek olarak vermelidir.

İnsanlık var oldu olalı insanlar topluluk olarak varlıklarını sürdürmeye çalışmışlardır. Tek başına yaşayabilmenin zorluğunu yaşam şartları belirlemiştir. Kültür, insanlarla beraber ortaya çıkmıştır. Belki de dilden önce var olmuştur. Çünkü ilk insanlar dil olmadan önce beden dilleri ve mağara duvarlarına yapılan resimlerle iletişim sağlamaya çalışmıştır. Zamanla dilin ortaya çıkmasıyla beraber kültür kendi varlığını devam ettirebilme aracı bulmuştur. Binlerce yıldan bu yana dil kervanıyla bazen yazılı bazen sözlü şekilde günümüze ulaşmıştır. İşcan, Yassıtaş'a (2017:49) göre özellikle günümüzde kültür aktarımının en önemli araçlarından olan yabancı dil ders kitapları aracılığıyla öğrencilerde kültürlerarası farkındalık oluşturularak iletişim becerilerinin gelişmesi öngörülmektedir.

Ders kitaplarının, yabancı dil öğretiminde hedeflediği kültür aktarımı ulusal ve evrensel olmalıdır. Öğrencilerin ihtiyaçlarını karşılayabilecek kendi kültürüne aktarım yapabilecek şekilde düzenlenmelidir. Bundan dolayı aktarım yapılırken neyin nasıl öğretileceği, konu kapsamının neler olabileceği önceden belirlenmelidir. Dil öğretim dersliklerinde kültür aktarımı yapılırken şunların üzerinde durmakta fayda vardır:

- Ders planı yapılırken dilbilgisi ve sözcük öğretimi önemli görüldüğü kadar kültür aktarımı da bu derece önemli olmalıdır.
- Kültür aktarımının etkili ve verimli olabilmesi için zaman yönetimi gereklidir. Gerekirse dersler ona göre ayarlanmalıdır.
- Eğitim Fakültelerinde kültür konusunun önemi vurgulanmalıdır.
- Öğreticiler ders kitaplarını belirlerken kültür aktarımının yoğun yapıldığı kitapları tercih etmelidirler.

Ders kitapları hazırlanırken amaç, temaları kültürel öğelere göre sıralamak ve etkinlikleri öğretici biçimde davranış biçimine dönüştürmektir. Bu çerçevede yürütülen ders istenilen sonucu verecektir. Bayyurt'a (2009:36) göre öğrencilerin tanıdık temalar ve bağlamları kullanarak hedef dilde karşılıklarına çıkan yeni kavram ve

yapıları daha kolay ve iyi bir şekilde öğrenecekleri düşünülmektedir. Öğrenme sorumluluğunu edinmiş kişi farklı ortamlarda öğrendiğini transfer edecektir.

2.2.3. Dil ve Kültür İlişkisinin Yabancı Dil Öğretimi Üzerindeki Etkisi

Dil, sosyal aynı zamanda milli bir varlık olarak en belirgin kültür aktarıcısı ve unsurdur. Ulusların duygu, düşünce birliğinin ve yaşam tarzının hazinesidir. Toplumların devamı, sosyal yaşamın düzenliliği, kişilerin birbirlerine olan bağlılığı dilin kültür ile olan ilişkisine bağlıdır.

Ulusun tarihi değerlerini sanat ve bilimine bakarak anlayabiliriz. Ortak geçmişe sahip bireylerin bir arada yaşayabilmelerini sağlayan en önemli araç dildir. Dille beraber değerler yoğunlaşarak kültürün oluşumuna ya da var olan kültürü taşımaya yardımcı olur. Elbir, Aka'ya (2015:375) göre her farklı dil farklı bir kültür demektir.

Yazılı ve sözlü edebiyat sayesinde kültür aktarımı yoğun bir biçimde gerçekleşir. İçeriğinde giyim-kuşam, değer yargılarının tümünü görmek mümkündür. Dolayısıyla Demir'e (2010:16) göre dilin kültür ile ilişkisini dilin düşünce ile ilişkisinden ayırmak mümkün değildir. Dil ile kültür ikilisi bir binanın temeli gibi toplumu ayakta tutar.

Hızla küreselleşen dünyada uluslararası ilişkilerin yakın etkileşimi sonucu olarak yabancı dil öğretiminin önemi yadsınamaz bir gerçek olmuştur. Her dil farklı bir kültüre açılan kapıdır. Ulusların birbirleriyle olan etkileşimi diğer kültürleri öğrenmeyi beraberinde getirmiştir. Kişiler, o dili rahatlıkla anlayabilmek için dilini öğrendikleri ülkenin kültürel özelliklerini de bu sayede öğrenmiş olurlar.

Okur, Keskin'e (2013:1620) göre İngiltere'de yabancı dil öğretimiyle ilgili çoğu kaynağın 3 ana amaç üzerinde odaklandığını ifade etmektedirler. Bunlar:

1. Dili öğrenen kişinin karşılaşılabileceği durumlarda kullanabileceği bildirişimsel yetiyi geliştirmek,
2. Dilin doğasına ve öğrenimine karşı bir farkındalık oluşturmak,

3. Yabancı kültürü iyice incelemek, yabancı kültürdeki insanlara karşı olumlu tutumlar geliştirmek.

Dilbilim incelemeleri yaparak bir millete ait bulgulara ulaşabiliriz. Söz varlığının derinliği, deyimleri, atasözleri, inanışları, dünyaya bakış açıları, toplumun geçmişte yaşadığı olayları, aneleri görmek mümkündür. Dilin gelişip büyümesi kültürü de doğru orantılı biçimde etkiler. Dildeki her bir kelimenin anlam zenginliği o dilin kültür zenginliğini ifade eder.

2.3. Yabancı Dil Öğretiminde Kültür Aktarımı

2.3.1. Yabancı Dil Öğretiminde Kültürel Öğelerin Aktarımı

Maddi ve manevi kültürün gelecek kuşaklara aktarılmasında dilin önemi büyüktür. Yüzyıllar boyunca birbirleriyle yoğrularak varlıklarını bir bütün içerisinde devam ettirirler. Böylelikle kültürel öğeler yaşamın içerisinde yer buldukça oluştuğu toplumun uygarlığına büyük katkı sağlar.

Çiftçi, Batur ve Keklik'e (2013:365-379) göre yabancı dil öğretiminde de amaç, öğrencilere kültürel yeterlilikler kazandırarak o dili daha iyi anlar ve konuşur hâle getirebilmektir. Dolayısıyla dil-kültür ilişkisi düşünüldüğünde dilin öğretimi sırasında kültürün aktarımının doğru yapılması çok önemlidir.

Kültür unsurlarının aktarımındaki amaçlar şu şekilde sıralanabilir:

- ✓ İnsan davranışına bakarak kültürün etkisini görebilmek,
- ✓ İnsanların konuşmalarında ve beden dilinde etkisini hissedebilmek,
- ✓ Ortak amaçlar doğrultusunda ortak davranışlarla hareket edebilmek,
- ✓ Kullanılan kelime veya cümlelerin bile kültürün taşıyıcısı olabileceğini anlamak,
- ✓ Öğrenilmek istenen kültürü nesnel açıdan değerlendirmek,
- ✓ Hedeflenen kültürü yaşam biçimi haline getirmek,

- ✓ Kültürle ilgili merak uyandırmak ve hedeflenen kültürle empati kurmalarını sağlamak.

Kültürel öğelerin aktarımıyla ilgili hedeflerin gerçekleşmesinin kolay olması için dil öğrenen kişinin öğrenmeye çalıştığı dili konuşulan ülkede dile maruz kalarak öğrenmesi gerekir. Böylelikle birey dili sınıf ortamında öğrendiğiyle kalmaz sınıf dışında da dil ile iç içe olur.

Brooks'a (1986:128) göre kültür öğeleri aktarılmazsa öğrencinin yabancı dili konuşması, kendi kültür çevresinden gördüğü kavramları farklı sembollerle dile getirmesinden başka bir şey olmaz. Bundan dolayı dil öğrenmeye hazır olan biri dilin kurallarını öğrenmeye odaklanırsa o dile tam olarak hâkim olamaz. Kişi karşısındakiyle konuşurken kuralları kullanmayacaktır. Fakat teşekkür etme, hitapta bulunma gibi kalıp sözleri kültür gereği sıklıkla kullanacaktır. Bu da kısa bir konuşmada bile kültürü her türlü hissettiğimizi ve hissettirdiğimizi gösterir.

Bireyin öğrenme ortamına getirdiği kendinde var olan kültürün davranışsal özellikleri olsun sesindeki vurgu tonlama olsun hedef dilde farklı şekilde algılanabilir. Bireyin o dilde yetkin olabilmesi için hem dilsel yapılara hem de kültürel öğelere hâkim olması gerekir. Yabancı dil öğretiminde dilin kültürel öğelerinin aktarımına önem verilmelidir.

2.3.2. Yabancı Dil Öğretiminde Kültür Aktarımının Gerekliliği

Dil öğretiminde Türkçe, kültür aktarımı bakımından önemli yere sahiptir. Kültür aktarımı büyük ölçüde dil ile gerçekleşir. Kültür, yaşam tarzımızın dille bütünleşmiş halidir.

Aksan'a (1995:65) göre bir ulusun yaşayış biçimi, inançları, gelenekleri, dünya görüşü, çeşitli nitelikleri ve hatta tarih boyunca bir toplumda meydana gelen çeşitli olaylar üzerinde hiçbir bilgimiz olmasa, yalnızca dilbilim incelemeleriyle, bu dilin söz varlığının, söz hazinesinin derinliğine inerek bütün bu konularda çok değerli bilgiler ve güvenilir ipuçları edinebiliriz. Tarihin herhangi bir döneminden bir metni

ele alıp incelediğimizde o dönemde yaşanan kültür hakkında bilgi edinebiliriz. Çünkü metinlerde yaşanmışlıklara yer verildiğinden kültürün izlerini onlarda görmek mümkündür.

Yabancı dili öğrenmeye çalışan bireyler hedef dilin içerisinde bulunan kültürü kavrayamadan tam olarak o dili öğrendikleri söylenemez. Dolayısıyla yabancı dili öğrenmek sadece dilini öğrendiği toplumla iletişim kurmak veya bilgi paylaşımında bulunmak demek değildir. Birey hedef dili öğrendiğinde o toplumun duygu, düşünce ve değer yargılarını tanır, algılamaya başlar. Kendi kültürü ile hedef kültür arasında çeşitli etkinliklerle, davranış biçimleriyle karşılaştırmalar yaparak farklı ve benzer yönlerini gözlemler. Kısacası dil öğretimi; yeni dil öğrenen kişiye kültür çeşitliliği, duygu ve fikir zenginliği kazandırdığı gibi farklı bakış açıları geliştirmesini sağlar.

Tarih, günlük yaşam ve rutinler, alışveriş, yiyecek-içecek, gençlik kültürü (moda, müzik vb.), okul ve eğitim, coğrafya, aile yaşantısı, sosyal şartlar, festivaller, gelenek-görenekler, turizm ve seyahat, iş hayatı ve işsizlik gibi konular yabancı dil öğrenenlere kültür bağlamında öncelikle öğretilmesi uygun olan konulardır (Ülker, 2007: 16-17). Burada amaç kişiye kültürümüzü her yönüyle kazandırmaktır. Türkçeyi tam anlamıyla kültürel özellikleriyle kavrayan kişi ülkesine döndüğünde edindiği kültür birikimi ile Türkiye'nin temsilcisi durumunda olacaktır. Dilimizin öğretimi sırasında ortamı zevkli hale getirmeli, Türk kültürünü en iyi bir biçimde yansıtmalıyız.

2.3.3. Yabancı Dil Öğretimi Kültür Aktarımında Ders Kitabının Rolü

Okur ve Keskin'e (2013:1627) göre yabancı dil öğretiminin temelini oluşturan ders kitapları, kültür aktarımının önemli unsurlarından biridir. Bu ders kitapları, her şeyden önce uygun bir dille hedef dilin kültürünü içermeli, kültürle ilgili önyargılardan arınmış etkinlikler sunmalıdır. Ders kitaplarının önemli işlevlerinden biri öğretmenin ders akışının takibini planlı bir şekilde sağlamaktır.

Kültür aktarımında kitaplar hedef dilin kültürünü tanıtıcı özelliklerle donatılmalı ve farklı kültürlerin özelliklerine de yer vermelidir. Böylelikle öğrenciler kültürler arası karşılaştırmalar yapmış olurlar. Kültür unsurları kitap içerisine rastgele değil belirli bir düzen içerisinde ve belirlenen ölçütlere yer verilmesine özen gösterilmelidir.

Türkçenin uluslararası alandaki konumu dil öğretimi sırasında kullanılmasına karar verilen ders kitaplarının önemini de artırmıştır. Buradaki amaç sadece Türkçenin temel becerilerini ve dil bilgisi kurallarını öğretmek değildir. Öğrenilen dilin soyut kavramlarını zihnimizde anlamlandırabilmek için artık hedef dilde düşünüyormak gerekir. O dilde düşünebilme yetisine sahip olan öğrenci içinde bulunduğu toplumun kültürünü benimsemiş, öğrenmiş demektir. Böylece öğrenci öğrendiği dilin kültürüyle düşünmeye başlayacağı için ders kitaplarına önemli görevler düşmektedir.

Dil öğretiminde en önemli kaynak olarak kullanılan ders kitapları Cortazzi ve Jin'e göre yabancı dil öğretiminde 7 değişik görevi üstlenebilir:

- Bir öğretmen olabilir, çünkü öğrencilere hedef dilin kültürü hakkında doğrudan bilgi sağlar.
- Bir rehber olabilir, çünkü öğretmen ve öğrencilere işlenecek ders konularını sunar ve daha önceki derslerin özetlerini verir.
- Bir kaynak olabilir, çünkü bir ders kitabı tamamen her şeyi kapsayamaz, içinden uygun parçalar seçilip konu genişletilmelidir.
- Bir eğitmen olabilir, çünkü adım adım yapılan açıklamalarla tecrübesiz öğretmenlerin sadece dil konusunda değil kültür konusunda da eksiklerini tamamlamalarını sağlar.
- Bir otorite olabilir, çünkü uzmanlar tarafından yazılmış olup gerçek ve geçerlidir.
- Beceriye azaltıcı bir yönü olabilir, çünkü ders kitaplarına aşırı bağımlı hale gelen öğretmenler yaratıcılıklarını kaybeder ve kitaba eleştirel açıdan bakamazlar (Okur ve Keskin, 2013: 1627).

2.3.4. Yabancı Dil Öğretiminde Kullanılan Ders Kitaplarının Kültürel Açıdan Değerlendirilmesi

Yabancı dil öğretiminin en önemli rolünü üstlenen ders kitapları, öğrenen kişilerin karakter gelişimlerini büyük ölçüde desteklediği gibi kültür havuzunda her ne varsa onun aktarıcısı konumunda olmalıdır.

Ders kitaplarının içeriği, öğretim yöntemini etkiler ve "sezgileri, gelenekleri, deneyimleri ve araştırma verilerini" yansıttıkları için yabancı dil öğretiminde çok önemli bir yere sahiptirler (Van Els ve diğerleri, 1984: 298).

Dil ile kültür ilişkisinin gücü, aralarındaki bağın güçlülüğüne bağlıdır. Dil bir zincir ise kültür zincirin her bir halkasını temsil eder. Ders kitaplarının kültür açısından verimliliği sıklıkla denetlenmelidir. Çünkü bu kitaplar öğretim sırasında plan ve program görevindedir. Öğretmenler tecrübeleri doğrultusunda çoğunlukla ders kitaplarını ellerinden bırakmazlar. Bu durum onların ders anlatım sırasında özgüvenlerini artırır. Çeşitli ilkeler ve en önemlisi kültürel öğeler göz önünde bulundurularak hazırlanan ders kitaplarının sorgulanması kitabın ne derece başarılı olduğunu belirler. Dersin verimli geçmesi için daha iyiye nasıl ulaşılabilir sonucuna varılır.

Yabancı dil öğretiminde kültür aktarımı konusuna büyük önem veren Avrupa ülkeleri, Avrupa Dilleri Öğretimi Ortak Çerçeve Metni'nde gerçekte bir dilin konuşulduğu toplum ya da toplumların bilgisinin ve kültürünün, dünya için evrensel bir değer taşıdığı vurgulanarak yabancı dil öğretimi ders kitaplarındaki kültüre ait unsurları:

1. Günlük yaşam; yiyecek-içecekler, yemek zamanları, sofrâ âdabı, ulusal bayramlar, çalışma saatleri ve uygulamaları, boş zaman etkinlikleri (hobiler, spor, okuma alışkanlıkları, medya),
2. Yaşam şartları; yaşam standartları (bölgesel, sınıfsal ve etnik farklılıklar), barınma olanakları, sosyal yardım düzenlemeleri,

3. Kişiler arası ilişkiler (güç ve çıkar ilişkileri dâhil); toplumdaki sınıf yapısı ve sınıflar arası ilişkiler, cinsler arası ilişkiler, aile yapısı ve aile bireyleri arasındaki ilişkiler, nesiller arası ilişkiler, iş ortamındaki ilişkiler, toplum ile polis ve resmî görevliler arasındaki ilişkiler, ırk ve toplum ilişkileri, siyasi ve dini gruplar arasındaki ilişkiler,
4. Değerler, inanışlar ve tutumlar, sosyal sınıf, meslek grubu (akademik, yönetici, sosyal hizmet, usta ve el emekçisi); sağlık (kazanılmış ve kalıtsal), bölgesel kültür, güvenlik, kurumlar, gelenek ve sosyal değişim, tarih; özellikle ikonlaşmış tarihi kişi ve olaylar, azınlıklar (etnik ve dini), ulusal kimlik, ideolojiler, yabancı üniversiteler, yabancı kişiler, sanat (müzik, görsel sanatlar, edebiyat, drama, popüler müzik), mizah (gülmece),
5. Beden dili, beden diline hükmeden örf ve âdetlerin bilgisi kullanıcının/öğrenenin sosyokültürel yetenekleri,
6. Sosyal (toplumsal) âdetler (gelenekler); örneğin, misafir olma ve ağırlamada, dakiklik hediye, giyecek, yiyecek ve içecekler, davranış ve söyleyiş âdetleri, kalış (ziyaret) süresi, vedalaşma,
7. Törensel davranışlar; dinî tören ve âyinler, doğum, evlilik, ölüm, halka açık gösteri ve törenlerde dinleyici ve seyirci davranışları (tavırları), kutlamalar, festivaller, danslar, disko, vb. olarak belirtmiştir [Cef'ten (2000:102-103) aktaran Er (2006:8-9)].

Yabancı dil öğretimine yardımcı olan ders kitaplarının sosyokültürel değerleri yansıtabilmesi bireyin dili öğrenirken Türk kültürünü çok yönlü öğrenmesi demektir. Öğrencinin dilini öğrendiği toplumun değer yargıları ile kendi toplumunun değer yargıları karşı karşıya gelecektir. Bunları kendi ön bilgilerinin süzgecinden geçirecek olan öğrenci benzer ve farklı olanları öncelikle ayırt edecektir. Benzer olan kültürel öğeleri özümseyip farklı olanlarla uyum kurmaya çalışacaktır. Sürecin verimli ve sağlıklı geçebilmesi için hoşgörülü bir ders ortamının oluşturulmasına fırsat verilmelidir.

2.3.5. Yabancı Dil Öğretimi Kültür Aktarımında Seçilen Metinlerin Önemi

Barın'a (2011:46) göre kültür, çeşitli materyaller yoluyla aktarılabilir. Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde kullanılan metinler, kültür aktarımının en önemli araçlarındandır. Kelimelere yüklenen anlamlar onların kültür zenginliklerini ifade eder. Her cümlede farklı anlamlar karşımıza çıkar. Bunların metinlere yansımaları bütünlük oluşturur. Parçadan bütüne gidilerek kültür aktarımı daha anlamlı olur. Görüldüğü gibi dilin parçaları kültürü tamamlayıcı öğeleridir.

Dil öğretiminin kültür aktarımını da doğal olarak içerdigi düşünülürse Türkçe öğretiminde edebî metinler ile Türk kültürünü temsil kabiliyeti olan metinlerin kullanılması da hayati bir önem taşımaktadır (Kurt, 2010: 117). Metinler; toplumun örf-adetleri, yaşam tarzları, günlük yaşamı, değer yargıları hakkında bilgi verir. Metinler seçilirken Türkçe öğretim amaçlarına ve öğrenci seviyesine uygun olmalıdır. Hangi kültür öğesinin nasıl ve ne şekilde anlatılması gerektiği önceden belirlenip Türkçenin pek çok kültürel açıdan örneklenmesi ve özellikle metinler öğrenileceklerin günlük hayata aktarılması şeklinde düzenlenmelidir. İlgi çekici ve öğrenmeye güdüleyici metinlerin kullanılması öğrencinin öğrenmesini kolaylaştıracaktır. Kendi kültürümüzü yansıtan metinler kullanmanın yanında evrensel kültüre örnek metinler de kullanılmalıdır. Böylece dil öğrenilirken kültür aktarımı metinler yoluyla amacına ulaşmış olur. İçerdiği bilgiler ve kültüre olan katkısıyla kitapların hazırlanışı kolaylaşır.

Bölükbaş ve Keskin'e (2010:221-235) göre yabancı dil olarak Türkçe derslerinde kültür aktarımının önemli araçlarından biri olan metinlerin işlenişinde, öğrencilerin metinler yoluyla yeni düşünüş biçimleriyle, yaşam tarzlarıyla karşılaşmalarını; kendi kültürleri ile Türk kültürünü karşılaştırarak Türk kültürüne karşı hoşgörülü yaklaşmayı öğrenmelerini sağlayacak etkinliklere yer verilmelidir.

Dil öğrenmeye çalışan öğrenciler farklı kültürlere sahip oldukları için işlenecek dersler onların dikkatini çekici konularla zenginleştirilmelidir. Dersler ve konular öğrenci ihtiyacı doğrultusunda teorik bilgiyi yaşama aktaracak şekilde

deneyimleyerek işlenmelidir. Ders kitaplarına metin seçiminde ise dört temel dil becerileri göz önünde bulundurulmalıdır. Bu becerilerden kültür aktarımına en fazla katkı sağlayan okuma ve dinleme metinleridir.

Böylelikle ders kitaplarındaki kültür aktarımına yardımcı olan metinlerin temel dil becerilerine dağılımıyla toplum bilgisi ve kültürünün anlaşılması ile öğrencinin topluma uyum sağlamasını kolaylaştıracaktır.

2.3.6. Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretiminde Türk Kültürüne Ait Değerlerin Kazandırılması

Tural'a (1992:70) göre değerler, toplumun tarihi birikimi ile ortaya çıkan; toplumun tamamı tarafından kabul gören; toplumun varlık, birlik ve devamının sebebi olarak görülen; tasvip ve teşvik gören; korunan kabulleniş ve inanışlardır. Değerler ve normlar, kültürel kimliğin şekillenmesinde etkili olan kültür unsurlarıdır.

Değerler, bir milletin kültürünün taşıyıcısıdır. Sahip olunan değerler, milletlerin dünyaya bakış açılarına göre değişiklik gösterir. Eğitim ve öğretiminde Türk kültür değerlerinin kazandırılmasının önemi su götürmez bir gerçektir.

Yabancılara Türkçe öğretimi, Türk kültürünün öğretilmesi amacını taşımaktadır. Çünkü dil, kültür aktarıcısıdır. Türkçenin yabancı dil olarak öğretilmesinin ana dil olarak öğretilmesinden farklı ve zor yönü, Türkçeyi öğrenen yabancıların Türk kültürüne olan uzaklığıdır. Yabancı dil öğrenen kişi o dile ait kültürün içine girmektedir (İşcan, 2011: 32). Bu sebeple kültür, bir milleti millet yapan bütün değerlerini kapsar. Yabancı dil öğrenmek; hedef dile ait kurallar bütünü öğrenmek demek değildir. Yabancı dil öğrenmek farklı toplumların kültür, duygu, düşünce ve değerler sistemini tanımak, bilmek ve anlamaktır.

Bir toplumun kültürel değerleri başka toplumlara göre farklılık gösterebilir. Örneğin İspanya'da öğleden sonra iki ile dört arası iş yerleri kapanır ve insanlar o saatlerini dinlenerek veya uyuyarak geçirirler. Bu durum ülkemiz için geçerli değildir. Kültür

farklılıkları bu nedenle dil öğretiminde önem arz etmektedir. Yabancılara Türkçe öğretirken, özellikle Türk toplumuna ait değerlerin, gelenek ve göreneklerin öğretilmesi gerekir.

Dil eğitimi alan birey öğrenmek istediği dilin değer aktarım referanslarını hatta bu referansların çağrışım yaptırdığı kültürel değerleri de öğrenmelidir.

Türlere ait değerlerin kazandırılmasındaki amaçlar:

- Türkçe öğretiminde öğrencilere temel dil becerilerini üst düzeyde kazandırabilmek,
- Kültürün herhangi bir alanına ait yazılı metnin değerlendirilmesini yapabilmek ve öğrencinin yabancı dilde kendini ifade etme becerisini geliştirmek
- Türkçenin kalıp sözlerini, deyim ve atasözlerini tanıma olanağı sağlamak, yazınsal metinler üzerinden kelime bilgisini geliştirmek,
- Kendi kültürü ile dil aracılığıyla öğrendiği kültürün özelliklerini karşılaştırarak bunu yazılı ve sözlü olarak karşıdakine anlaşılır biçimde aktarabilmek,
- Türk kültürüne ait kazanmış olduğu yaşantıyı günlük hayata aktarmak,
- Bulunduğu toplumdaki insanlarla sağlıklı iletişim kurabilmek.

2.4. İlgili Alanyazın

Araştırma konusuyla ilgili benzer çalışmalara yer verilmiştir. Yabancılara Türkçe öğretiminde araştırma çalışmalarına yer verilirken çalışmanın kime ait olduğu ve çalışmanın amacı açıklanmıştır.

2.4.1. Makaleler

Bayraktar S (2015) Yeni Hitit 1 Yabancılar İçin Türkçe Ders Kitabının Kültür Aktarımı Açısından İncelenmesi. Makale, Hacettepe Üniversitesi Yabancı Dil Olarak

Türkçe Araştırmaları Dergisi. Bu çalışmada artık herkesçe cevabı bilinen "Neden?" sorusu dışında "Nasıl?" ve "Ne kadar?" sorularına da cevap aranmaya çalışılmıştır. Bu çerçevede kültür kavramı, yaşam kültürü içinde "evrensel" ve "millî" olmak üzere iki boyutta ele alınmış, temel seviye Yeni Hitit 1 Yabancılar İçin Türkçe Ders Kitabı'nda bu kültür unsurlarından hangilerine, ne oranda yer verildiği incelenerek değerlendirilmiştir.

Güleç İ ve Gürsoy S (2014) Yabancılar Türkçe Öğretiminde Kültürel Öğelerin Aktarımı: Gökkuşığı Türkçe Öğretim Seti Temel Seviye Örneği. Makale, Sakarya Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü. Bu çalışmada, yabancılar Türkçe öğretiminde kullanılan ders kitaplarından Gökkuşığı Türkçe Öğretim Seti temel seviyesi, kültür aktarımı yönüyle incelenmiştir.

Kutlu A (2014) Yabancılar Türkçe Öğretiminde Kültürün Araç Olarak Kullanımı: Gazi Yabancılar İçin Türkçe Öğretim Seti Örneği (B1-B2 Seviyesi). Makale, Karadeniz Teknik Üniversitesi Kastamonu Eğitim Dergisi. Bu çalışmada, dil eğitimine ilişkin ders kitaplarındaki kültür unsurlarının önemi sorgulanmış ve "Gazi yabancılar için Türkçe B1-B2 kitabı" ele alınarak değerlendirilmiştir. Değerlendirmeye göre, kültür unsurlarının kullanımı tablolar halinde gösterilmiş, bu unsurların daha çok edebiyat çerçevesinde verildiği belirlenmiştir.

Okur A ve Keskin F (2013) Yabancılar Türkçe Öğretiminde Kültürel Öğelerin Aktarımı: İstanbul Yabancılar için Türkçe Öğretim Seti Örneği. Makale, The Journal of Academic Social Science Studies. Bu çalışmada dil öğretiminin kültürlerarası karşılaşma alanı olduğu düşüncesinden yola çıkılarak yabancı dil olarak Türkçe derslerinde kullanılan aynı zamanda kültür aktarım araçlarından olan ders kitaplarının bu süreçteki yeri ve önemi sorgulanmış ve yabancılar Türkçe öğretimi bağlamında ders kitaplarında kültür aktarımı yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde kullanılan İstanbul Yabancılar İçin Türkçe Öğretim Seti A1, A2, B1 ve B2 ders kitapları esas alınarak belirli ölçütlere göre incelenmiş ve değerlendirilmiştir.

2.4.2. Yüksek Lisans Tezleri

Akcaoğlu C (2017) Somut Olmayan Kültürel Miras ve Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretiminde Kullanımı. Yüksek lisans tezi, Hacettepe Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü. Çalışmanın amacı, bu kültürel öğelerin kitaplarda ne kadar ve nasıl kullanıldığını tespit etmek ve bu öğelerle ilgili olarak önerilerde bulunmaktır. Somut olmayan kültürel mirasın önemi, toplumların günlük yaşamını da doğrudan etkileyen unsurlar barındırmasıdır.

Demir A (2010) Yabancılara Türkiye Türkçesi öğretiminde kültürlerarası yaklaşımdan hareketle metinlerin incelenmesinde dikkat edilecek noktalar. Yüksek lisans tezi, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü. Bu tezde yabancılara Türkçe öğretirken kültürlerarası yaklaşımdan hareketle kullanacağımız metinlerde kültürel öğelerin bulunmasının gerekliliği savunulmuş ve bu alanda yazılmış kitaplardan Orhun, Hitit ve Dilset Dil Öğretim Setleri kültür aktarımı açısından incelenmiş ve kültür aktarımını gösteren örnek bir metin sunulmuştur.

İşçi C (2012) Türkçenin Yabancı Dil Olarak Öğretiminde Kullanılan Yeni Hitit Ders Kitabının Dört Temel Dil Becerisi ve Kültür Açısından İncelenmesi. Yüksek lisans tezi, Dokuz Eylül Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü. Bu çalışmada, Türkçenin Yabancı Dil olarak öğretiminde kullanılan ders kitaplarından biri olan Yeni Hitit Türkçe Ders Kitabı dört temel dil becerisi ve kültür açısından incelenmiştir.

Keskin F (2010) Yetişkinlere yönelik yabancı dil olarak Türkçe derslerinde yazınsal metinlerle kültür aktarımı. Yüksek lisans tezi, İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü. Bu çalışmada dil öğretiminin kültürlerarası karşılaşma alanı olduğu düşüncesinden yola çıkılarak yabancı dil olarak Türkçe derslerinde kullanılan aynı zamanda kültür aktarım araçlarından olan yazınsal metinlerin bu süreçteki yeri ve önemi sorgulanmıştır. İlk olarak "Yeni Hitit Ders Kitapları, Yabancılar İçin Türkçe Ders Kitabı ve Türk Dünyası İçin Türkçe Ders Kitapları" adlı yabancı dil olarak Türkçe ders kitaplarında kullanılan yazınsal metinler ve bu metinlerin türleri incelenmiştir. Ardından yabancı dil öğretimi yaklaşımlarından olan kültürlerarası

bildirişim odaklı yaklaşım doğrultusunda, yazınsal metinlerden oluşan uygulama örnekleri hazırlanıp İstanbul Üniversitesi'nde Türkçe öğrenen yabancı öğrencilere uygulanmış ve elde edilen sonuçlar değerlendirilmiştir.

Pehlivan F (2007) Yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde kültürlerarası etkileşim odaklı yaklaşım uyarınca metin çalışmaları. Yüksek lisans tezi, İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü. Bu çalışmada yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde kültürel etkileşim, kültür aktarımı, kültür aktarımı yöntemleri, metin sunuşları, metin alıştırma biçimleri üzerinde durulmuş ve metinlerle ilgili uygulama çalışmalarına yer verilmiştir.

Tatan Özgat O (2018) Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretimi Ders Kitaplarında Kültür Aktarımı: Yedi İklim Türkçe Öğretim Seti Örneği (A1-A2 Düzeyi). Yüksek lisans tezi, Gaziosmanpaşa Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü. Bu çalışmada, her iki ders kitabı karşılaştırıldığında kültürel öğelerin dengeli dağılmadığı, sayı bakımından hedef kültür ögesine çok fazla yer verildiği görülmüştür. Ayrıca kültürler arası etkileşimin gerçekteşmesine ve öğrencilerin hedef kültür ile kaynak kültürleri karşılaştırma yapmalarına yeterli imkân sağlanmadığı sonucuna ulaşılmıştır.

Tosun G (2016) Yedi İklim Türkçe Öğretim Seti B1, B2 ve C1 Seviyesi Ders Kitaplarındaki Metinlerin Yabancılara Türkçe Öğretiminde Kültür Aktarımı Açısından İncelenmesi. Yüksek lisans tezi, Başkent Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü. Bu çalışmada Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde metinlerle kültürel aktarımın nasıl yapıldığının belirlenmesi amacıyla Yunus Emre Enstitüsü Yedi İklim Türkçe B1, B2 ve C1 kitapları incelenmiş ve kültür aktarımı açısından bu kitabın oynadığı rol belirlenmeye çalışılmıştır.

Ülker N (2007) Hitit Ders Kitapları Örneğinde Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretiminde Kültür Aktarımı Sürecine Çözümleyici ve Değerlendirici Bir Bakış. Yüksek lisans tezi, İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü. Başlıklı araştırmada günümüzde yabancılara Türkçe öğretmek amacıyla kullanılan Hitit ders kitaplarındaki kültür aktarımı belirli ölçütler çerçevesinde incelenmiş ve

değerlendirilmiştir. Hitit serisi ders kitapları kültür aktarımı açısından incelendiğinde, hedef kültür olan Türk kültürünün öğrencilere farklı yönleriyle sunulduğu, birçok öge içerdiği ve bu şekilde Türkçe öğretmeyi hedeflediği tespit edilmiştir. Türkçeyi yabancı dil olarak öğrenen öğrencilere Türk kültürünü aktarmada başarı sağlayabilecek nitelikte olduğu belirtilmiştir. Fakat Hitit serisi ders kitaplarında kaynak kültür ve evrensel kültür öğelerine gerektiği kadar yer verilmediği sonucuna ulaşılmıştır.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

YÖNTEM

3.1. Araştırmanın Yöntemi

Çalışma, nitel bir araştırmadır ve tarama modelidir. Nitel araştırma, disiplinler arası bütüncül bir bakış açısını esas alarak, araştırma problemini yorumlayıcı bir yaklaşımla incelemeyi benimseyen bir yöntemdir. Üzerinde araştırma yapılan olgu ve olaylar kendi bağlamında ele alınarak, insanların onlara yükledikleri anlamlar açısından yorumlanır (Altunışık ve Diğerleri, 2010: 302). Karasar'a (2014:77) göre tarama modeli, geçmişte ya da hâlen var olan bir durumu var olduğu şekliyle betimlemeyi amaçlayan araştırma yaklaşımıdır. Araştırmaya konu olan olay, birey ya da nesne, kendi koşulları içinde ve olduğu gibi tanımlanmaya çalışılır. Bu çalışmada veri toplama araçları olarak dokümanlar (ders kitapları) kullanılmış, veri analizi tekniği olarak ise doküman incelemesi yöntemine başvurulmuştur. Araştırma kapsamında incelenen konuyla ilgili olgu ve olaylar hakkında bilgi içeren yazılı belgelerin analiz edilmesiyle veri sağlanmasına doküman incelemesi denir. Araştırma konusuna uygun olarak hangi dokümanın önemli olduğu ve veri kaynağı olarak kullanılabilmesine karar verilmiştir. Bu çalışmada ilgili dokümanlar incelenerek elde edilen veriler tablo ve şekillerle gösterilmiştir. Belirlenen amaçlar doğrultusunda birtakım sonuçlara ulaşılmıştır.

3.2. Sınırlılıklar

Bu araştırma;

- Yabancılara Türkçe öğretimi için hazırlanan Yedi İklim Türkçe Öğretim Seti A1, A2; B1, B2; C1 ile Yeni Hitit Türkçe Öğretim Seti A1, A2; B1, B2; C1 ders kitapları ile,
- Bu setlerde yer alan okuma metinleriyle,

İşlenen metinlerde kültürel değerlerimizi yansıtan kültürel öğelerle sınırlıdır.

3.3. Varsayımlar

Ders kitaplarının belirtilen seviyelere uygun oldukları varsayılmıştır.

3.4. Evren ve Örneklem

Araştırmanın evreni yabancı dil olarak Türkçe öğretimi için hazırlanan ders kitaplarıdır. Araştırmanın örneklemini Yedi İklim Türkçe Öğretim Seti Ders Kitapları ile Yeni Hitit Yabancılar İçin Türkçe Öğretim Seti Ders Kitaplarıdır.

3.5. Veri Toplama Araçları

Araştırmada veriler dokümanlardan (ders kitapları) elde edilmiş ve doküman incelemesi yöntemiyle analiz edilmiştir. Doküman incelemesi, araştırma yapılacak konu hakkında yazılı materyaller üzerinden nesnel bilgilerin objektif gözle değerlendirilmesidir. Yıldırım ve Şimşek'e (2006:187) göre nitel araştırmalarda doküman incelemesi tek başına bir veri toplama yöntemi olabileceği gibi, diğer veri toplama yöntemleri ile birlikte de kullanılabilir. Bu çalışmada iki ayrı öğretim setinin okuma metinleri incelenmiştir. Temalarda yer alan dinleme metinleri, öğrenci ders kitaplarında yer almadığı için bu parçalar araştırmaya dâhil edilmemiştir.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

BULGULAR VE YORUM

Kültürün dil öğretiminden iki biçimde etkilendiğini düşünenler birinin anlam yönünden dilin kavranması diğerinin ise eğitim açısından dilin birleşenleri olduğunu savunur. Ders kitaplarının hazırlanışında temel ölçüt hedef kültür ile evrensel kültüre yeteri kadar değinilmesine dikkat edilmelidir. Genç ve Bada'ya (2005:75) göre bazı ders kitapları hedef kültürden örnekler sunarken bazıları kaynak kültür malzemelerini kullanır.

Avrupa Dilleri Öğretimi Ortak Çerçeve Metni'nde yabancı dil öğretiminde günlük yaşam kültürünün önemine vurgu yapılmakta aynı zamanda kültürel unsurların evrensel kültürün bir parçası olabileceği belirtilmektedir. Dinî inançlar, tabular, birlikte yaşanmış ortak tarih gibi başka ülke ve bölgelerdeki sosyal grupların değer ve inançlarına ilişkin bilgi kültürlerarası bildirişim açısından çok önemlidir (ADOÇ, 2013: 19).

Bu çalışmada Avrupa Dilleri Öğretimi Ortak Çerçeve Metni öngörülerek Yedi İklim Türkçe Öğretim Seti A1,A2 Temel; B1, B2 Orta ve C1,C2 Yüksek Seviye Ders Kitapları ile Yeni Hitit Türkçe Öğretim Seti A1-A2 Temel; B1 Orta ve B2-C1 Yüksek Seviye Ders Kitaplarındaki okuma metinlerinin kültürel öge aktarımı incelenmiştir. Yedi İklim Türkçe Öğretim Seti ile Yeni Hitit Türkçe Öğretim Seti ders kitaplarında temel seviyeden yüksek seviyeye doğru kültürel öğelerin kullanımının azaldığı saptanmıştır.

Avrupa Dilleri Öğretimi Ortak Çerçeve Metni'ne bakıldığında dil öğretiminde öncelikli hedeflerden birinin yabancı dile ait olan sosyokültürel değerlerin aktarılması olduğu görülmektedir. Bu bildirgede aynı zamanda söz konusu edilen sosyokültürel değerlerin neler olması gerektiği üzerinde de durulmuş ve bu değerler şu şekilde sunulmuştur:

1. Günlük yaşam

- ✓ Yiyecek, içecek, yemek zamanları, sofrada
- ✓ Resm tatiller, çalışma zamanları
- ✓ Boş zaman etkinlikleri, hobiler, okuma alışkanlıkları, yaygın sporlar

2. Yaşam koşulları

- ✓ Yaşam standartları
- ✓ Ev koşulları
- ✓ Sosyoekonomik durum

3. Kişilerarası ilişkiler

- ✓ Sınıfsal yapı ve sınıflar arası ilişkiler
- ✓ Kadın – erkek ilişkileri
- ✓ Aile yapıları ve ilişkileri, kuşaklar arası ilişkiler
- ✓ Politik ve dinsel gruplar arası ilişkiler

4. Değerler, inançlar ve davranışlar

- ✓ Sosyal sınıf
- ✓ çalışma toplulukları
- ✓ Gelir düzeyi
- ✓ Gelenekler
- ✓ Sanat, müzik vb.

5. Beden dili

6. Sosyal gelenekler

- ✓ Dakiklik
- ✓ Hediyeler
- ✓ Elbiseler
- ✓ Yasaklar, kurallar vb.

7. Âdet olmuş davranışlar

- ✓ Din kurallara dayalı davranışlar
- ✓ Doğum, evlilik gelenekleri
- ✓ Festivaller, törenler, kutlamalar (Bölükbaş ve Keskin, 2010: 227).

Çalışmada; kültürel ögeler, Avrupa Dilleri Öğretimi Ortak Çerçeve Metni'ne göre belirlenerek sınıflama yoluna gidilmiştir. Kitap inceleme sırasında okuma metinlerine yansıyan kültürel ögeler, yukarıdaki yedi maddeye göre sırayla harflendirilmiştir. Yedi ana başlık ve alt başlıkların okuma metinlerindeki varlığı incelenerek değerlendirilmiştir.

4.1. YEDİ İKLİM TÜRKÇE ÖĞRETİM SETİ A1, A2, B1, B2, C1 VE C2 SEVİYELERİ DERS KİTAPLARINDAKİ METİNLERİN KÜLTÜR AKTARIMI AÇISINDAN İNCELENMESİ

4.1.1. Yedi İklim Türkçe Öğretim Seti A1 Seviyesi Ders Kitabındaki Metinlerde Günlük Yaşama İlişkin Kültürel Ögelerin Kullanımı

- -Oğlum, kumanda nerede? Maç başlıyor.
- Burada baba! Ama annem maç sevmiyor.
- Annen futbol maçını sevmiyor ama basketbol maçını seviyor. Haydi, sen de gel, otur! Bak maç başlıyor! (2019: 46, a)
- Kahvaltıdan sonra evden çıktım ve işe gittim. Öğleden önce raporları okudum. Öğle tatilinde Şule'yle dışarı çıktık. Kızılay'da biraz dolaştık. Daha sonra işe döndük. Öğleden sonra toplantı yaptık. İş yerinde çok çalıştım ve yoruldum. Saat beşte işten çıktım. (2019: 59, a)
- -Derya kuzusu bunlar!
-Hayırlı işler!
-Buyurun efendim.
-Hangi balıklar var?
-Karadeniz'den hamsi, Akdeniz'den çipura, Marmara'dan mercan, Ege'den levrek var. (2019: 68, a)
- Hafta sonu annemle pazara gittik. Annemin elinden tuttum. Birlikte pazara kadar yürüdük. Pazar ile evimiz arası 500 metre. Annem önce pazarı gezdi, fiyatları öğrendi. Sonra da alışverişe başladı. Ben pazarcıları, sebze ve meyve

tezgâhlarını seyrettim. Annem alışverişini tamamladı. Poşetler meyve ve sebze ile doldu. (2019: 87, a)

- -Hoş geldiniz efendim. Ne arzu edersiniz?
-Neler var?
-Çorbalardan mercimek çorbası, ezogelin ve düğün çorbası.
-Ben düğün çorbası istiyorum.
-Ben de ezogelin çorbası istiyorum.
-Ben çorba içmeyeceğim.
-Kebaplardan ne var?
-Döner, Adana kebabı, Urfa kebabı, patlıcan kebabı, İskender ve lahmacun.
-Ben bir döner istiyorum. Yanında da ayran istiyorum.
-Ben de döner yiyeceğim.
-İçecek ne istersiniz efendim?
-Ayran içeceğim.
-Ben İskender kebabı ve maden suyu istiyorum.
-Siz bana bir buçuk patlıcan kebabı getirin. Yanında da soğuk ve acılı bir şalgam suyu istiyorum. (2019: 92, a)

- **Bir Günlük Planım**

- Sabah 6.00'da kalkacağım.
- Saat 7.00'de kahvaltı edeceğim.
- Saat 7.30'da işe gideceğim.
- Saat 8.00'de işte olacağım.
- Saat 12.00'de arkadaşlarla birlikte lokantaya gideceğiz.
- Saat 14.00'te bir köpeği tedavi edeceğim.
- Saat 17.00'de işten çıkacağım.
- Akşam 18.00'de eve döneceğim. (2019: 93, a)

- **Ömer Altınkanat:** Hangi yemekleri seviyorum? Döner, mantı, ızgara. Hangi tatlıları seviyorum? Baklava, künefe. Hobilerim: Fotoğraf çekmek, dağda yürüyüş yapmak, bisiklete binmek. (2019: 112, a)

- Arkadaşlarla geçen hafta sonu doğa yürüyüşüne çıktık. Sabah saat 08.00'de otobüsümüz Ankara'nın Kızılay semtinden hareket etti. Ankara'nın en yeşil ilçelerinden Kızılcahamam'da mola verdik. Soğuksu Milli Parkı'nda kahvaltı ettik. Sonra şehrin gürültüsünden ve kalabalığından uzak Gerede yaylalarına ulaştık. Gerede, Bolu'nun en güzel ilçelerinden biridir. Dağ yürüyüşünü burada yaptık. (2019: 158, a)
- Ben en çok kültür turizmini seviyorum. Eski medeniyetleri öğreniyorum, kendimi geliştiriyorum. Tarihi eserlere ilgi duyuyorum. Müzeleri, eski eserleri inceliyor, onlarla ilgili yazılar yazıyorum. (2019: 164, a)

4.1.1. Yedi İklim Türkçe Öğretim Seti A1 Seviyesi Ders Kitabındaki Metinlerde Yaşam Şartlarına İlişkin Kültürel Öğelerin Kullanımı

- Merhaba!
Benim adım Elif. Konyalı'yım. Öğrenciyim ve İstanbul Üniversitesinde okuyorum. Burada, yurttaki kalıyorum. Yurt, okuluma çok yakın. Yurttaki kütüphane, öğrenci kantini, yemekhane, çalışma salonu ve yatakhane var. Odalar üç kişilik ve her odada internet var. Yurtdun kapalı spor salonu ve kültür merkezi var. (2019: 83, b)

4.1.1. Yedi İklim Türkçe Öğretim Seti A1 Seviyesi Ders Kitabındaki Metinlerde Kişiler Arası İlişkilere İlişkin Kültürel Öğelerin Kullanımı

- Merhaba. Adım Kemal. Annemin adı Asuman, babamın adı Mustafa. Babam terzi, annem ev hanımı. Bir kız kardeşim var. Onun adı Filiz. O, 45 yaşında. Kardeşim Avukat. O, evli. Kardeşimin kocası İrfan. Onların 3 çocuğu var: Zeynep, Ömer, Esra. Ailemi çok seviyorum. (2019: 35, c)
- Hava çok güzel. Bütün aile bahçede. İrfan, mangalda et pişiriyor. Filiz, masayı hazırlıyor. Mustafa, gazete okuyor. Asuman Filiz'e yardım ediyor. Çocuklar çok mutlu. Ömer ve Esra top oynuyorlar. Zeynep, bisiklete biniyor. (2019: 44, c)

- Benim büyük bir ailem var. Ben ailemde herkesi çok seviyorum. Dedem, ninem, amcalarım ve halamla aynı apartmanda oturuyoruz. Büyük amcamın iki oğlu var. Onlar benim ağabeyim. Halamın küçük bir kızı var. Hepimiz kardeş gibi yaşıyoruz. Bizim için aile çok önemlidir. (2019: 52, c)
- Pazar günü ailemle ormana pikniğe gittik. O sabah, saat altıda kalktık. Önce kahvaltı ettik. Sonra piknik hazırlığımızı tamamladık ve yola çıktık. Sabah hava açık ve güneşliydi. Hepimiz çok sevindik. Kısa bir yolculuktan sonra piknik alanına vardık. Piknik alanı çok güzel ve kalabalıktı. Güzel bir yer bulduk. Annem etleri hazırladı, babam mangalı yaktı. Çok eğlendik. (2019: 131, c)
- Sabah çok erken uyandım. Hemen anneme yardım ettim. Birlikte yiyeceklerimizi hazırladık. Kahvaltıyı Büyükada'da edeceğimiz için hemen yola çıktık. Kardeşim yolda bize bir fıkra anlattı. Çok komikti. Babam ve annem çok güldü. Sonunda Büyükada'ya ulaştık. Orada "Yüce-tepe" adında bir piknik yeri var. Hemen boş bir masa bulduk ve hep birlikte kahvaltı ettik. (2019: 156, c)

4.1.1. Yedi İklim Türkçe Öğretim Seti A1 Seviyesi Ders Kitabındaki Metinlerde Değerler, İnançlar ve Davranışlara İlişkin Kültürel Öğelerin Kullanımı

- Meslek gruplarının birkaçından söz edilmiştir. (2019: 17, ç)
- **Türk Lirası:** 5 kuruştan 200 Türk lirasına kadar tüm paraların ve paraların üzerindeki değerli şahsiyetlerin tanıtımı yapılmıştır. (2019: 66, ç)
- Merhaba, benim adım Daniela. Romanyalı'yım. Gazi Üniversitesi'nde okuyorum. Geçen hafta sınavlarımız vardı. Cuma günü son sınava girdik. Cumartesi günü arkadaşarımla plan yaptık. Akün Tiyatrosuna gittik. "Para" isimli bir oyun vardı. Biletlerimizi aldık ve içeri girdik. Oyun başladı. Çok güzel bir oyundu, bir buçuk saat sürdü. (2019: 71, ç)

- **Ben Kırmızı Başlıklı Kızım, Ben Keloğlan'ım:** En çok okunan masallardan örneklere yer verilmiştir. (2019: 82, ç)
- **Hacı Bayram Veli'den Seçmeler**
 - Boş durmayın ve çalışın.
 - Büyüklerinize saygılı davranın.
 - Önce öğrenin sonra helal para kazanın ve evlenin.
 - Çocukları sevin, onların başlarını okşayın ve onlara hediyeler verin.
 - Her yerde doğruyu söyleyin. Hiçbir zaman yalan söylemeyin. (2019: 94, ç)
- "Evladım, ileride ne olacaksın? Doktor mu, Mühendis mi, Şoför mü, Mimar mı? ... "

Çocukluğumda bu soruyu bana birçok defa sordular. Benim cevabım hep aynı oldu: "Öğretmen olacağım!" (2019: 98, ç)
- Bir gün teneffüste okulun bahçesinde dolaşıyorum. Ali'yi gördüm. Yalnız başına oturuyor. Onunla konuşmak istedim. Yanına gittim.
 - Merhaba Ali, nasılsın?
 - Teşekkür ederim öğretmenim, iyiyim.
 - Niçin arkadaşlarınla oyun oynamıyorsun?
 - Canım istemiyor öğretmenim.
 - Niçin?
 - Babamı özledim.
 - Baban nerede?
 - Yurt dışında çalışıyor. Ramazan bayramı yaklaşıyor. Annem, babama telefon etti. Ona, "Bayramda gelecek misin?" dedi. Babam, "Fabrikada çok iş var, bayrama belki gelmem." dedi. (2019: 99, ç)

- **"Aile Sağlığı Merkezinde"**

-Sırtınızı açın lütfen. Ciğerlerinizde pek sorun yok. Şimdi ateşinizi ölçelim.

-Neyim var Turgut Bey?

-Soğuk algınlığı. Şimdi size ilaç yazacağım. Bu ilaçları düzenli bir şekilde kullanın.

-Ayrıca bol bol portakal ve mandalina yiyin.

-Teşekkür ederim.

-Rica ederim. Geçmiş olsun. (2019: 106, ç)

- -İyi günler doktor hanım.

-İyi günler. Buyurun. Őikâyetiniz nedir?

-Karnım ağrıyor.

-En son ne yediniz?

-Beş kilo pirzola, dört kilo da armut...

Mizahi öğeler üzerinden doktorluk mesleği tanıtılmıştır. (2019: 108, ç)

- Adı Eşref Armağan... Ama bir ressam... Gözleri görmüyor ama yüreği aydınlık. Onunla röportaj yaptım ve onu çok sevdim. Bir kere, hiç Őikâyet etmiyor. Neşeli, keyifli, halinden memnundu. Sinirlenmiyor, kızmıyor. Hatta "Ne güzel... Kötülükleri görmüyorum." diyor. (2019: 111, ç)

- **Geleneksel Meslekler: Bakırcılık**

Bakırcılık çok eski bir meslektir. Bakır ustaları, bakırdan araçlar ve süs eşyaları yapıyorlar. Őekerlik, vazo, tepsi, demlik ve tava gibi eşyalar yapıyorlar. Bakırcılık çok sabır istiyor. Türkiye'de Gaziantep, Kahramanmaraş, Diyarbakır, Bursa ve Erzincan gibi şehirlerde tarihi bakırcılar çarşısı vardır. (2019: 114, ç)

- Fayton, dört tekerlekli, atlı bir ulaşım aracıdır. Osmanlı Devleti'nde önemli bir ulaşım aracıydı. Faytonlar atlar yardımıyla hareket ediyor. Faytonların ön kısmında sürücü için yüksek bir bölüm var. Arabacı adındaki sürücüler

burada oturuyor. Günümüzde Adalarda motorlu taşıt yasağı vardır. Bu nedenle faytonlar, Adalarda temel ulaşım aracıdır. (2019: 134, ç)

- **Alo'nun Hikâyesi:** Telefonu Aleksander Graham Bell icat etti. (2019: 138, ç)
- Türkler eski zamanlardan beri haberleşmeye çok önem verdiler. Haberciler bazen tek başlarına bazen de kervanlarla haber götürdüler. Selçuklu Türkleri, kervancılık hayatını Türkistan'dan Anadolu'ya getirdi. Kervanlar, yüzlerce yıl yük ve haber taşıdılar. Uzun yolculuklarda, yol üstündeki kervansaraylarda dinlendiler. Osmanlı Devleti'nde, habercilerin farklı görevleri vardı. Bir kısmı acil haberleri ulaştırdı bir kısmı da normal haber veya mektup götürdü. Bu habercilere "ulak" adını verdiler. (2019: 152, ç)
- Biz bu hafta sonu Doğu Karadeniz'e gitmek istiyoruz. Sümela Manastırı'nı, Fırtına Vadisi'ni, Uzungöl'ü, Ayder Yaylası'nı görmek istiyoruz. (2019: 159, ç)
- **Tatilde Yaptıklarım:** Müfit Aksakal şiiri. (2019: 163, ç)

4.1.1. Yedi İklim Türkçe Öğretim Seti A1 Seviyesi Ders Kitabındaki Metinlerde Beden Diline İlişkin Kültürel Ögelerin Kullanımı

Yedi İklim Türkçe Öğretim Seti A1 Seviye Ders Kitabının okuma metinlerinde beden diline ilişkin kültürel öğelere rastlanmamıştır.

4.1.1. Yedi İklim Türkçe Öğretim Seti A1 Seviyesi Ders Kitabındaki Metinlerde Toplumsal Geleneklere İlişkin Kültürel Ögelerin Kullanımı

- İnsanlar genellikle işlerine uygun elbise giyiyorlar. Örneğin okulda okul kıyafeti, sporda spor kıyafeti giyiyoruz. Doktorların, polislerin, hemşirelerin, ustaların kendilerine göre iş kıyafetleri var. Evde günlük elbiselerimizi giyiyoruz. Uykudan önce pijama veya gecelik gibi rahat elbiseler giyiyoruz. (2019: 109, e)

- -Çocuklar, dün telefonda kaçta geleceğiz, dediler?
-Bayram namazından sonra kahvaltı edeceğiz ve size geleceğiz, dediler.
-Torunların bayram harçlıklarını hazırladın mı?
-Hazırladım hanım, merak etme.
-Sen şeker ve çikolataları masaya koydun mu?
-Tamam, koydum.
-Peki, baklavayı da koydun mu?
-Evet, baklava da hazır, merak etme.
-Komşuları da ziyaret edelim, unutma! Tamam mı?
-Tamam, komşulara da gidelim.
-Nerede kaldı bu çocuklar?
-Bir an önce gelsinler de beraber baklava yiyelim, kahve içelim.
-Aaa! Hoş geldiniz! Geçin içeri çocuklar!
-Bayramın mübarek olsun anne!
-Senin de oğlum.
-Bayramın mübarek olsun baba!
-Senin de bayramın mübarek olsun oğlum.
-Bayramınız kutlu olsun anneciğim.
-Senin de kutlu olsun kızım.
-Bayramınız kutlu olsun babacığım.
-Senin de kutlu olsun kızım.
-Esra! Sen benim elimi öpmeyecek misin?
-İyi bayramlar anneanne. Bayramın mübarek olsun!
-İyi bayramlar benim güzel yavrum.
-Senin de bayramın mübarek olsun dedeciğim.
-Senin de bayramın mübarek olsun benim tatlı kızım, hepimizin bayramı mübarek olsun.
-Âmin. (2019: 166, e)

4.1.1. Yedi İklim Türkçe Öğretim Seti A1 Seviyesi Ders Kitabındaki Metinlerde Törenselle Davranışlara İlişkin Kültürel Öğelerin Kullanımı

- Günler çabuk geçti, bayram geldi. Bayram namazını Süleymaniye Camisi'nde kıldım. Namazdan sonra pastaneden bir kutu çikolata ve bir buçuk kilo bayram şekeri aldım. Biliyorum, öğrencilerim ziyaretime gelecekler, elimi öpecekler. Saat 9.30'da mahalleye geldim. Mahalle camisi evime çok yakın. Caminin avlusunda, imam ve birkaç komşu sohbet ediyor. Yanlarına gittim. Onlarla bayramlaştım. (2019: 100, f)
- Motosikletçiler yarış pistinde son hazırlıklarını yapıyorlar. Milli motosikletçimiz Kenan Sofuoğlu yarışmacılar arasında. Herkes çok heyecanlıydı. Hakem işaretini veriyor. Kenan Sofuoğlu yarışa iyi başlıyor. İlk turda üçüncü sıraya yerleşiyor. Yarışmanın devamında bir yarışmacıyı daha geçiyor ve şimdi ikinci sırada. (2019: 126, f)
- Sedat oğlum, sabah oldu, uyan! Adımı duydum ve gözlerimi açtım. Annem, "Haydi, kalk. Baban hazır, seni bekliyor." dedi ve birden kendime geldim: Bugün bayram! Sedat çok heyecanlıydı çünkü bu onun ilk bayram namazıydı. Sedat babasının elini tuttu ve ilk bayram namazını kılmak için heyecanla camiden içeri girdi. Sedat ve babası bayram namazından sonra eve döndüler. Sedat, babasının ve annesinin elini öptü. Annesi ve babası ona para verdi. Sedat çok sevinçliydi. Ailece kahvaltı ettiler. Sonra babası ve annesi misafirler için masaya değişik tatlılar koydular. Hep birlikte misafirleri beklediler. (2019: 172, f)

4.1.2. Yedi İklim Türkçe Öğretim Seti A2 Seviyesi Ders Kitabındaki Metinlerde Günlük Yaşama İlişkin Kültürel Öğelerin Kullanımı

- -Ressamımız iki hafta önce kaybolmuş.
-Nasıl yani?
-Kaçırılmışlar mı?
-Hayır, kaçırmamışlar.

-Daha doğrusu kimse bilmiyor.

-Pekâla, bu bilgileri nereden öğrendin?

-Sen hiç gazete okumuyor musun? Bütün gazeteler bu haberi yazdı. (2019: 13, a)

- Ben her hafta kütüphaneden bir kitap alırım. (2019: 53, a)
- Benim adım Önder. Oğuz Atay'ın romanlarını çok severim. O, kitaplarında sıra dışı insanların ilginç hayatlarını anlatır. "Bir Bilim Adamının Romanı" adlı eserini çok beğenirim. (2019: 54, a)
- Murat çay içiyor, bu sırada gazete okuyor. (2019: 64, a)
- Ali kitap okuyor. (2019: 65, a)
- **Yiyecekler:** Kalsiyum, sağlıklı kemik ve diş gelişimi için en önemli mineraldir. Peynir, yoğurt, tereyağı gibi süt ürünleriyle kalsiyum ihtiyacımızı gideririz. Et ve yumurta vücudumuza protein ve demir sağlar. Dana, kuzu eti, hindi kaslarımızı geliştirip bağışıklığımızı güçlendirir. Bebek ve çocukların beyin gelişimi için anne karnından itibaren balık yemek çok önemlidir. Örneğin somon ve levrek yağı az, protein açısından zengin, harika bir omega 3 kaynağıdır. Nohut, mercimek, kuru fasulye gibi baklagiller enerji vererek gelişimi destekler. Buğday, yulaf, arpa ve mısırdır. Bu tahılları menünüzden eksik etmeyin. Önemli demir kaynağımızdır. Vücudumuz için gerekli vitamin, mineral ve lifleri ise meyve sebzelerden alırız. Bunlar sindirim, bağışıklık ve zihinsel-fiziksel gelişimi sağlar. Her birinin farklı faydaları vardır. Örneğin; havuç, kavun, kayısı cilt ve göz sağlığımızı etkileyip hücre gelişimimizi sağlar. Ispanak, kabak, fasulye ise kalp-damar sağlığımız için önemlidir. (2019: 92, a)
- Ayşe Hanım markete gidip alışveriş yaptı. (2019: 94, a)

- Cemil ay içerek gazete okuyor. (2019: 96, a)
- **Dondurmalı Kavun Tatlısı**, tarifi verilmiştir. (2019: 99, a)
- **Programlar Arasında:** Belgesel, haber, spor, sinema, eğitim-kültür, ekonomi üzerine programlar ve program saatleri verilmiştir. (2019: 139, a)
- -Günaydın.
-Günaydın, buyurun beyefendi.
-Bugün, saat dokuzda randevum vardı. Adım Ali Aydınoğlu.
-Siz bekleme salonuna geçin efendim. Ben size haber veririm.
-Salonda ay var mı?
-Var efendim. Siz oturun, ben getireyim.
-Teşekkür ederim, ben alırım. (2019: 152, a)

4.1.2. Yedi İklım Türkçe Öğretim Seti A2 Seviyesi Ders Kitabındaki Metinlerde Yaşam Şartlarına İlişkin Kültürel Öğelerin Kullanımı

- -İyi günler!
-İyi günler, buyurun.
-Kiralık ev arıyorum.
-Kayseri'ye yeni geldiniz galiba?
-Evet, dn geldim. Burada alışacağım.
-Őehrimize hoş geldiniz. Kayseri'yi çok beğeneceksiniz. (2019: 24, b)
- **Kiralık Odalar:** İstanbül'daki tarihi yerlere yürüme mesafesindedir. (2019: 81, b)

4.1.2. Yedi İklim Türkçe Öğretim Seti A2 Seviyesi Ders Kitabındaki Metinlerde Kişiler Arası İlişkilere İlişkin Kültürel Öğelerin Kullanımı

- -Anne, ben Ağrı Dağı'na gitmek istiyorum.
-Bak, bu güzel fikir işte.
-Ama ben Ağrı Dağı'na gitmek istemiyorum. Kayseri'ye gitmek istiyorum.
-Çocuklar yine başladınız.
-Kayseri de güzel. Ama Ağrı Dağı'na gitme fikri çok ilginç.
-Baba, hep böyle yapıyorsun, daima ablamın isteği oluyor.
-Geçen sene de sana göre plan yaptık oğlum.
-Ağrı Dağı'nda "Nuh'un Gemisi" var. Belki de onu biz bulacağız. (2019: 18, c)
- -Kadir Bey, yemek teklifimizi kabul edip buraya kadar geldiniz. Size çok teşekkür ederiz. Şirketimizin diğer temsilcileriyle daha önce tanıştınız, değil mi?
-Evet, tanıştık. İki gün önce tanıtım için geldiler. Asıl ben size teşekkür ederim. Şirketimiz bu anlaşmayla çok tasarruf edecek.
-Anlaşırız efendim, çünkü ürünümüze çok güveniyoruz.
-Biliyorsunuz, Türkiye'nin birçok bölgesinde fabrikamız var. Bu bölgeler, kışın çok soğuk oluyor. (2019: 101, c)
- -Sen Kızılay'da kiminle buluşacaksın?
- Teyzemin oğluyla.
- "Teyzemin oğlu" ne demek?
-Yani, annemin kız kardeşinin oğlu.
-Anladım. Biz kuzen söylüyoruz.
-Helena, "Biz kuzen söylüyoruz." demiyoruz. "Biz kuzen diyoruz." diyeceksin.
- Teşekkür ederim. Teyzenin oğlunun adı ne?
-Oğuz, az sonra tanışacaksınız. Uzun boylu, esmer ve yakışıklı. Uluslararası İlişkiler bölümünden mezun oldu ama henüz iş bulamadı. Aaa bak, dolmuş geliyor! Binebiliriz. (2019: 116, c)

- Sedat, pazar sabahı saat 9.00'da uyandı. O gün tatildi. Burnuna kızarmış ekmek kokusu geldi. Annesi seslendi: "Sedat, artık kahvaltıya gel! Biraz sonra anneannen ve deden de gelecek. Birlikte kahvaltı edeceğiz."
Sedat, "Daha güzel bir haber olamaz." dedi. Sedat yıkandı, giyindi, mutfığa geldi. Anneanesi, dedesi, anne ve babasıyla birlikte masadaydı. Bütün aileyi bir arada gördü ve çok sevindi. Dedesinin ve anneannesinin ellerinden ve yanaklarından öpüp masaya oturdu. Hep birlikte kızarmış ekmek, peynir, tereyağı, bal, yumurta yediler. Bu kahvaltı Sedat için çok güzel geçti. Dedesiyle bol bol sohbet etti. (2019: 120, c)
- **Evlilik Hazırlığı:** İki üniversite mezunu gencin evlilik hazırlıkları kendi ağızlarından anlatılmıştır. (2019: 134, c)

4.1.2. Yedi İklim Türkçe Öğretim Seti A2 Seviyesi Ders Kitabındaki Metinlerde Değerler, İnançlar ve Davranışlara İlişkin Kültürel Öğelerin Kullanımı

- **Bir Ressamın Hikâyesi:** Resim yapmaya küçük yaşlarda başladım. Önce kara kalem çalıştım sonra yağlı boya ve pastel boya resimler yapmaya başladım. İlk resim sergimi 13 yaşında açtım. Bu resimlerimi herkes çok beğendi. Bir ressam için İstanbul büyük bir zenginlik. İstanbul'da her gün farklı bir semti geziyorum. Eski sarayların içinde tarihi yeniden keşfediyorum. Önümüzdeki günlerde "İstanbul" temalı yeni bir sergi açacağım. En büyük hayalim Ağrı Dağı'na çıkmak. İnanıyorum ki "Nuh'un Gemisi" Ağrı Dağı'nda ve ben ona ulaşacağım. (2019: 12, ç)
- **"Üç Önemli İnsan"**
Mustafa Kutlu: Türk edebiyatının önemli hikâyecilerindedir.
Kıraç: Müzisyendir. "Bir İstanbul Masalı" adlı dizinin müziği ile En İyi Müzik Ödülü'nü kazandı.
Arda Turan: Türk milli takım futbolcusudur. (2019: 14, ç)

- -Geçen hafta bir resim sergisine gittim. Resim sergisinin ressamı üç haftadır kayıp.
-Maceraya bak! Eee, ressam Ağrı Dağı'na mı çıkmış?
-Bak, hala inanmıyorsun!
-Ressam bulunmuş mu?
-Hayır, baba henüz bulunmamış. En ilginç de bu ressam "Nuh'un Gemisi" adlı bir resim yapmak istemiş.
-Bunun nesi ilginç anlamadım.
-Şöyle ki "Nuh'un Gemisi" adlı tablo resim sergisindeydi ama ressam onu henüz yapmadı. (2019: 18, ç)
- Ağrı Dağı Efsanesi (İki Bacı) anlatılmıştır. (2019: 19, ç)
- İnsanlar genellikle ilkbaharda ya da sonbaharda alerjik nezle oluyor. Bu iki güzel mevsimde sıkıntı yaşıyorlar. Bu hastalığa insanlar bahar veya saman nezlesi de diyorlar. Alerjik nezle laboratuvar testleri ile ortaya çıkıyor. (2019: 33, ç)
- Meryem bugün okula gitmeyecek çünkü kızamık oldu. Geçen hafta bir sabah Meryem'in yüzünde kırmızı benekler çıktı. (2019: 41, ç)
- **Gezici Kütüphane:** Kitap okumayı yaygınlaştırmak adına köylere eşekle kitaplar taşındığı anlatılmıştır. (2019: 51, ç)
- Benim adım Zehra. Mevlana'nın Mesnevisi'ndeki hikâyeler çok hoşuma gider. Mevlana Mesnevi'de sürükleyici bir dil kullanır, merak unsuru hep devam eder. O, her hikâyede insanlara bir ders verir. Ben en çok "Fare ile Kurbağa" isimli hikâyesini severim. Yazarı bu hikâyede arkadaş seçmenin önemini anlatır. Mevlana bütün canlıları sever ve herkese tüm canlıları sevmeyi tavsiye eder. Ben Mevlana'yı bu kitapla tanıdım. Mevlana'nın kabri Konya'dadır. (2019: 54, ç)

- **Neşeli Günler:** 1978 yapımı bir Türk filmidir. Başrollerinde, Münir Özkul ve Adile Naşit oynamıştır. Filmin diğer önemli oyuncusu Şener Şen'dir. Bu film, 1970'li yıllardaki başarılı Türk komedi filmlerindedir. (2019: 59, ç)
- -Av Mevsimi'ni izlemek ister misin?
-Av Mevsimi'nin türü ne?
-Polisiye bir film. Yönetmeni Yavuz Turgul'dur. Başrollerinde Şener Şen ve Cem Yılmaz var.
-Şener Şen çok iyi bir oyuncudur. Daha önce "Eşkuya ve Gönül Yarası" filmlerini izledim. (2019: 60, ç)
- Ankara'dayız ama sık sık yurt içi gezilere gidiyoruz. Ülkemizin her yerini gezmek, görmek ve tarihi yerlerini tanımak istiyoruz. Gezmeye, Ankara'ya yakın yerlerden başladık. Biliyorsun, Eskişehir ve Konya'ya hızlı tren seferleri var. Sabah ilk trenle gittik, akşam son seferle döndük. Ankara'ya uzak ama gelecek hafta Çanakkale'ye gideceğiz. (2019: 72, ç)
- -Eşim ve ben, hem Çanakkale Savaşları nerede oldu görmek hem de Anzak Anma Töreni'ne katılmak istiyoruz.
-Anzak Anma Töreni, 25 Nisan'da sabaha karşı 05.30'da. O zaman size 24-26 Nisan arasındaki turumuzu öneriyorum.
-Nereleri ziyaret edeceğiz?
-Gelibolu yarımadasında savaştan kalma anıt yerleri gezeceğiz. (2019: 73, ç)
- **Likya Yolu:** 3 bin yıllık eski bir ticaret yolu. Ege'den başlayıp Akdeniz'e kadar uzanıyor. Yolun toplam uzunluğu 509 kilometre. Dünyanın en uzun yürüyüş rotalarından biridir. Doğa ve yürüyüş tutkunları için inanılmaz güzellikte bir yol. Düz değil. İniş çıkışlarla doludur. (2019: 77, ç)
- Nevşehir'e 18 km uzaklıktaki Peri Pansiyonu üstün hizmet kalitesi ve konforu birleştiriyor. Sizlere doğal ve tarihi güzelliklerin ortasında binlerce yıllık medeniyetlerin izlerini Peri Pansiyonun ayrıcalığıyla keşfetme fırsatı

veriyoruz. Kapadokya'yı yüzlerce metre yüksekten seyretmek, at ve bisiklet turları yapmak, çömlek atölyelerinde testi yapmaktan çok hoşlanacaksınız. (2019: 79, ç)

- -Ütü kardeş, insanlara senin ne faydan var? Belki yüz yıldır çalışıyorum, en faydalı benim.
-Belki bilmiyorsunuz ama içinizde en eski aletlerden biri benim.
-Yok, canım öyle şey olur mu?
-Elbette olur! Mesela Türkçenin 11.yüzyıldaki sözlüğünde benim adım var.
-Yani daha 11. yüzyılda Türkler seni kullanmışlar, öyle mi?
-Evet, kısacası o yüzyılda sen yıkamışsın, ben ütölemişim. (2019: 98, ç)
- **Hangi Meyve, Hangi Şehrimizde?**
Türkiye haritası üzerinde meyveler ve temsil edildikleri şehirler yer almıştır. (2019: 99, ç)
- İstanbul, Türkiye'nin para ve finans merkezidir. Borsa İstanbul (BİST), sermaye piyasası faaliyetlerinde Türk ve yabancı bankalara, aracı kurumlara saklama hizmeti verir. (2019: 102, ç)
- Türkiye'yi geze geze tanıdım. Sürekli Türkçe gazeteleri okudum ve Türkçemi geliştirdim. (2019: 103, ç)
- -Alışveriş için beni çağırman iyi oldu. Ben de kendime bir şeyler alırım.
-Senin zevkine güveniyorum.
-Bu zevkimi ve bilgimi anneme borçluyum. Biliyorsun, annem "terzi". Ben de onun yanında dura dura çok şey öğrendim.
-Bilmez olur muyum? Unuttun mu yoksa ilkokul önlüğümü annen dikti. (2019: 106, ç)

- **Ramazan Geliyor!**

-Hanım, Ramazan geliyor. Alışverişe çıkmamız lazım.

-Benim de birkaç gündür aklımda. Yarın iş çıkışı gidip Ramazan alışverişimizi yapalım. (2019: 109, ç)

- Çini, toprağı pişirdikten sonra ona şekil verip kap-kacak, tabak, vazo, kâse, sürahi vb. eşyalar üretmeye dayalı bir el sanatıdır. 16.yy'dan beri geleneksel Türk sanatlarından biridir. Osmanlı dönemindeki İznik çinilerinde genellikle bitki, hayvan gibi simgeler yer alır. Çini sanatını en güzel örnekleri: Bursa-Yeşil Cami, Edirne Selimiye Camisi ve İstanbul-Sultan Ahmet Camisidir. (2019: 110, ç)

- **Anneme Mektup:** Mektup örneğine yer verilmiştir. (2019: 114, ç)

- **Komedyenler:** Ünlü komedyenler hakkında kısa bilgiler verilmiştir. (2019: 126, ç)

- Meddah, bir topluluk önünde insanları güldürmek için çeşitli hikâyeler anlatır ve taklitler yapar. Bu oyuna ise meddah oyunu denir. Meddah tek başına gösteri yapar. Bu sırada çeşitli kostümler giyer ve farklı kişileri canlandırır. Bugün meddahlara standupçı deniyor. Erol Günaydın, Ata Demirer, Cem Yılmaz ünlü meddahlardır. (2019: 128, ç)

- Üniversiteye giriş sınavında bölüm tercih ederken hiç başka bir bölüm düşünmedim. Bütün üniversitelerin Türkçe Eğitimi bölümlerini tercih ettim ve ilk tercihim olan Gazi Üniversitesi Türkçe Eğitimi Bölümünü kazandım. Bu bölümü bitirdim, yüksek lisansa başladım ve sonra doktora sınavında başarılı oldum. Şimdi Ankara'daki bir lisede Türk Dili ve Edebiyatı Öğretmenliği yapıyorum ve Gazi üniversitesinde doktora tezimi hazırlıyorum. Doktoramı tamamladıktan sonra inşallah üniversitede öğretim üyesi olacağım ve geleceğin Türkçe öğretmenlerini yetiştireceğim. (2019: 160, ç)

- **Ali Nasuh Mahruki:** Dağcı, yazar ve fotoğrafçısıdır. Türkiye'nin en başarılı dağcıları Everest Dağı'na ilk tırmanan Türk olmuştur. Arama Kurtarma Derneğinin (AKUT) kurucu üyesi ve başkanıdır. Dergi ve gazetelerde yazıları bulunmaktadır. Tırmanış ve seyahatlerini kitap haline getirip yayımlamaktadır. (2019: 161, ç)
- Ampute milli futbol takımımız daha önce bir kez Avrupa şampiyonu, iki kez de dünya üçüncüsü oldu. "Ampute", "bir kolu veya bacağı eksik olan", demektir. Ampute futbol takımında oynayabilmek için futbolcunun bir bacağı eksik olmalıdır. (2019: 166, ç)
- Barış Manço, Anadolu Rock müzik türünün temsilcilerindendir. Müzisyenlik ve oyunculuğunun yanı sıra iyi bir televizyon programcısı ve sunucusudur. (2019: 168, ç)

4.1.2. Yedi İklim Türkçe Öğretim Seti A2 Seviyesi Ders Kitabındaki Metinlerde Beden Diline İlişkin Kültürel Öğelerin Kullanımı

Yedi İklim Türkçe Öğretim Seti A2 Seviye Ders Kitabının okuma metinlerinde beden diline ilişkin kültürel öğelere rastlanmamıştır.

4.1.2. Yedi İklim Türkçe Öğretim Seti A2 Seviyesi Ders Kitabındaki Metinlerde Toplumsal Geleneklere İlişkin Kültürel Öğelerin Kullanımı

- Mantı, Türk mutfağının vazgeçilmez yemeklerindendir. Anadolu'nun farklı yörelerindeki insanlar, bu doyurucu hamur işi yemeğe çok eski zamanlardan beri sofralarında yer vermektedir. En küçük ve yapılışı en zor mantı Kayseri mantısıdır. Hatta Kayseri'de eskiden beri "bir kaşığa kırk tane mantı sığdırmak" marifet kabul edilmektedir. (2019: 26, e)

- -İyi günler!
-İyi günler! Buyurun.
-Ben bir yakınımı ziyaret etmek istiyorum. Hastaneye dün getirmişler. (2019: 44, e)
- Osmanlı Devletinin en önemli kültürel miraslarından biri de Türk Hamamı'dır. Türklerin hayatında hamamlar sadece bir yıkanma (banyo) yeri değil, sağlık, sosyal ve kültürel etkinlikler merkezidir. İstanbul'daki Çemberlitaş, Cağaloğlu, Beyazıt hamamları ise sanat, kültür ve tarih açısından çok önemlidir. (2019: 46, e)
- **Cirit Atma:** Türklerin eski atlı sporudur. Atın üzerinde oynanan bu oyun iki takımın yarışmacılarının birbirlerine belli kurallara göre değnek atmalarıdır. Bu değneğin adı da cirittir. (2019: 68, e)
- Atatürk Kültür Merkezi'nde Türkiye'nin çeşitli bölgelerine ait Laz böreği, baklava vs. yöresel lezzetler sunulmuştur. (2019: 83, e)
- **Keşkül ve Sütlaç:** Geleneksel Türk tatlılarının tarifi verilmiştir. (2019: 87, e)
- **Güllaç:** Geleneksel Türk tatlılarından birisidir. Özel bir çeşit yufka, süt ve gül suyundan yapılır. Geleneksel tatlılarımızdan diğeri de Aşure'dir. Muharrem ayının onuncu günü pişirilir. Muharrem ayı, Kur'an-ı Kerim'deki kıymetli dört aydan biridir. (2019: 88, e)
- Halı ve kumaşı dokuyarak üretiyoruz. Bu ürünleri ya el ile ya da makine ile dokuyoruz. El halısı dokumak daha zordur ve uzun zaman ister. El halısı, makine halısından daha güzel, değerli ve pahalıdır. Kumaşı, geçen yüzyıla kadar el ile dokuduk. Günümüzde daha çok fabrikalarda dokuyoruz. Türkiye, dokuma sanayisi bakımından dünyanın en önemli ülkelerinden biridir.

Dokuma ürünlerinde genellikle pamuk, yün ve ipek kullanıyoruz. İpek, pamuktan ve yünden daha pahalıdır. (2019: 93, e)

- -Alışveriş listesi yapmaya gerek var mı?
-Farklı bir şey alacak mıyız? Hepsi belli. Gidip bakalım. Bakliyat alırsın.
Mesela beşer kiloluk nohut, fasulye, pirinç, mercimek, bulgur...
-Kuru gıdalardan üzüm, kayısı, incir de alalım.
-Çok iyi olur. Üzümle kayısıdan hoşaf yaparsın, soğuk soğuk içeriz.
-Ağzının tadını da biliyorsun!
-Hele hoşafın yanında bir de pilav olursa...(2019: 109, e)
- -Anne! Mutfaktan mis gibi kokular geliyor. (Annesi kızına Muharrem ayında olduklarından dolayı aşure yapacağını söyler.)
-Ne güzel! Hem aşure ne demek öğrendim hem aşure yiyeceğim.
-Kızım senden bir şey isteyebilir miyim?
-Tabi anneciğim. (Kızından komşularına aşure götürmesini ister.)
-Tabi ki götürürüm.
-Bir de "Hoş geldiniz" demek için "Yarın akşam annemler size gelmek istiyorlar." der misin?
-Söylerim. (2019: 122, e)
- Atalarımız yüzyıllardır kuşları korumuş, beslemiş, onların barınmalarına yardımcı olmuşlardır. Bunun için evlerin, sarayların, camilerin, köprülerin ön yüzlerine kuş evleri yapmışlardır. Günümüzdeki kuş evlerinin en güzel örnekleri İstanbul, Nevşehir ve Kayseri'de görebilirsiniz. Kuş evlerinin, Türk kültür ve sanatında önemli bir yeri vardır. (2019: 148, ç)

4.1.2. Yedi İklim Türkçe Öğretim Seti A2 Seviyesi Ders Kitabındaki Metinlerde Törenselle Davranışlara İlişkin Kültürel Öğelerin Kullanımı

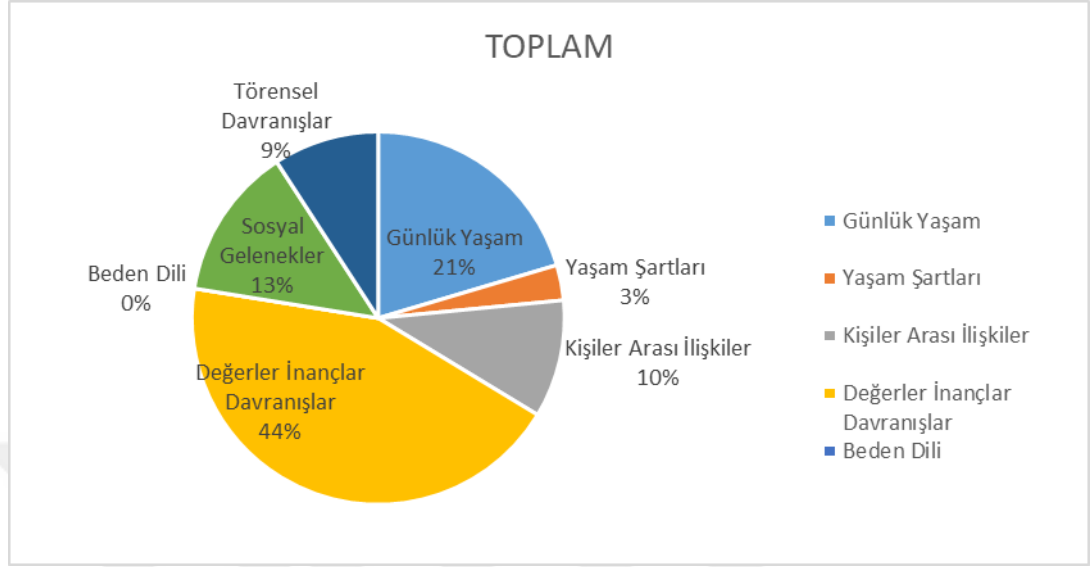
- Üniversitemizin geleneksel Ağaç Dikme Şenliği bu yıl 16 Mayıs Cumartesi günü Eymir’de gerçekleşecektir. Ayrıca şenlik kapsamında kültür ve spor toplulukları gösteriler düzenleyecektir. (2019: 40, f)
- Mustafa Bey, kitap okuma oranını artırmak adına köy ve kasabalara eşekle kitap taşır. Ünü her yere yayılan Mustafa Bey’e Amerika’da bir kurum, eğitime katkıları için ona uluslararası bir ödül verir. (2019: 51, f)
- **Neşeli Günler:** Sinema filminin afişi paylaşarak izleyicilerin dikkati çekilmeye çalışılmış. (2019: 59, f)
- -Merhaba sayın seyirciler! Bugün, 2012 Londra Olimpiyatları’nda tekvando alanında, erkekler 68 kiloda, sporcularımızdan Servet Tazegül altın madalya kazandı. Türkiye’nin gururu milli sporcumuz yanımda. Sporcumuzu tebrik ediyorum. Servet Merhaba! Çok güzel bir başarı kazandın. Bizimle duygularını paylaşır mısın?
-Teşekkür ederim, şu an çok heyecanlıyım. Çok çalıştım ve müsabakayı kazandım. Bu şampiyonluğu ülkeme hediye ediyorum. Biraz sonra milli marşımızı söyleyeceğiz ve ardından madalyamızı alacağız. Bu, çok gurur verici bir duygudur. (2019: 62, f)
- Ata sporu olan cirit, Anadolu’da hâlâ oynanmakta olan bir oyundur. At üzerindeki yarışmacılar birbirlerine cirit atarak oyunu sürdürürler. Yarışma sonunda başarılı olan oyuncular ödül alır. (2019: 82, f)
- **Yöresel Lezzetler Festivali:** Düzenlenen festivalde Türkiye’nin 7 coğrafi bölgesine ait lezzetler tanıtılmıştır. (2019: 82, f)

Tablo 1. Yedi İklim Türkçe Öğretim Seti A1,A2 Temel Seviyeye Göre Ders Kitaplarında Yer Alan Kültürel Öğelerin Dağılımı

	Günlük Yaşam	Yaşam Şartları	Kişiler Arası İlişkiler	Değerler İnançlar Davranışlar	Beden Dili	Sosyal Gelenekler	Törenselsel Davranışlar	TOPLAM
A1	9	1	5	15	0	2	3	35
A2	11	2	5	28	0	11	6	63
TOPLAM	20	3	10	43	0	13	9	93

Yedi İklim Türkçe Öğretim Seti A1, A2 ders kitaplarında toplam 93 tane kültürel öğenin kullanıldığı tespit edilmiştir. Yedi İklim Türkçe Öğretim Seti A1 ders kitabındaki kültürel öğelerden günlük yaşama (11), A2 ders kitabında (9); yaşam şartlarına A1 ders kitabında (1), A2 ders kitabında (2); kişiler arası ilişkilere her iki ders kitabında da (5); değerler, inançlar ve davranışlara A1 ders kitabında (15), A2 ders kitabında (28); sosyal geleneklere A1 ders kitabında (2), A2 ders kitabında (9); törenselsel davranışlara ise (3) kez yer verildiği görülürken beden diline yönelik bulguya rastlanmamıştır. Tablodan da görüleceği gibi temel seviye kitaplarından A2 seviyesindeki kitapta, A1 seviyesindeki kitaba göre daha fazla kültürel öğe kullanılmıştır.

Şekil 1. Yedi İklim Türkçe Öğretim Seti A1,A2 Temel Seviye Ders Kitaplarında Yer Alan Kültürel Ögelerin Toplamının Yüzdesele Dağılım Oranı

Kültürel unsurların yüzdesele dağılımı; günlük yaşam %21, yaşam şartları %3, kişiler arası ilişkiler %10, değerler, inançlar ve davranışlar %44, beden dili %0, sosyal gelenekler %13, törensel davranışlar %9 şeklinde oluştuğu görülmektedir. A1 ve A2 seviyesindeki kültürel öğelerin yoğunluğunun en çoktan en aza doğru değerler, inançlar, davranışlar %44, günlük yaşam %21, sosyal gelenekler %13, kişiler arası ilişkiler %10, törensel davranışlar %9, yaşam şartları %3, beden dili %0 şeklinde olduğu gözlenmiştir.

4.1.3. Yedi İklim Türkçe Öğretim Seti B1 Seviyesi Ders Kitabındaki Metinlerde Günlük Yaşama İlişkin Kültürel Öğelerin Kullanımı

- Kitle iletişim araçlarının haber verme, eğitime, eğlendirme, kültürün toplumdan topluma ve nesilden nesle geçişini sağlama gibi pek çok yararı vardır. (2019: 16, a)
- Dünyanın her hangi bir yerindeki olaylardan anında haberdar olmamamızı televizyon sağlar. Haberler çeşitli bilgiler vererek günlük hayatımızı kolay hale getirir. (2019: 20, a)
- Spor salonlarında, ilgi alanlarına göre farklı sporlar yapılabilir. (2019: 55, a)

- **Kitap Okumanın Faydaları:** Kitap okumanın önem ve yararından söz edilmiştir. (2019: 62, a)
- **Hızlı Okuma:** Hızlı okuma yöntemi doğuştan değil sonradan edinilmiştir. Türkiye’de hızlı okuma ve hafıza şampiyonları bulunmaktadır. (2019: 65, a)
- Evlerimizin başköşesinde bulunan televizyon ve internet ile dünyada olup bitenden habersiz kalmıyoruz. Onların sayesinde oturduğumuz yerden dünyayı gezmiş gibi oluyoruz. (2019: 88, a)
- Menemen hazırlanışı anlatılmıştır. (2019: 114, a)
- **Köpek Uçağı Isırdı:** Haber metnidir. (2019: 116, a)
- İnsanların en çok tercih ettiği zevk aldığı hobiler arasında film izleme ve okuma vardır. (2019: 119, a)
- **Çobanlıktan ÖSS Zaferine:** Gazete haberine yer verilmiştir. (2019: 158, a)

4.1.3. Yedi İklim Türkçe Öğretim Seti B1 Seviyesi Ders Kitabındaki Metinlerde Yaşam Şartlarına İlişkin Kültürel Öğelerin Kullanımı

- Üniversitelerde, çeşitli bölümlere yerleşen öğrencilere yurt ve ev gibi barınma olanakları sunulmaktadır. (2019: 54, b)
- **Altınkanat Müteahhit:** Satılık apartman dairesi açıklamaları yapılmıştır. (2019: 79, b)
- Asuman Hanım, Mustafa Bey ve torunları Yaren ev almak için uzun uzun araştırma yaptılar. Birçok emlakçı gezdiler, internet ve gazete ilanlarına baktılar, komşularına sordular ancak bir türlü istedikleri gibi bir ev bulamadılar. Kemal, bir apartmandan bir daire satın almıştır. (2019: 82, b)

4.1.3. Yedi İklim Türkçe Öğretim Seti B1 Seviyesi Ders Kitabındaki Metinlerde Kişiler Arası İlişkilere İlişkin Kültürel Ögelerin Kullanımı

- Referans mektubu ile iş başvurusu yapmaya gelen Derya Hanım ile insan kaynakları arasında geçen görüşmeye yer verilmiştir. (2019: 39, c)
- -Hayatım, sana bir şey sormak istiyorum.
-Seni dinliyorum canım.
-Benimle evlenir misin? (2019: 59, c)
- Polis, avukat, bankacı şeklinde kişilerin seçmiş oldukları meslek gruplarından söz edilmiştir. (2019: 78, c)

4.1.3. Yedi İklim Türkçe Öğretim Seti B1 Seviyesi Ders Kitabındaki Metinlerde Değerler, İnançlar ve Davranışlara İlişkin Kültürel Ögelerin Kullanımı

- Milli atletlerimizden "**Hasan Kınalı**" hakkında bilgi verilmiştir. (2019: 10, ç)
- Halk ozanlarımızdan olan "**Neşet Ertaş**" usta saz sanatçısıdır. Başarılı sanatçı çeşitli unvanlara layık görülmüştür. (2019: 28-29, ç)
- **Hat Sanatı:** Hat sanatı veya kaligrafi aslında bir görsel sanat türüdür. Yazı sistemleri ve yazı ögeleri kullanarak geliştirilir ve genellikle dekoratif amaçla kullanılır. Hat sanatıyla uğraşan kişilere ise hattat denir. Bugünkü hat sanatında, modern ve soyut tasarımlarla birlikte geleneksel uygulamaları da görmek mümkündür. (2019: 32, ç)
- Geniş bir ailenin sofrada bir araya gelip mutlu ve neşeli halleri evden tüten yemek kokusuna bağlanarak anlatılmıştır. (2019: 42, ç)
- **Babam ve Oğlum:** Sinema filminin tanıtımı ve filmin özeti yapılmıştır. (2019: 43, ç)

- Ağâh Efendi ile Şinasi'nin beraber çıkardığı "**Tercüman-ı Ahval**" gazetesinde Şair Evlenmesi adlı ilk tiyatro oyunu yayımlanmıştır.(2019: 44, ç)
- Yaren, bu sabah erken kalktı. Çok heyecanlıydı. Bugün üniversiteye giriş sınavının sonuçları açıklanacak. Doktor olmaya karar veren Yaren, Türkiye'deki önemli tıp fakültelerini araştırarak tercihlerini yapmıştır. (2019: 48, ç)
- Hacettepe üniversitesi 1967 yılında kurulmuştur. (2019: 53, ç)
- Divanü Lügat-i't Türk, Kaşgarlı Mahmut tarafından Araplara Türkçeyi öğretmek için yazılmış çok amaçlı bir sözlüktür. (2019: 57, ç)
- -Alo, Feride merhaba...
-Merhaba Ayşe, nasılsın?
-İyiyim, teşekkür ederim. Öğleden sonra ne yapacaksın?
-Sinemaya gideceğim. Sen de gelsene. (2019: 59, ç)
- Kâğıt icat edildikten sonra Türklerde sanat olarak kitap ciltleme gelişmiştir. (2019: 66, ç)
- Geçmişten bugüne Türkçe dünya üzerinde en fazla konuşulan diller arasındadır. (2019: 75, ç)
- **Eşref Armağan:** Dünyaca tanınmış, görme engeli olan, görmeden muhteşem eserler ortaya çıkaran ünlü bir ressamdır. (2019: 92, ç)
- Sanat galerisinde resim sergisini gezmeye giden arkadaşlar arasındaki diyaloga yer verilmiştir. (2019: 95, ç)
- **Tom Cruise:** Hakkında kısa bilgi verilmiştir. (2019: 98, ç)
- **Erik Weihenmayer:** Görme engellidir. Everest Dağı'na tırmanan ilk engelli olmuştur. Ardından dünyanın en yüksek zirvelerine tırmanmaya devam etmiştir. (2019: 103, ç)

- Halk ozanlarımızdan Âşık Veysel Şatıroğlu'nun biyografisine yer verilmiştir. (2019: 106, )
- Romantik bir film izlemek için sinemaya gitmek istiyorum. (2019: 119, )
- Rüyalar Türk halkının arasında önemli bir yeri tutar. Rüyada görülen her kavramın anlamı vardır. (2019: 126, )
- Okunacak kitap listesi(100 temel eser). (2019: 134, )
- **Tahir ile Zhre:** Türk halk hikyesidir. Birbirine âşık iki gencin aşkı anlatılır. (2019: 150, )
- Reşat Nuri Güntekin'in "**alıkuşu**" adlı romanından söz edilmiştir. (2019: 153, )
- **Seherde Uğradım Ben Bir Güzele:** Türk Halk Ozanı Ercişli Emrah'ın kaleminden yazılmış şiirdir. (2019: 155, )
- **Manilerimiz:** Türk manilerine örnekler verilmiştir. (2019: 155, )
- Samsun'dan Cumhuriyet'in kuruluşuna kadar geçen zamanda Mustafa Kemal'in başarı ve zaferlerinden bahsedilmiştir. (2019: 156, )
- **Ayşe Kulin:** Türk roman yazarıdır. Yazar olma öyküsü anlatılmıştır. (2019: 161, )
- Türk Sinemasının hiç eskimeyen yüzleri ve izlendiğinde hep aynı tadı veren filmlerinden söz edilmiştir. (2019: 166, )

4.1.3. Yedi İklım Türkçe ğretim Seti B1 Seviyesi Ders Kitabındaki Metinlerde Beden Diline İlişkin Kültürel gelerin Kullanımı

Yedi İklım Türkçe ğretim Seti B1 Seviyesi Ders Kitabının okuma metinlerinde beden diline ilişkin kültürel ögelere rastlanmamıştır.

4.1.3. Yedi İklim Türkçe Öğretim Seti B1 Seviyesi Ders Kitabındaki Metinlerde Toplumsal Geleneklere İlişkin Kültürel Ögelerin Kullanımı

- **Tellal:** Osmanlı Devleti'nde padişahların isteklerini davullu zurnalı millete duyuran kişilerdir. Padişahın duyurularını, güzel ve gür sesleriyle, halka iletir. Böylece halk padişahın sözlerini duyar. (2019: 24, e)
- **Kültür Elçileri Türkiye'de:** Türklere ait her türlü değerler tanıtılmış oldu. (2019: 73, e)
- **Tuzlu Kahve:** Türklerde kız isteme sırasında damada ikram edilir. Bu durumda içilen tuzlu kahve damadın geline bağlılığını ifade eder. (2019: 145, e)
- **Bir Yastıkta Kocamak:** Türklerde evlenecek gençlere bir dilektir. Hep bir arada olup birlikte yaşlanmaları adına kullanılan bir deyimdir. (2019: 146, e)

4.1.3. Yedi İklim Türkçe Öğretim Seti B1 Seviyesi Ders Kitabındaki Metinlerde Törenselle Davranışlara İlişkin Kültürel Ögelerin Kullanımı

- Ankara'da bahar ayında "**Uluslararası Lale Festivali**" kutlaması düzenlenir. Bu kutlamalarda çiçekçiler yarışarak kazananlara armağanlar dağıtılır. (2019: 123, f)
- Bayındır, İzmir'in tarihi ilçelerinden biridir. Burada her sene baharda "**Çiçek Festivali**" yapılır. Bu festival uluslararasıdır. (2019: 123, f)
- Türklerde, baharın gelişinin müjdeleyen Nevruz Bayramı bir şölen gibi kutlanır. Birleşmiş Milletler bu günü "Dünya Nevruz Bayramı" ilan etmiştir. (2019: 135, f)
- Türk toplumunda baharda kutlanan "**Hıdırellez**" bayram özelliği taşır. Bu gün Hızır adında iyiliksever bir kişi ile İlyas Peygamber'in dünya üzerinde karşılaştıkları zamanı simgeler. (2019: 140, f)
- Türk dünyasında düğünlerin nasıl başlayıp nasıl bittiği geleneklerimize göre anlatılmıştır. (2019: 142, f)

4.1.4. Yedi İklim Türkçe Öğretim Seti B2 Seviyesi Ders Kitabındaki Metinlerde Günlük Yaşama İlişkin Kültürel Ögelerin Kullanımı

- Niçin ayakta konuşuyoruz? Gel, şuraya oturalım, hem birer çay içeriz hem de eskilerden konuşuruz. (2019: 10, a)
- -Hoş geldiniz! Ne içersiniz?
-Ben soğuk bir maden suyu istiyorum.
-Ben çay içeceğim. Yalnız açık olsun.
-Peki efendim. (2019: 68, a)
- Bazı yiyeceklerin pişirilmesinde dikkat edilmesi gereken püf noktalarına değinilmiştir. (2019: 94-95, a)
- **Onlar Çalıştılar ve Başarılı Oldular:** Bizim yapmayı düşündüklerimiz ve yapmak zorunda olduklarımız ile dolu bir günümüz vardır. İstediklerimizi yapamadığımız zaman, bunu niçin yapamadığımızı düşünmek yerine çoğu zaman bahaneler uydururuz. Birçoğumuzun ağzından şöyle cümleler dökülmüştür: "Yazmak istiyorum ama imkânım yok. Kitap okumaya zaman bulamıyorum." Başarılı olmuş kişilerin hayatına baktığımız zaman bu türden mazeretlere sığınmadıklarını görürüz. Bu kişilere örnekler ve kişilerin kısa başarı öykülerine yer verilmiştir. (2019: 155-156, a)

4.1.4. Yedi İklim Türkçe Öğretim Seti B2 Seviyesi Ders Kitabındaki Metinlerde Yaşam Şartlarına İlişkin Kültürel Ögelerin Kullanımı

- Öğretmen ve öğrenci arasında geçen karşılıklı konuşmada Karadeniz Bölgesi'nin iklimi ve bu iklimin insan üzerindeki etkisine yer verilmiştir. (2019: 64, b)

4.1.4. Yedi İklim Türkçe Öğretim Seti B2 Seviyesi Ders Kitabındaki Metinlerde Kişiler Arası İlişkilere İlişkin Kültürel Ögelerin Kullanımı

- "İş Yerinde"

-Patronun söylediği sunumu hazırladın mı?

-Evet, hazırladım ama inanır mısın, gece saat 3.00'te yattım. Sunum bitinceye kadar durmadan çalıştım.

-Çok mu zordu?

-Zor ne demek? Demirden leblebi gibiydi.

-Anlaşılan sen hazırlamamışsın.

-Haklısın, dün akşam bize misafir geldi, küçük de bir çocukları vardı. Çocuk ağlayıp durdu, gidinceye kadar susmadı.

-Ee, ne olacak peki? Biliyorsun, bugün Japonlarla iş görüşmesi var. Patron bizim hazırlayacağımız sunuma güveniyor.

-Biliyorum, ben de senden yardım isteyecektim. Japonlar öğleden sonra gelecekler. Sen de yardım edersen onlar gelene kadar bitiririm.

-Olur tabii. Yazmam gereken bir yazı var, bitireyim birlikte yaparız. Sen de ben yazıyı yazana kadar benim hazırladığım sunumu okuyuver.

-Canım arkadaşım benim, sen mükemmel bir insansın. (2019: 20, c)

- -Hayat paylaştıkça güzeldir.

-Evlilikte mutluluğun sırrı nedir?

-Biz evlenmeden önce birbirimizi tanımaya çalışmıyoruz. Karşımızdakine kendimizi olduğumuzdan farklı tanıtıyoruz. Böylece evlilik için doğru karar verilemiyor. Sevgi, bir kişiyi kayıtsız şartsız kabul etmektir. Eşimizin tercihlerine saygı duyabilmektir. Onu olduğu gibi kabul ettiğimizde mutluluğu buluruz. (2019: 36, c)

- Aylin ile Serkan bundan bir sene önce evlendiler. Şimdi onlar bir çocuk bekliyorlar. Aylin, iki aylık hamiledir. Aylin, yemeği tek başına yapmadı. Kocasını da ona yardım etti. Akşam olunca aile bir araya geldi. Neşe içinde yemeklerini yediler. (2019: 59, c)

- **"Bir Elmanın Yarısı Sen Yarısı Ben"**
 - Elinizde çiçekle kapıda sizi gördüğümüzde dünyanın en mutlu insanı oluyoruz.
 - Bizim için yemek yaptığınız zaman mutlu oluyoruz.
 - Önemli günlerimizi unuttuğunuzda çok üzülüyoruz.
 - Lütfen sürekli sizi sevip sevmediğimizi sormayın. (2019: 109, c)

4.1.4. Yedi İklim Türkçe Öğretim Seti B2 Seviyesi Ders Kitabındaki Metinlerde Değerler, İnançlar ve Davranışlara İlişkin Kültürel Öğelerin Kullanımı

- -Fakülteden sonra mimar oldum. Kendime ait bir mimarlık ofisim var. Sen neler yaptın?
 - Ben de liseden sonra işletme bölümüne devam ettim. Şimdi mali müşavir olarak çalışıyorum.
 - Mehmet'i bilirsin, lisede de kendisi hakkında çok konuşmazdı. Gizemli bir dünyası vardı. Ama Mehmet, kitaplardan kopmadı. Beyazıt'ta bir sahaf dükkânı açtı. Artık kütüphaneye gitmesine de pek lüzum kalmıyor. Dükkânına düşen kitabı önce okuyor, sonra satıyor. (2019: 11, ç)
- Aynı işle meşgul olsalar bile her işçi yaptığı işe kendi bakış açısıyla yaklaşır. (2019: 16, ç)
- **Mevlana Celaleddin-i Rumi**, hakkında doğumundan ölümüne bilgi verilmiştir. (2019: 26, ç)
- **Püf Noktası:** Deyimin hikâyesi anlatılmıştır. (2019: 32, ç)
- Geçen hafta doktora gittim. Ayaklarımda varis varmış, doktor ayakta fazla kalmamı yasakladı. Benim de belim tutulmuş vallahi! Fıtık başlangıcı mı nedir? (2019: 65, ç)

- Bülent Ecevit Üniversitesi'nde okuyan öğrenciler huzurevine yaşlıları ziyarete gittiler. Memleketlerinden kilometrelerce uzakta olan öğrenciler ile ailelerinden uzakta yaşamlarını sürdüren yaşlılar, bir araya gelip vakit geçirdiler. (2019: 73, ç)
- Kan grubuna göre diyet yapan orta yaşlı birinin bu durumun sağlıklı yaşama yansımaları ve yararından bahsedilmiştir. (2019: 84, ç)
- Doktor, Ramazan ayının vazgeçilmez şerbeti olan meyan kökü içeceğinin tüketiminde bir zarar olmadığını ancak bilinçsizce ve aşırı tüketildiğinde tehlikeli olabileceğini vurguladı. (2019: 90, ç)
- İstanbul'da yaşamak bir sanattır. İstanbul'un güzelliğini yaşamak için Beyazıt'ta sahafları dolaşarak eski kitapları incelemek, Sultanahmet'te bir çınara yaslanıp çay içmek, Ayasofya'nın tarihi havasında kaybolmak gerekir. İşte İstanbul'da yaşamamanın bazı güzellikleri... İstanbul'da yaşamamanın sanat haline gelmesi için bu tarihi şehri iyi tanımak, yedi tepesinden kıyısına, parkından dağına, tarihi Osmanlı çarşılarına kadar iyi bilmek gerekir. (2019: 102, ç)
- **Memleket İsterim:** Cahit Sıtkı Tarancı'nın şiirine yer verilmiştir. (2019: 106, ç)
- Mimar Sinan, Anadolu'nun dört bir yanını görkemli yapıtlarıyla süslemiştir. Osmanlı Devleti döneminde sayısız eser bırakmış büyük bir sanatçısıdır. (2019: 113, ç)
- **40 Yıl 2 Dakika:** Ünlü ressam Picasso'nun bir lokanta anısına yer verilmiştir. (2019: 115, ç)

- **Duyguların Dili Oya:** Anadolu kadınlarının hislerini, sevgilerini ve mutluluklarını ipliğe yansıttıkları bir sanattır, oya. Kadınların yaşamlarından izler taşır. (2019: 116, ç)
- **Hezarfen Ahmet Çelebi:** Fen alanındaki geniş bilgisinden dolayı halk arasında, bin fenli-bilgili insan anlamına gelen "Hezarfen" olarak anılmıştır. İlk kez kanat takarak uçabilen Türk olmuştur. Evliya Çelebi "Seyahatname" eserinde bu olaydan bahsetmiştir. (2019: 138, ç)
- **Erden Eruç:** Sekiz metrelik teknesiyle 632 günde kürek çekerek Atlas Okyanusu'nu aşan ilk kişidir. (2019: 138, ç)
- **Gürkan Genç:** 6310 km pedal çevirip kutup çizgisini geçen ilk Türk'tür. Genç'in amacı, doğayı korumak, bisikletin yaşama en saygılı ulaşım aracı olduğunu göstermek ve dünyadaki kaynakların tüketilmemesi için çaba göstermek. (2019: 138, ç)
- **Geçmişten Günümüze Meslekler:** Eskiden de var olan meslekler zamanla bazı değişikliklere uğrayıp günümüzde de devam etmektedir. Bu değişikliklerden bazıları ismen bazıları da muhteva olarak değişmiştir. Bunlardan birkaçına örnek: Zerzevatçı, Celep, Nalbur... (2019: 158, ç)
- Bazı insanlar kamu kurumlarında çalışırken bazı insanlar özel sektörde çalışır. Özel sektörler, şahısların kurduğu işyerlerinden oluşmaktadır. Ticaret yapmak isteyen insanlar bir iş yeri açarlar. Bu iş yerinde bazen kendi ürettikleri bazen de satın aldıkları ürünleri pazarlayarak para kazanırlar. Bir iş yerinde, iş yeri sahibine işveren o iş yerinde çalışanlara da işçi denir. (2019: 170, ç)

4.1.4. Yedi İklim Türkçe Öğretim Seti B2 Seviyesi Ders Kitabındaki Metinlerde Beden Diline İlişkin Kültürel Ögelerin Kullanımı

Yedi iklim Türkçe öğretim seti B2 Seviye Ders Kitabının okuma metinlerinde beden diline ilişkin kültürel ögelere rastlanmamıştır.

4.1.4. Yedi İklim Türkçe Öğretim Seti B2 Seviyesi Ders Kitabındaki Metinlerde Toplumsal Geleneklere İlişkin Kültürel Ögelerin Kullanımı

- **Komşuluk:** Geçmişten gelen komşuluk bağları sayesinde birbirine akrabadan daha yakın olur ve herkes birbirini ağabeyi, ablası gibi sever, sayardı. Komşunun komşuyu gözetmesi en büyük haktır. (2019: 50, e)
- **İmece:** köy yerlerinde el birliği ile köy işlerinin yapılmasıdır. (2019: 54, e)
- **Analı Kızlı Çorbası:** Yöresel çorbalarımız arasında lezzetiyle ünlüdür. (2019: 86, e)
- **Misafirlik:** Türk dünyasında önemli bir yere sahiptir. Türk kültüründe yer alan misafirlikle ilgili atasözleri, hem bu geleneğin Türk toplumunda ne kadar önemli olduğuna hem de misafirle ev sahibi arasındaki ilişkinin nasıl olması gerektiğine dikkat çekmektedir. Bunlardan biri "Misafir umduğunu değil bulduğunu yer." atasözüdür. (2019: 98, e)
- İstanbul, mutfağıyla da büyüler sizi. Bebek'te badem ezmesinin, Sarıyer'de su muhallebisinin, Kanlıca' da yoğurdun, Beyoğlu'nda tavukgöğsünün, Kavaklar'da balığın, Koska'da helvanın, Güllüoğlu'nda baklavanın İstanbul'un eskimeyen tatlarından olduğunu hatırlarızdan çıkarmayın. Bu lezzetleri tattıktan sonra Kurukahveci Mehmet Efendi'den taze kahve alıp keyfinize devam edebilirsiniz. (2019: 103, e)

- Türk kültüründe misafirin, misafirperverliğin öneminden söz edilmiştir. Misafirlik üzerine söylenmiş birçok kalıp söz vardır. (2019: 163, e)
- -Hoş geldiniz buyurun. Ev biraz dağınık kusura bakmayın.
-Ay efendim olur mu öyle şey? Hoş bulduk. Biz de çat kap ı geldik. Yeni eviniz hayırlı uğurlu olsun. Bu küçük hediye de sizin için.
-Aşk olsun, ne diye zahmet ettiniz. Daha iyisi sizlere nasip olsun.
-Hem güle güle oturun hem de hoş geldiniz.
-Çok teşekkür ederim, ne iyi ettiniz de geldiniz. Şöyle salona buyurun. Bir yandan sohbet edip bir yandan kahvelerimizi içelim. Kahvelerinizi nasıl alırsınız?
-Benimki orta olsun.
-Benimki de orta olsun. (2019: 165, e)
- Türklerde misafir ağırlamak için kullanılan yerlerden köy odaları, özellikle kalacak misafirler için hazırlanmıştır. Hallaçlar, kalaycılar, orakçılar hatta ozanlar istedikleri kadar bu köy odalarında konuk olarak kalabilirler. (2019: 173, e)
- Bizim Türk adetlerinde misafir salonları çok önemli bir geleneğin simgesidir. Yeme, içme kültürümüze baktığımızda misafire için özenle hazırlanan ağırlama adetlerimiz de bu geleneğin bir parçasıdır. Sofralar açılır, belki de evin mutfağına girmeyen, bütçeyi zorlayan yiyecekler misafir için satın alınır, çeşit çeşit yemekler hazırlanır. İkramda asla kusur olmaz. Hiç tanımadığın insanlar için sofralar açılır. Türk insanı kendine dahi bazen göstermediği o özeni, komşusuna, misafirine, yabancıya, birlikte yaşadığı insanlara gösterir. Böyle de bir tokluk vardır, ruhunda... (2019: 178, e)

4.1.4. Yedi İklim Türkçe Öğretim Seti B2 Seviyesi Ders Kitabındaki Metinlerde Törenselle Davranışlara İlişkin Kültürel Öğelerin Kullanımı

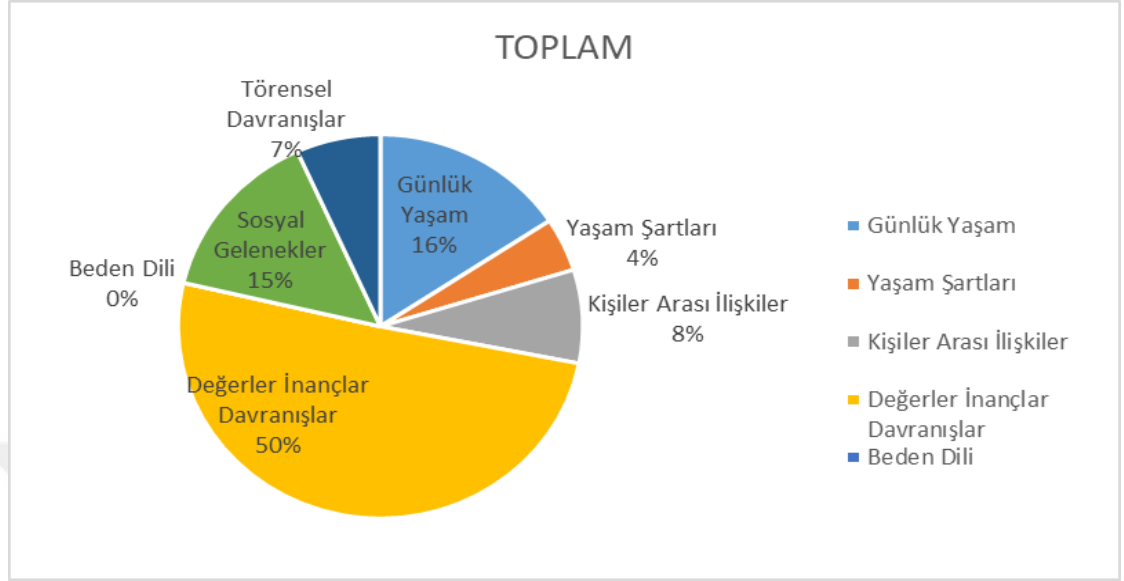
- Türk toplumunda çocuk doğunca çocuğa isim koyma geleneklerimize göre gerçekleştirilir. Ezan ve dualarla dini bir tören yapılarak isim verilir. (2019: 78, f)

Tablo 2. Yedi İklim Türkçe Öğretim Seti B1,B2 Orta Seviyeye Göre Ders Kitaplarında Yer Alan Kültürel Öğelerin Dağılımı

	Günlük Yaşam	Yaşam Şartları	Kişiler Arası İlişkiler	Değerler İnançlar Davranışlar	Beden Dili	Sosyal Gelenekler	Törenselle Davranışlar	TOPLAM
B1	10	3	3	27	0	4	5	52
B2	4	1	4	18	0	9	1	37
TOPLAM	14	4	7	45	0	13	6	89

Yedi İklim Türkçe Öğretim Seti B1, B2 Ders Kitaplarında toplam 89 tane kültürel öğenin kullanıldığı tespit edilmiştir. Yedi İklim Türkçe Öğretim Seti B1 Ders Kitabı'ndaki kültürel öğelerden günlük yaşama (10), B2 ders kitabında (4); yaşam şartlarına B1 ders kitabında (3), B2 ders kitabında (1); kişiler arası ilişkilere B1 ders kitabında (3), B2 kitabında (4); değerler, inançlar ve davranışlara B1 ders kitabında (27), B2 ders kitabında (18); sosyal geleneklere B1 ders kitabında (4), B2 ders kitabında (9); törenselle davranışlara B1 ders kitabında (5), B2 ders kitabında (1) kez yer verildiği görülürken beden diline yönelik bulguya rastlanmamıştır. Tablodan da görüleceği gibi temel seviye kitaplarından B1 seviyesindeki kitapta, B2 seviyesindeki kitaba göre daha fazla kültürel öge kullanılmıştır.

Şekil 2. Yedi İklim Türkçe Öğretim Seti B1,B2 Orta Seviye Ders Kitaplarında Yer Alan Kültürel Ögelerin Toplamının Yüzdesele Dağılım Oranı

Kültürel unsurların yüzdesele dağılımı; günlük yaşam %16, yaşam şartları %4, kişiler arası ilişkiler %8, değerler, inançlar ve davranışlar %50, beden dili %0, sosyal gelenekler %15, törensel davranışlar %7 şeklinde oluştuğu görülmektedir. B1 ve B2 seviyesindeki kültürel öğelerin yoğunluğunun en çoktan en aza doğru değerler, inançlar, davranışlar %50, günlük yaşam %16, sosyal gelenekler %15, kişiler arası ilişkiler %8, törensel davranışlar %7, yaşam şartları %4 şeklinde olduğu gözlenmiştir.

4.1.5. Yedi İklim Türkçe Öğretim Seti C1 Seviyesi Ders Kitabındaki Metinlerde Günlük Yaşama İlişkin Kültürel Öğelerin Kullanımı

- **Kayak:** Karda kayma ile gerçekleştirilen bir spor dalıdır. (2019: 24, a)
- **Masa Tenisi:** Masa üzerinde raketle oynanan bir spordur. (2019: 24, a)
- **Egzersiz Neden Bu Kadar Yararlı?**
Düzenli spor yapmanın yararlarından söz edilmiştir. (2019: 29, a)

4.1.5. Yedi İklim Türkçe Öğretim Seti C1 Seviyesi Ders Kitabındaki Metinlerde Yaşam Şartlarına İlişkin Kültürel Öğelerin Kullanımı

- İlgili başkanlık tarafından uluslararası öğrencilere Türkiye'nin seçkin üniversitelerinde burslu olarak yükseköğrenim görme fırsatları sunuyor. (2019: 46, b)

4.1.5. Yedi İklim Türkçe Öğretim Seti C1 Seviyesi Ders Kitabındaki Metinlerde Kişiler Arası İlişkilere İlişkin Kültürel Öğelerin Kullanımı

- Türk-Arap kültür değerlerinin korunması ve ilişkilerin çok yönlü gelişmesi adına Arap ülkelerinde sempozyum düzenlenmiştir. (2019: 128, c)

4.1.5. Yedi İklim Türkçe Öğretim Seti C1 Seviyesi Ders Kitabındaki Metinlerde Değerler, İnançlar ve Davranışlara İlişkin Kültürel Öğelerin Kullanımı

- Kazanmak mı istiyorsunuz? O zaman kırmızı giyin! Kırmızı formayla oynayan takımlar, mavi ya da beyaz formalılara göre daha iyi performans gösteriyor ve daha çok gol atı yormuş. Araştırmacılara göre bunun nedeni, kırmızı giymenin, sporcuların kendine güvenini artırması olabilir. Kendine güvenen sporcularsa daha iyi oynuyor. (2019: 19, ç)
- **Kervan yolları:** Önemli ticaret yolu olmakla beraber tarih ve kültür açısından zenginliklere sahip yerlerdir. (2019: 36, ç)
- Marmaray, deniz altından ulaşımı sağlayan, tarihi İpek Yolu'nu canlandıracak, dünyanın en büyük ve önemli projelerindedir. (2019: 40, ç)
- Türkiye, birçok tür ve renkte çiçeklerin oluşturduğu rengârenk bir bahçe misalidir. Çeşitli dinleri ve kültürleri himayesinde barındırmaktadır. Çok uzun zamandır birlikte yaşayan bu topluluklar, birbirlerini hayatın her alanında bir yapbozun parçaları gibi tamamlayan ortaya harika bir bütün çıkaran öğelerdir. (2019: 52, ç)

- Osmanlı zamanında doktorlar halkı sağlık konusunda eğitilirdi. Yani eski hekimler yalnızca hastalıkları tedavi etmeye çalışmaz, hastalıkların önüne geçmeye çalışırdı. Alınan tüm önlemlere rağmen hasta olanlar için şifalı bitkileri kullanarak özenle ilaçlar hazırlar ve hastaları tedavi ederdi. Ninelerimizin, annelerimizin biz hastalandığımızda bugün de hata kullandığı birçok macun, şerbet, çay, çorba bu geleneksel tıp birikiminin eseridir. Modern tıp, 150 yıldan beri geleneksel tıbbı dışlamıştı. Şimdi modern tıp, geleneksel yöntemlerin faydasını kabul ediyor. (2019: 53, ç)
- Büyük şair, düşünce adamı Abdurrahim Karakoç ile röportaja yer verilmiştir. (2019: 62, ç)
- **Sev:** Ümit Yaşar Oğuzcan'ın şiirine yer verilmiştir. (2019: 68, ç)
- **Gönül İnsanı Yunus Emre:** Yunus Emre, insan olan herkese karşı; din, dil, ırk, makam ayrımı yapmadan büyük bir sevgi beslemiştir. (2019: 70, ç)
- Osmanlı Devleti döneminde Türklerde özellikle padişahlar öldükten sonra isimlerinin yaşaması için çeşitli imaretler yaptırmışlardır. İsimlerinin yıllar yılı zihinlerde kalması onlar için son derece önemliydi. (2019: 71, ç)
- **İnci kefalı:** Dünya üzerine yalnızca Van Gölü sularına uyum sağlayarak yaşayan bir göl balığıdır. (2019: 78, ç)
- **Van Kedisi:** Van yöresinde yaşar. Uzun ve beyaz tüylü, iri yapılı bir kedi türüdür. En belirgin özelliği, beyaz tüyleri ve farklı renkteki gözleridir. (2019: 80, ç)
- **Yazı Nasıl Ortaya Çıktı?**
Yazının ilk ortaya çıkışından günümüze kadar olan süreçten bahsedilmiştir. Türklerin bu süreçte kullanmış oldukları bazı yazı türlerine yer verilmiştir. (2019: 96, ç)
- **Orhon Yazıtları:** Göktürk Devleti'nin kağanı Bilge Kağan devrinde üzeri yazılıp dikilmiş taşlardır. Türkçe sözcüğü ilk kez yazıtlardaki bir metinde geçmektedir. (2019: 98, ç)

- **Boğaziçi Köprüsü:** İstanbul Boğazı'nın iki yakasını birbirine bağlayan, mecazî olarak Asya ile Avrupa'yı da birleştiren simge olmuştur. (2019: 104, ç)
- **Kaşgarlı Mahmut (1008-1105):** Türklerin kurduğu önemli devletlerden Karahanlı Devleti'nin başındaki kağan sülalesinden geldiği bilinmektedir. Divanü Lügati't-Türk isimli sözlük niteliği taşıyan meşhur yapıtın yazarıdır. Bu sözlüğün önemi; Türkçeye dair kelimelerin farklı Türk lehçelerindeki telaffuz ve anlamlarının da gösterilmesi, ayrıca kelimeler için atasözü, bilmece şeklinde örneklerin verilmiş olmasıdır. Bu sözlükte ayrıca bir dünya haritası da bulunmaktadır. (2019: 107, ç)
- **Ali Kuşçu (1403-1474):** Semerkant'ta doğmuş, İstanbul'da ölmüştür. Dönemin iki büyük devleti olan Timurlular ve Osmanlı Devleti'nde bilim adamı olarak astronomi, matematik ve dil alanlarında çalışmıştır. (2019: 107, ç)
- **Uluğ Bey (1395-1449):** dünyaca ünlü Türk matematikçisi ve astronomi bilginidir. Uluğ Bey, savaştan çok bilim ve sanatla ilgileniyordu. Onun gözü yeryüzünde değil, gökyüzündeydi. Ona "XV. Yüzyıl Astronomu" unvanı verilmiştir. Ayrıca Ay yüzeyindeki bir krater "Uluğ Bey" adını taşımaktadır. (2019: 108, ç)
- Kadeş Antlaşması, Mısır ve Hitit arasında yapılmış barış antlaşmasının ilk olanıdır. Antlaşma metni Akad dilinde kaleme alınmış, Hitit ve Mısır dillerine tercüme edilmiştir. (2019: 110, ç)
- Yurt dışında açılan Türkiye'yi temsil eden kültür merkezleri, son yıllarda gerçekleştirilen bölgesel ve küresel açılımın yansımasıdır. İşte bu uluslararası gelişmenin bir yansıması olarak, Saraybosna Türk Kültür Merkezinin atılımları ile orada Türkçe seçmeli ders olarak okutulmaya başlanmıştır. (2019: 120, ç)
- **Türk - Boşnak Halk Kültürü Unsurları:** Anonim bir tür olan Sevdalinka, Boşnakça aşk şarkılarını temsil etmektedir. İslamiyet'in kabul edilmesiyle ortaya çıkmıştır. (2019: 124, ç)

- **Hoca'nın Hesabı:** Nasrettin Hoca fıkrasına yer verilmiştir. (2019: 136, )
- **Kültürümüzde Sayılar:** Türklerin inanışlarına göre sayılar dini açıdan farklı anlamlar taşımaktadır. Bu kültüre geçmişte kullanılan en yaygın metin türlerinde rastlayabiliriz. (2019: 145, )
- Sayılarla ilgili batıl inançlar sadece Türklere özgü değil birçok ülkenin sayılara yükledikleri anlamlarla batıl inançları bulunmaktadır. Özellikle hava yolu taşımacılığında bu durumun örneğine rastlamak mümkündür. (2019: 150, )
- **Batıl İnançlar:** Geçmişten günümüze kadar süregelen Türklerin inandıkları batıl inançlardan söz edilmiştir. (2019: 151, )
- **Deyimler, Kalıp Sözler:** Dokuz ve kırk sayıları ile ilgili deyim ve atasözleri açıklamaları ile birlikte verilmiştir. (2019: 152, )
- **Hakk'ım Kandilinde Gizli Sır İdim:** Karacaoğlan şiirine yer verilmiştir. (2019: 152, )
- Bilim insanlarından Cahit Arf'ın matematik alanındaki üstün başarılarından söz edilmiştir. (2019: 156, )
- **Cahit Arf:** "Bir Efsanenin Ardından" isimli röportaja yer verilmiştir. (2019: 158-159, )
- **El Yazısı Analizi:** Temiz bir kâğıda fark edilmeden çizilen Şekiller insanların ruh hallerinin belirleyicisi olmaktadır. (2019: 162, )
- **Kıyafetname:** Türk edebiyatı türlerindedir. Dış görünüşe bakarak insanların kişiliklerinin analiz edilmesi eserlere yansıtılır. Kıyafetname türünde pek çok kitap yazılmıştır. (2019: 168, )

4.1.5. Yedi İklim Türkçe Öğretim Seti C1 Seviyesi Ders Kitabındaki Metinlerde Beden Diline İlişkin Kültürel Öğelerin Kullanımı

Yedi İklim Türkçe Öğretim Seti C1 Seviyesi Ders Kitabının okuma metinlerinde beden diline ilişkin kültürel öğelere rastlanmamıştır.

4.1.5. Yedi İklim Türkçe Öğretim Seti C1 Seviyesi Ders Kitabı'ndaki Metinlerde Toplumsal Geleneklere İlişkin Kültürel Öğelerin Kullanımı

- **Şerbet:** Osmanlı ülkesinde şerbet, geleneksel olarak özellikle sıcak yaz günlerinde, konukları serinletmek amacıyla soğuk olarak ikram edilirdi. Ayrıca, düğün ve doğum gibi önemli günlerde konuklara sunulan şerbetlerin bir türü olan loğusa şerbetinin annenin sütünü arttırdığına inanıldığı için yeni annelere bu şerbet içirilirdi. (2019: 90, e)

4.1.5. Yedi İklim Türkçe Öğretim Seti C1 Seviyesi Ders Kitabındaki Metinlerde Törenselle Davranışlara İlişkin Kültürel Öğelerin Kullanımı

- Eski Yunan dönemine ait olimpiyatlar, festival şeklinde yapılan aşamalı yarışmadır. (2019: 11, f)
- **Geleneksel Bir Türk Sporu: Matrak**
Osmanlı döneminde askerlerin oynadığı bir spordur. Matrak, insanları her an güçlü ve dayanıklı tutardı. (2019: 32, f)
- Sevdalinkaya örnek olarak Türk asıllı kız ve oğlanların nasıl aşk yaşadıkları anlatılmıştır. (2019: 125, f)
- Ramazan aylarında akşamları gelenek olarak erkekler müzik aleti çalarken kızlar da ellerinde tepsi ile sevdalinka söyleyerek erkeklere eşlik ederlermiş. (2019: 125, f)

4.1.6. Yedi İklim Türkçe Öğretim Seti C2 Seviyesi Ders Kitabındaki Metinlerde Günlük Yaşama İlişkin Kültürel Ögelerin Kullanımı

- **Alışveriş:** Boş zaman etkinlikleri olarak değerlendirilen alışverişler kültürün bir parçası olmuştur. Eş, dost, arkadaşlar bir araya gelerek gezmeye gider gibi alışveriş yapmaya gitmektedirler. (2019: 53, a)
- **Kitle İletişimi Nedir?**
Topluma çok yönlü bilgi aktarmak amaçlı teknolojik gelişmeleri takip ederek çoğunlukla tek taraflı iletişim şeklindedir. (2019: 114, a)

4.1.6. Yedi İklim Türkçe Öğretim Seti C2 Seviyesi Ders Kitabındaki Metinlerde Yaşam Şartlarına İlişkin Kültürel Ögelerin Kullanımı

Yedi İklim Türkçe Öğretim Seti C2 Seviyesi Ders Kitabının okuma metinlerinde yaşam şartlarına ilişkin kültürel öğelere rastlanmamıştır.

4.1.6. Yedi İklim Türkçe Öğretim Seti C2 Seviyesi Ders Kitabı'ndaki Metinlerde Kişiler Arası İlişkilere İlişkin Kültürel Ögelerin Kullanımı

- **Kişiler Arası İletişim:** Kişilerin birbirleriyle herhangi bir konuda iletişim içinde olmalarıdır. İletişim kurulurken sadece dil değil beden dili de etkili ve önemlidir. (2019: 105, c)
- **Kesintisiz İletişim:** Araya küslükler, tartışmalar girse de iletişim kesintisiz gerçekleşir. Bu iletişim karşılıklı not yazma halinde olabilir. Bu duruma karı koca arasında geçen notlar halinde sözsüz iletişim örnek verilmiştir. (2019: 107, c)
- **Beni Yanlış Anladın:** Konferans vermek üzere salona gelen profesör ve seyis arasında geçen diyalogdan söz edilmiştir. (2019: 107, c)
- **Beden Dili:** İnsanların sözcük kullanmadan el, kol, vücut hareketleriyle karşısındakine bir şey anlatabilmesidir. İş başvurularında karşılıklı iletişimde

beden dilini kullanabilmenin etkisi büyüktür. İş yaşamında sunum yapılırken etkili bir yardımcı konumundadır. (2019: 111, c)

4.1.6. Yedi İklim Türkçe Öğretim Seti C2 Seviyesi Ders Kitabındaki Metinlerde Değerler, İnançlar ve Davranışlara İlişkin Kültürel Ögelerin Kullanımı

- Ünlü şair Yunus Emre'nin hayatının konu edildiği "**Bir Ben Vardır Bende Benden İçeri**" isimli eserde Yunus Emre'nin gençlik yılları, ailesi, sevdaları, hüznüleri ve hocası Tapduk'la tanıştıktan sonra yaşadığı büyük değişim anlatılmaktadır. Yunus Emre, üstadı Tapduk Emre'nin kapısında yıllarca hizmet ettikten sonra "Ben hocama ve bu dergâha layık değilim." düşüncesiyle hocasının yanından ayrılır. (2019: 12, ç)
- **Yine Bir Gül Nihal:** Gerçek hayat hikâyesinin anlatıldığı tiyatro eserinden alıntı bir şarkıdır. (2019: 16, ç)
- **Bozkırın Romancısı Cengiz Aytmatov:** Eserlerini Kırgız Türk kültürünü en ince ayrıntısına kadar üzüntü ve sevinçleriyle kendine has üslubuyla ortaya koymuştur. (2019: 20, ç)
- **Türküler Dolusu:** Bedri Rahmi Eyüboğlu'nun şiirine yer verilerek şiirin içeriğinde çeşitli kültürel öğelere değinilmiştir. (2019: 23, ç)
- **Duygu ve Düşünceleri Farklı Yollarla Yansıtma Araçları: Argo ve Jargon**
Bir milletin iletişim kurduğu dilin ardında oluşturduğu o dile has zenginliklerdir. Bu, dilin canlı olduğunu gösterir. Argo ve jargon birbirinden küçük farklarla ayrılır. (2019: 27, ç)
- Hicivlerde, toplumun ya da kişilerin kusurları, hoş olmayan tutum ve davranışları, sosyal hayattaki aksamalar olumsuz durumlar bazen iğneleyici bazen de gülünç veya eleştirel bir tutumla ele alınır. Hiciv, her ne kadar alaya almak, eleştirmek, güldürürken düşündürülen zıtlıkları ortaya koymak için yazılsa da inceliği olanı, adabı ve edebi ahlakı bozmadan yazılanı makbuldür. Hicivlerde zekâ ve anlam oyunları başlıca maharetlerden sayılır. (2019: 31, ç)

- **Neyzen Tevfik:** İçinden geldiği gibi sanatını icra etmiş usta bir ney sanatçısıdır. (2019, 31, ç)
- **Şair Eşref:** Türk edebiyatının hiciv ustalarından olan şair Eşref'in asıl ismi Mehmet Eşref'tir. Yazdığı hicivler yüzünden hapse mahkûm edildi. (2019: 34, ç)
- **Şairlerden İnciler:** Taşlama, hicvin halk şiirindeki karşılığıdır. Toplumdaki gülünç yönleri, aksamaları, batıl inançları, haksızlıkları, çelişkili durum ve tavırları eleştirel bir yaklaşımla yeren ve hicveden manzumelerdir. Halk şairlerinin bazısı belli kişileri ve toplumsal değişmelerdeki aksaklıkları bazısı da hayvanları ve gezip gördükleri yerleri eleştirmişlerdir. Bazı şairlerin taşlamalarına örnek verilmiştir. (2019: 36, ç)
- **Karikatür:** Edebiyattaki mizah ve hicvin çizgideki şeklidir. Karikatürde, insanları veya olayları hicivli olarak canlandırma şekline ilk olarak 16. yüzyılda rastlanmaktadır. Karikatürler yazılı ya da yazısız olabilmektedir. Ülkemizde ilk yıllarda yazısı paragrafa yaklaşan uzunlukta karikatürler çizilmekteyken günümüzde yazıdan biraz daha arındırılmıştır. Konuşma balonlarının içindeki yazılar mümkün olduğunca kısa ve vurucudur. (2019: 39, ç)
- **Mona Rosa:** Sezai Karakoç şiirine yer verilmiştir. (2019: 42, ç)
- **Türk Evleri:** Anadolu'nun birçok bölgesinde değişik özelliklere sahip evler bulunmaktadır. Bunlardan "Safranbolu Evleri", "Mardin Evleri", "Kapadokya Evleri" hakkında bilgi verilmiştir. (2019: 60-61, ç)
- Sanat her dilde her millette aynı şeyi ifade eder fakat araştırmacılara göre kadın ile erkeğin sanata bakış açısı, sanat yapıtını incelerken hissettikleri duygular farklıdır. (2019: 68, ç)
- **"Rindlerin Ölümü"** Yahya Kemal Beyatlı, **"Merdiven"** Ahmet Haşim şiirlerine yer verilmiştir. (2019: 79, ç)

- **Karagöz Oyunu:** Karagöz, bir gölge oyunudur. Gölge oyununun ilk olarak Çin'de veya Hindistan'da MÖ 2. yüzyılda çıktığı söylentileri vardır. Oyununun ana oyuncularını Karagöz ve Hacivat'tır. (2019: 84-85, ç)
- **Karagöz ile Hacivat:** Tiyatro metnine yer verilmiştir. (2019: 88-89, ç)
- **Mevlana:** Mevlana önemli bir kültür merkezi olan Belh şehrinde doğdu. Tasavvuf anlayışı bir bilgi sistemi değildir. Ona göre tasavvuf irfan, aşk ve cezbe âleminde olgunlaşmaktır. (2019: 91-92, ç)
- İbrahim Mükrimin ibni Halil Kamil, ibni Mehmet Sakıp Elbistani, Mükrimin Hoca, Edebiyat Fakültesindeki yerini de o hiç kimseye benzemeyen kişiliği ile doldurdu. Evet, hoca bir bellek fenomeni idi. İhtiraslı araştırmacılığının yorulma bilmez, inanılmaz çalışmalarının yanında onu belirleyen başlıca özelliklerinden biri de bu şaşılacak bellek gücü idi. Mükrimin in Hoca, İslam Tarihini sade öğretmez, yaşattı. Çünkü içinde yaşardı. Bir Uhud ya da Hendek gazvesini ondan dinleyeceksiniz. (2019: 97, ç)
- **Solgun Bir Gül Dokununca:** Behçet Necatigil şiirine yer verilmiştir. (2019: 100, ç)
- **"Lavinya"** Özdemir Asaf, **"Gün Eksilmesin Pencereden"** Cahit Sıtkı Tarancı şiirlerine yer verilmiştir. (2019: 116, ç)
- **Seranad:** Ahmet Muhip Dranas şiirine yer verilmiştir. (2019: 132, ç)
- **"Beş Şehir' den..."**
Ahmet Hamdi Tanpınar'ın eserinden Erzurum ili milli ve tarihi duygularla anlatılmıştır. (2019: 136, ç)
- **Bursa'dan Balıkesir'e:** Refik Halit Karay hikâyesine yer verilmiştir. (2019: 140, ç)
- **"Nasıl Yazar Oldum?"**
Tarık Dursun K.'nin yazar oluşu üzerine yol gösterici kısa bilgi verilmiştir. (2019: 142, ç)

- İlkokulda yazdığım tahrirleri öğretmenler pek beğenirlerdi. Ortaokulda Haşim'in Merdiven'i üzerine yazdığım yazı ile öğretmenim tarafından keşfedildim. Sonra lisede büsbütün hız kazandı yazarlığım, sürekli yazılar yollardım dergilere, gazetelere. **Oktay Akbal**'ın nasıl yazar olduğu anlatılmıştır. (2019, 143-144, ç)
- **"Anlatamıyorum"** Orhan Veli Kanık, **"Yolcu İle Arabacı"** Faruk Nafiz Çamlıbel şiirlerine yer verilmiştir. (2019: 152, ç)

4.1.6. Yedi İklim Türkçe Öğretim Seti C2 Seviyesi Ders Kitabındaki Metinlerde Beden Diline İlişkin Kültürel Öğelerin Kullanımı

Yedi İklim Türkçe Öğretim Seti C2 Seviyesi Ders Kitabının okuma metinlerinde beden diline ilişkin kültürel öğelere rastlanmamıştır.

4.1.6. Yedi İklim Türkçe Öğretim Seti C2 Seviyesi Ders Kitabındaki Metinlerde Toplumsal Geleneklere İlişkin Kültürel Öğelerin Kullanımı

- **Moda:** Kültürün kıyafete yansımış halidir. Moda hakkında genel bilgi verilmiştir. (2019: 46, e)
- Yemek kültürü toplumumuzda önemli bir yere sahiptir. Kurulan sofralar, sofradaki estetik ve zarafet ev sahibi hakkında birçok bilgi verir. (2019: 54, e)
- **Kadın Kıyafetleri:** Anadolu Beylikleri döneminden Osmanlı Dönemine kadar kadınların geleneksel giyim kuşamların özellikleri tanıtılmıştır. (2019: 63, e)
- **Sağırın Hasta Ziyareti:** Komşuluk hakkı olarak komşunun komşusunu hasta ziyaretinde bulunduğu bir metin verilmiştir. Bu metin Mesnevi'den düzenlenmiştir. (2019: 94-95, e)

4.1.6. Yedi İklim Türkçe Öğretim Seti C2 Seviyesi Ders Kitabındaki Metinlerde Törenselle Davranışlara İlişkin Kültürel Öğelerin Kullanımı

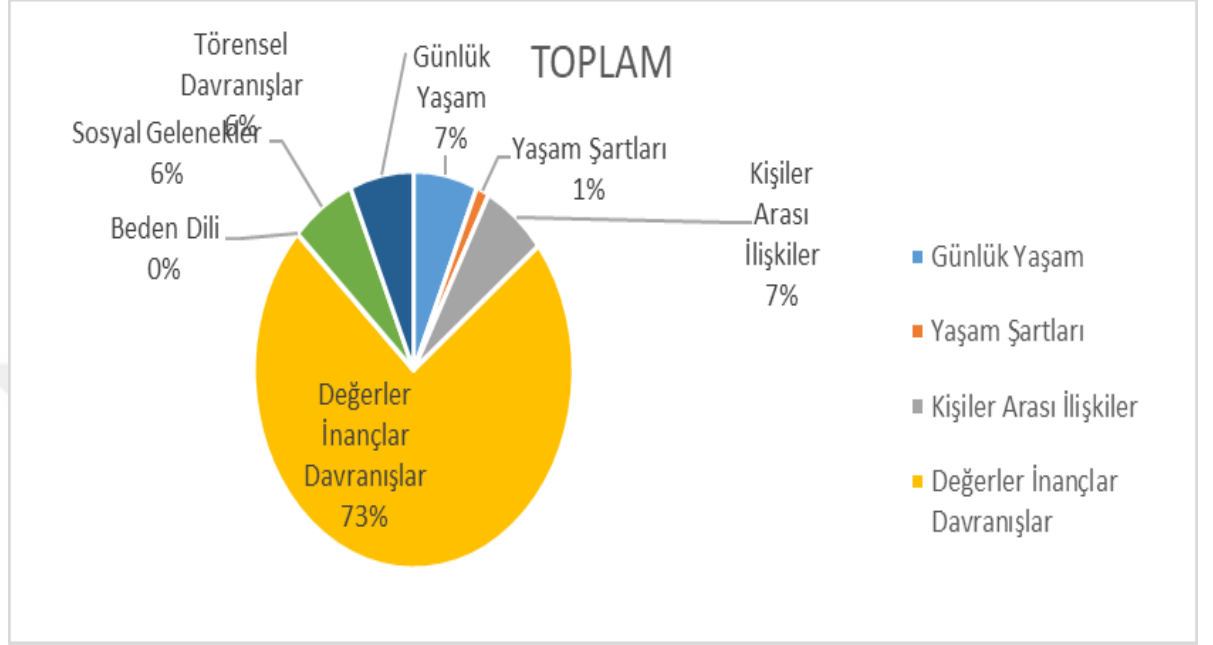
- Japonya’da yapılan Türk modasını tanıtıcı defilede klasik Türk motifli kumaşlar ile birlikte modern kumaşlarında tasarımın bir parçası olarak işlenmesi firmaların ilgi odağı olmuştur. Yöremize ait giyim-kuşamlar, Osmanlı kültürünü tanıtıcı kaftanlar vs. sergilenmiştir. (2019: 48, e)

Tablo 3. Yedi İklim Türkçe Öğretim Seti C1,C2 Yüksek Seviyeye Göre Ders Kitaplarında Yer Alan Kültürel Öğelerin Dağılımı

	Günlük Yaşam	Yaşam Şartları	Kişiler Arası İlişkiler	Değerler İnançlar Davranışlar	Beden Dili	Sosyal Gelenekler	Törenselle Davranışlar	TOPLAM
C1	3	1	1	30	0	1	4	40
C2	2	0	4	26	0	4	1	37
TOPLAM	5	1	5	56	0	5	5	77

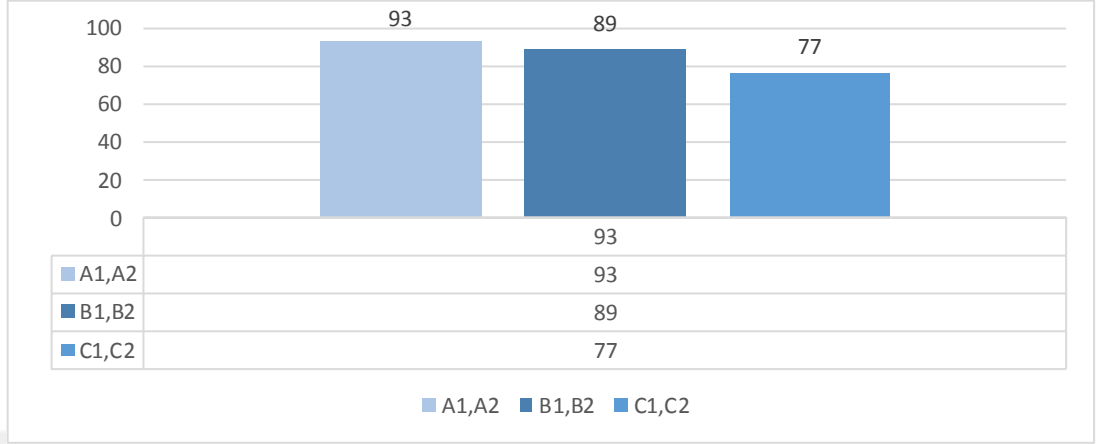
Yedi İklim Türkçe Öğretim Seti C1, C2 Ders Kitaplarında toplam 77 tane kültürel öğenin kullanıldığı tespit edilmiştir. Yedi İklim Türkçe Öğretim Seti C1 Ders Kitabındaki kültürel öğelerden günlük yaşama (3), C2 ders kitabında (2); yaşam şartlarına C1 ders kitabında (1), C2 ders kitabında (0); kişiler arası ilişkilere C1 ders kitabında (1), C2 kitabında (4); değerler, inançlar ve davranışlara C1 ders kitabında (30), C2 ders kitabında (26); sosyal geleneklere C1 ders kitabında (1), C2 ders kitabında (4); törenselle davranışlara C1 ders kitabında (4), C2 ders kitabında (1) kez yer verildiği görülürken beden diline yönelik bulguya rastlanmamıştır. Tablodan da görüleceği gibi temel seviye kitaplarından C1 seviyesindeki kitapta, C2 seviyesindeki kitaba göre daha fazla kültürel öğe kullanılmıştır.

Şekil 3. Yedi İklim Türkçe Öğretim Seti C1,C2 Yüksek Seviye Ders Kitaplarında Yer Alan Kültürel Öğelerin Toplamının Yüzselsel Dağılım Oranı

Kültürel unsurların yüzselsel dağılımı; günlük yaşam %7, yaşam şartları %1, kişiler arası ilişkiler %7, değerler, inançlar ve davranışlar %73, beden dili %0; sosyal gelenekler %6, törensel davranışlar %6 şeklinde oluştuğu görülmektedir. C1 ve C2 seviyesindeki kültürel öğelerin yoğunluğunun en çoktan en aza doğru değerler, inançlar, davranışlar %73, günlük yaşam %7, kişiler arası ilişkiler %7, sosyal gelenekler %6, törensel davranışlar %6 yaşam şartları %1, beden dili %0 şeklinde olduğu gözlenmiştir.

Şekil 4. Yedi İklim Türkçe Öğretim Seti A1,A2; B1,B2; C1,C2 Seviyelerine Göre Ders Kitaplarında Yer Alan Kültürel Ögelerin Toplam Dağılımı

Yedi İklim Türkçe Öğretim Seti Ders Kitaplarının A1,A2 temel seviyesinde toplam 93; B1,B2 orta seviyesinde 89; C1,C2 yüksek seviyesinde 77 tane kültürel ögenin kullanıldığı tespit edilmiştir. Şekil 4'e bakıldığında kitapların seviyesi arttıkça kitaplarda yer alan kültürel ögelerin azaldığı gözlenmiştir.

4.2. YENİ HİTİT TÜRKÇE ÖĞRETİM SETİ A1-A2, B1, B2-C1 SEVİYELERİ DERS KİTAPLARINDAKİ METİNLERİN KÜLTÜR AKTARIMI AÇISINDAN İNCELENMESİ

4.2.1. Yeni Hitit Türkçe Öğretim Seti A1-A2 Temel Seviye Ders Kitabındaki Metinlerde Günlük Yaşama İlişkin Kültürel Ögelerin Kullanımı

- Manav ile müşteri arasında geçen diyaloga yer verilmiştir. (2019: 16, a)
- **Şehir Uyanıyor:** Radyo spikerinin İstanbul'un Sesi Radyosu'nda günlük konuşmasına örnek verilmiştir. (2019: 24, a)
- **Hobiler:** Farklı meslek gruplarından insanlar hobi olarak başka işleri yapabilirler. Örneğin doktorun fotoğrafçılık yapması veya tatil zamanında

dağda kamp kurup dağcılığa merak sarması gibi örneklere rastlanmaktadır. (2019: 26, a)

- İki kız arkadaşın günlük yaptığı işlerden söz edilmiştir. (2019: 29, a)
- Emre, boş zamanlarını hobilerinden tenis oynayarak, doğa yürüyüşü yaparak, fotoğraf çekerek veya balık tutarak geçirmektedir. (2019: 35, a)
- Salih Demirkan, eşi ile birlikte şehirden gelip köyde yaşamayı tercih etmişlerdir. Köyün bütün olanaklarından yararlanarak ürünler yetiştirmeye çalışmışlardır. Yetiştirdikleri organik ürünleri şehir pazarlarında satmışlardır. (2019: 39, a)
- Ankara'da apartmanda yaşayan Selim Bey, şehirde yaşamak zor ama ben şehri seviyorum, diyor. Bunun gerekçesi olarak da günlük yaşamda sosyal aktivitelere daha kolay ulaşabildiğini gösteriyor. (2019: 39, a)
- Bilgisayarlar, televizyonlar gençleri yalnızlaştırıyor. Gençler genellikle evde vakit geçiriyorlar. (2019: 52, a)
- Hülya ile arkadaşının çay bahçesine giderek garson ile aralarındaki içecek diyalogu sunulmuştur. (2019: 60, a)
- Günlük egzersiz yaparak, hareketli yaşamı kalsiyum ve vitaminlerle destekleyerek yeni bir hobi edinir. (2019: 66, a)
- Televizyon bozuk olduğu için basketbol maçının izlenememesinden bahsedilmiştir. (2019: 76, a)
- Murat'ın bir günlük iş yerindeki toplantı planı anlatılmıştır. (2019: 82, a)
- Gazete ilanlarına yer verilmiştir. (2019: 102, a)

- Az ya da çok hepimiz televizyon izliyoruz. İlgili alanlarına göre haber programları, eğlence programları, müzik programları, yarışmalar, belgeseller, spor programları, diziler...(2019: 124, a)
- Türkiye-İsveç arasında oynanan futbol karşılaşmasının televizyonda izlenme oranı ele alınmıştır. (2019: 124, a)
- Hareketsizlik çağımızın en büyük sorunlarından biridir. Hareketsizliğe alışan biri günlük işlerini yapmakta bile zorlanır. Spor, kişiyi günlük hayatın rutinliğinden uzaklaştırıp mutlu olmayı sağlar. (2019: 131, a)
- Günlük işlerin sıkıcılığı ve sağlıksız beslenme düzeni huzursuzluğu da beraberinde getirir. Rahat yaşayabilmek için uykuyu düzene koymak, güler yüzlü olmak, sporu elden bırakmamak ve en önemlisi önce kendimizi değerli hissetmek gerekir. (2019: 134, a)
- Tatil yapma amacı stresten uzak durup dinlenmektir. Bu yüzden insanın huzur bulmak adına tatil yapmaya ihtiyacı vardır. (2019: 143, a)

4.2.1. Yeni Hitit Türkçe Öğretim Seti A1-A2 Temel Seviye Ders Kitabındaki Metinlerde Yaşam Şartlarına İlişkin Kültürel Öğelerin Kullanımı

Yeni Hitit Türkçe Öğretim Seti A1-A2 Temel Seviyesi Ders Kitabının okuma metinlerinde yaşam şartlarına ilişkin kültürel öğelere rastlanmamıştır.

4.2.1. Yeni Hitit Türkçe Öğretim Seti A1-A2 Temel Seviye Ders Kitabındaki Metinlerde Kişiler Arası İlişkilere İlişkin Kültürel Öğelerin Kullanımı

- **Geçmişten Günümüze:** Dede ile torun arasında elektronik cihazların teknolojik gelişmeleri üzerine konuşma olmuştur. Örneğin dede torununa otuz yıl öncesinin ütülerini anlatmıştır. (2019: 53, c)

- Anneannemi çok severim. Çok güler yüzlü, sohbeti hoş ve güzeldir. Birlikte olduğumuzda çok güzel zaman geçiririz. Anneannemin fotoğraf albümünü beraber izledik. (2019: 54, c)
- **Kadınlar ve Erkekler:** Kadın ve erkeklerin her anlamda birbirlerini çok iyi tanımadıkları yapılan anketler sonucunda ortaya çıkmıştır. (2019: 111, c)
- Çocuğunun yanına yerleşen bir anneannenin apartman hayatına uyum sağlayamaması anlatılmıştır. (2019: 112, c)

4.2.1. Yeni Hitit Türkçe Öğretim Seti A1-A2 Temel Seviye Ders Kitabındaki Metinlerde Değerler, İnançlar ve Davranışlara İlişkin Kültürel Öğelerin Kullanımı

- Ezgi'nin diş sağlığı için Diş Hekimine gitmesi ardından annesiyle alışverişe gitmesinden bahsedilmiştir. (2019: 30, ç)
- Sinemada komedi filmi izlemeye gitmek için hazırlanıyoruz. (2019: 30, ç)
- Seçil, aile bireylerini tek tek tanıtırken mühendis, mimar, doktor ve bankacılık mesleklerinden de söz etmiştir. (2019: 32, ç)
- Ankara'da yaşayan Emre annesinin avukat oluşundan babasının emekliliğinden yola çıkarak ailesini anlatmıştır. (2019: 35, ç)
- Türkiye'nin en güzel ve kalabalık şehirlerinden olan İstanbul tüm tarihi ve kültürel güzellik ve zenginlikleriyle her ayrıntısına kadar gezi rehberi biçiminde anlatılmıştır. (2019: 42, ç)
- **Taksici:** Bayan bir taksicinin neden bu mesleği seçtiği konusunda karşılıklı konuşmaya yer verilmiştir. (2019: 47, ç)

- **Yıldız Kenter:** 1928 yılında İstanbul'da doğdum. Tiyatroya da Ankara Çocuk Kulübü'nde başladım. Çocukluk yıllarımdaki en büyük mutluluğum tiyatroydu. Aile yaşamımızda insana ait komik ve trajik durumları öğreniyordum. İlkokuldan sonra Ankara Devlet Konservatuvarı'na kayıt yaptırıldı. Profesyonel tiyatro hayatım 1948'de başladı. İlk oyunum Shakespeare'in "12. Gece" adlı oyunuydu. 1962' de "Yılın Kadını" seçildim. 1981'de devlet sanatçısı oldum. Bana göre tiyatro ile ilgilenmek dünyanın ortasında durmak demektir. Her şeyimi mesleğime verdim. Yaşamak benim için her zaman savaşmak oldu. (2019: 48, ç)
- Türkiye'ye üç ay önce geldim. Bu süreçte Türkçeyi öğrenerek kendi işlerimi kendim yapar oldum. Üyelikleri, randevuları artık kendim alabiliyorum. Yabancı bir ülkede yaşamak benim için eskisi kadar zor değil. (2019: 68, ç)
- Modacı olan Duygu, bir hafta boyunca günlük defile programını açıklamıştır. Gazeteciler ve mankenlerle küçük bir toplantı yapacağını belirtmiştir. (2019: 82, ç)
- **Burçlar:** Tüm yıldız burçlarına ve özelliklerine yer verilmiştir. (2019: 87, ç)
- Dört arkadaş Pürenli Yaylası'na kamp yapmaya gitmişlerdir. Bu arkadaşların ağaçlık alanda çadırda geçen kamp maceraları anlatılmıştır. (2019: 91, ç)
- En çok dinlenen masalların kısa özetlerine yer verilmiştir. (2019: 92, ç)
- **Nergis:** Efsane anlatılmıştır. (2019: 93, ç)
- **Ah Tamara:** Efsaneye yer verilmiştir. (2019: 95, ç)
- **Kapadokya:** Sayısız medeniyete ev sahipliği yapan Kapadokya diğer adıyla Güzel Atlar Ülkesi tarihi ve doğal güzelliğiyle görkemli mimarileriyle detaylı tanıtılmıştır. (2019: 100, ç)

- Kadın ve erkek meslekleri önceden birbirinden farklıydı. Ne kadınlar şoför olabiliyordu ne de erkekler hemşire. Günümüzde ise bu ayrım ortadan kalkmıştır. Kimse kimseye karışmadan, kadın erkek ayrımı yapılmadan herkes istediği mesleği seçebilecek duruma gelmiştir. (2019: 109, ç)
- Torun, dedesinin klasik Türk müziğini çok sevdiği için onun anısına gramofonu açıp dinlemiş ve plaklarını incelemiştir. (2019: 112, ç)
- **70’li Yıllardan Küçük Detaylar:** 70’li yılların özgür çocukluk yılları sokakta oynanan oyunlardan okuldaki durumlara göre geniş çaplı anlatılmıştır. (2019: 115, ç)
- **"İnsan mı haber mi önce gelir?"**
Medyacılar işlerini icra ederken zor durumda olan birine yardım mı ederler yoksa o durumda gazeteci meslek kimliğiyle mi hareket eder? (2019: 120, ç)
- Düzenli spor yapmak, beslenmeyi sağlıklı ürünlerle zenginleştirmek ve pozitif düşünmek sağlıklı yaşamın formülüdür. (2019: 128, ç)
- Stresle gelen birçok rahatsızlık vardır. Zamanı etkili ve verimli kullanmak stresi yaşamımızdan uzaklaştırır. Çeşitli çözüm yolları ile strese kendimizde çare bulabiliriz. Yeter ki ruhen ve bedenen mutluluk sınırlarımızı bilelim. (2019: 132, ç)
- Cem’in iş yerinde rahatsızlanması ve arkadaşının bu durumu fark etmesiyle aralarında geçen konuşma verilmiştir. (2019: 136, ç)
- Seyahat, yollar ve haritalara dair Ece Temelkuran’la bir röportaja yer verilmiştir. (2019: 142, ç)

- Ankara'dan İstanbul'a trenle gitmek isteyen bir yolcunun Haydar Paşa İstasyonu'ndaki çalışanla aralarında geçen karşılıklı konuşmaya yer verilmiştir. (2019: 147, ç)
- Sinema veya tiyatroya eşiniz, sevgiliniz, arkadaşınızla gidebilirsiniz. (2019: 150, ç)

4.2.1. Yeni Hitit Türkçe Öğretim Seti A1-A2 Temel Seviye Ders Kitabındaki Metinlerde Beden Diline İlişkin Kültürel Öğelerin Kullanımı

Yeni Hitit Türkçe Öğretim Seti A1-A2 Temel Seviye Ders Kitabının okuma metinlerinde beden diline ilişkin kültürel öğelere rastlanmamıştır.

4.2.1. Yeni Hitit Türkçe Öğretim Seti A1-A2 Temel Seviye Ders Kitabındaki Metinlerde Toplumsal Geleneklere İlişkin Kültürel Öğelerin Kullanımı

Yeni Hitit Türkçe öğretim seti A1-A2 Temel Seviye Ders Kitabının okuma metinlerinde toplumsal geleneklere ilişkin kültürel öğelere rastlanmamıştır.

4.2.1. Yeni Hitit Türkçe Öğretim Seti A1-A2 Temel Seviye Ders Kitabındaki Metinlerde Törenselle Davranışlara İlişkin Kültürel Öğelerin Kullanımı

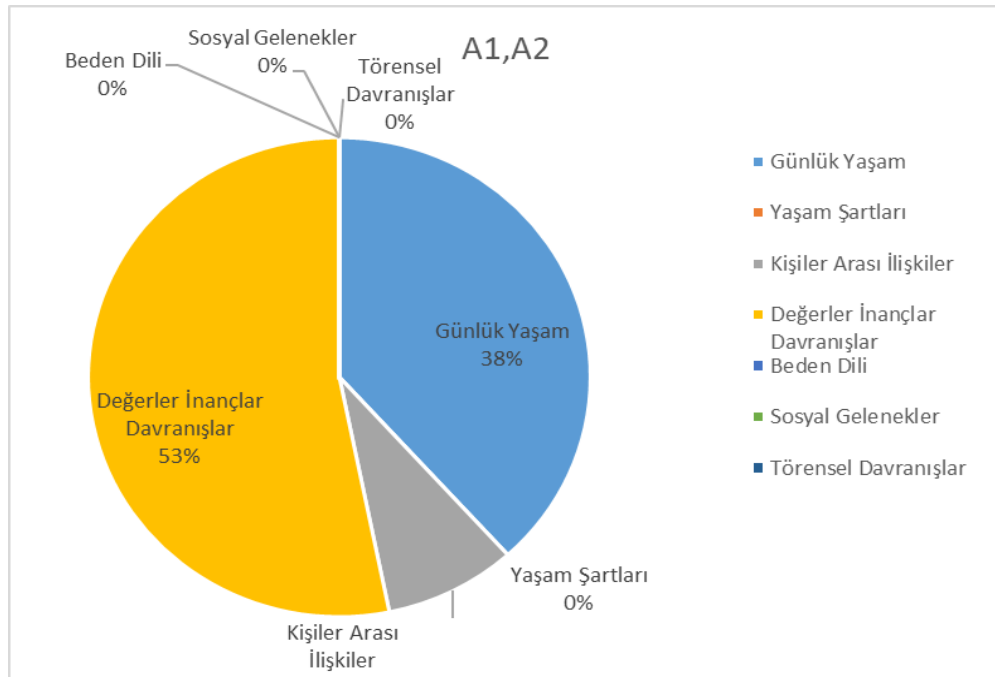
Yeni Hitit Türkçe Öğretim Seti A1-A2 Temel Seviye Ders Kitabının okuma metinlerinde törenselle davranışlara ilişkin kültürel öğelere rastlanmamıştır.

Tablo 4. Yeni Hitit Türkçe Öğretim Seti A1-A2 Temel Seviyeye Göre Ders Kitabında Yer Alan Kültürel Öğelerin Dağılımı

	Günlük Yaşam	Yaşam Şartları	Kişiler Arası İlişkiler	Değerler İnançlar Davranışlar	Beden Dili	Sosyal Gelenekler	Törensel Davranışlar	TOPLAM
A1,A2	18	0	4	25	0	0	0	47

Yeni Hitit Türkçe Öğretim Seti A1-A2 Temel Seviye Ders Kitabında toplam 47 tane kültürel ögenin kullanıldığı tespit edilmiştir. Yeni Hitit Türkçe A1-A2 Temel Seviye Ders Kitabındaki kültürel öğelerden günlük yaşama (18), yaşam şartlarına (0), kişiler arası ilişkilere (4), değerler, inançlar ve davranışlara (25), beden diline (0), sosyal geleneklere (0), törensel davranışlara (0) kez yer verildiği görülmüştür.

Şekil 5. Yeni Hitit Türkçe Öğretim Seti A1-A2 Temel Seviye Ders Kitabında Yer Alan Kültürel Öğelerin Toplamının Yüzdesele Dağılım Oranı

Kültürel unsurların yüzdesel dağılımı; günlük yaşam %38, yaşam şartları %0; kişiler arası ilişkiler %9, değerler, inançlar ve davranışlar %53, beden dili %0; sosyal gelenekler %0; törensel davranışlar %0 şeklinde oluştuğu görülmektedir. A1, A2 seviyesindeki kültürel öğelerin yoğunluğunun en çoktan en aza doğru değerler, inançlar, davranışlar %53, günlük yaşam %38, kişiler arası ilişkiler %9, sosyal gelenekler %0, törensel davranışlar %0, yaşam şartları %0 şeklinde olduğu gözlenmiştir.

4.2.2. Yeni Hitit Türkçe Öğretim Seti B1 Orta Seviye Ders Kitabındaki Metinlerde Günlük Yaşama İlişkin Kültürel Öğelerin Kullanımı

- İnşaat şirketinde çalışan Elif yönetici asistanlık yapmaktadır. Günlük çalışma saatleri düzenli ve yaptığı işten çok memnundur. İş yerinde yaşadığı sıkıntı müdürünün ona bütün işi yaptırmak istemesidir. (2019: 13, a)
- Düzenli olarak dengeli beslenme ve spor yapmanın sağlık açısından önemi anlatılmıştır. (2019: 19, a)
- Fanatik taraftar Dilara ve Yasemin'in maç tutkunlukları anlatılmıştır. (2019: 28, a)
- Son yıllarda fanatik taraftarlar takımlarına olan sevgilerini sıra dışı şekillerle göstermeye çalışıyorlar. Atılan imzadan ev ve araba boya renklerine kadar ilginçliklerle karşı karşıya gelmek mümkün. Maç ve spor sevdasını gelinebilecek en zirve noktasını yaşamaktadırlar. (2019: 29, a)
- Üç arkadaşın geziye gittikleri bir günde yaşadıkları anlatılmıştır. (2019: 36, a)
- İnsanların giydikleri giysiler burçlara göre şekilleniyor. (2019: 53, a)
- Spor, sağlık açısından ve sosyal çevre edinmek bakımından son derece yararlıdır. Buna en güzel örnek tenis sporudur. (2019: 62, a)
- Günümüz çocukları tüm zamanlarını televizyon veya bilgisayar karşısında geçiriyor ve adeta dört duvar arasında büyüyorlar. (2019: 84, a)

- İstanbul'da şehir hayatından uzak yaşamayı tercih eden Yoldaş bir kulübede yaşamını sürdürmektedir. Burada doğa ve hayvanlarla iç içe mutlu zamanlar geçirmektedir. Özlem duyduğu bazı yemekler olmuştur. (2019: 146, a)

4.2.2. Yeni Hitit Türkçe Öğretim Seti B1 Orta Seviye Ders Kitabındaki Metinlerde Yaşam Şartlarına İlişkin Kültürel Öğelerin Kullanımı

Yeni Hitit Türkçe Öğretim Seti B1 Orta Seviye Ders Kitabının okuma metinlerinde yaşam şartlarına ilişkin kültürel öğelere rastlanmamıştır.

4.2.2. Yeni Hitit Türkçe Öğretim Seti B1 Orta Seviye Ders Kitabındaki Metinlerde Kişiler Arası İlişkilere İlişkin Kültürel Öğelerin Kullanımı

- Burcu ve Ceren adındaki iş arkadaşları arasında geçen karşılıklı konuşmaya yer verilmiştir. Hasta olan Ceren'e arkadaşı Burcu çorba içmesini tavsiye etmektedir. (2019: 32, c)
- Anne kız arasında geçen karşılıklı konuşmaya yer verilmiştir. (2019: 63, c)

4.2.2. Yeni Hitit Türkçe Öğretim Seti B1 Orta Seviye Ders Kitabındaki Metinlerde Değerler, İnançlar ve Davranışlara İlişkin Kültürel Öğelerin Kullanımı

- **Rahmi Koç:** İstanbul'da bir üniversitede başarı üzerine konferans vermiştir. (2019: 14, ç)
- **"Rüya Meslekler Gerçekten Rüya mı?"**
Çeşitli meslek gruplarından kişilerin mesleklerini tanımlamaları istenmiştir.

-Abdullah Oğuz(Yönetmen)

-Cem Öğretir(Haber Spikeri)

-Emre Yurdakul(Ralli Pilotu)

-Seran Göçer (Medikal Estetik Hekim)

-Sebati Karakurt (Foto Muhabiri)

-Deniz Ketenci(Avukat)

-Hüseyin Kardayı (DJ) (2019: 16-17, ç)

- Sağlıklı kalabilmenin yolu sigara gibi kötü alışkanlıklardan uzak durmak, hareketli yaşamak, doğru ve düzenli beslenmek, stresten uzak yaşamak ve uykuyu düzene koymaktan geçer. (2019: 19, ç)
- **İlk Sporlar:** Hareket canlılığın en önemli işaretidir ve ilk çağlardan beri beden eğitiminin ilk aracı olarak kullanılmaktadır. İlk insanlar hayatta kalabilmek için beslenme, barınma ve giyinme ile birlikte doğaya karşı güçlenerek korunmaya da çalışmışlardır. Mısırlılar okçuluk ve güreş ile ilgilenmişlerdir. Yüzme, kürek, yelken gibi su sporları Akdeniz uygarlıklarından; kızak ve kayak sporları Kuzey Avrupa'da ortaya çıkmıştır. (2019: 22, ç)
- **Sporun Altın Çocukları:** Futbol, dövüş ve tenis sporlarında başarı göstermiş ünlü isimlere yer verilmiştir. (2019: 24, ç)
- **Bir Kartal Masalı:** Edebi bir masal anlatılmıştır. (2019: 33, ç)
- Moda akımları kendini 1900'lü yıllarda net olarak göstermeye başlamıştır. Kültür ve ekonomik şartlar akımların belirleyicisi olmuştur. Örneğin savaşın olduğu dönemlerde kadınlar, erkeklerle beraber çalışıp benzer işler yapmaya başlamıştır. Dolayısıyla o dönemlerde kadınlar arasında erkeksi kıyafetler kadınsı kıyafetlerden daha çok ilgi görmüştür. (2019: 43, ç)
- **Müzeyyen Çiftçi:** İzmir' de Halk Eğitim'in açmış olduğu kurslara katılarak yaşlılık döneminde okuma-yazma öğrendi. (2019: 58, ç)
- **Esin Taboğlu:** Başarılı bir kadın hukukçudur. Başarısı ve özverisiyle kadınların iyi yerlerde olabileceğini göstermeye çalışmaktadır. (2019: 61, ç)
- Müzikten anlayan kişi nota kullanarak bir müzik aleti çalabilmelidir. (2019: 62, ç)

- Ana Brittanica'nın sanat tanımına yer verilmiştir. (2019: 67, )
- **Kültür Sentezi İstanbul:** Heykeltıraşlar imparatorluklara başkentlik yapmış zengin kültüre sahip İstanbul'dan ilham alarak konularını seçmektedirler. Festivallere dünya ülkeleri katılım göstererek başarılı heykeltıraşlar kum heykellerini sunmuşlardır. (2019: 70, )
- **Sokak Sanatı:** Sokak sanatı Tunç Dindaş ile Türkiye'de tanınmıştır. Bu sanat caddeleri açık hava galerisine döndürüyor. (2019: 72, )
- **İrfan Sayar:** İnsan zihnini sanatla, mizahla birleştirmeyi hedeflemiş bir bilim insanıdır. Sanata çok önem verdiği için kendini sanatçı olarak tanıtıyor. (2019: 88, )
- Doğadaki değişimlerin takibi ve doğa için farkındalık oluşturmak adına dernek kurulmuştur. (2019: 98, )
- Doğa, felaketlerle alarm veriyor. Bu alarmı duyup ses verenler de ellerinden geleni yapıyor. Yeşil Atlas dergisi, ünlü isimlerin doğa adına yazdıkları yazılara yer vermiş. Tarkan, Yeşil Atlas'taki yazısında, "Doğanın yaşaması için harekete geçmek, artık her bir insan için nefes alıp vermek kadar önemli." diyor. (2019: 101, )
- Sinema insanlara farklı bir dünya sunmasından bahsedilmiştir. (2019: 104, )
- Evde film izlemenin verdiği keyif hiçbir Őeyde yoktur. Yağmurlu ve soğuk havada elime çayımı alarak filmi sonuna kadar izlerim. (2019: 110, )
- Merhaba Sinemaseverler... Bugün size gösterime giren filmlerden bahsetmek istiyorum. (2019: 113, )
- **Mitler:** İnsanların doğayı, evreni sorgulamış ve sorularına cevaplar aramaya çalışmıştır. İnsanüstü varlıklar, tanrılar, tanrıçalar, devler, canavarlar, kısacası mitler oluştu ve hepsi mitolojinin (efsane bilimi) mitlerin konusu oldu. Türk mitolojisi, Telepinu'nun bolluk ve bitki tanrısı olduğunu anlatır. (2019: 114, )

- **Binlerce Hurafe:** İnsanlar çağdaş medeniyet seviyesine ulaşmalarına rağmen batıl inançlarından vazgeçemiyor. Türklerde inanılan bazı batıl inançlara yer verilmiştir. (2019: 118, ç)
- Milli piyangonun sembolü olan güvercinin inanışa göre pek çok kültürde olduğu gibi Türklerde de uğur getirdiğine inanılır. (2019: 121, ç)
- **Anadolu'nun Sırları:** Geçmişten bu yana birçok medeniyete ev sahipliği yapmış sırlarla dolu bir yerdir Anadolu. Bunlara iki örnek olarak şunlar verilmiştir:
 - Yer altı kenti diye bilinen **Derinkuyu,**
 - Heykel ve kabartmalarıyla meşhur **Nemrut'tur.** (2019: 122, ç)
- Bayram denilince herkesin aklına çocuklukta yaşadığı bayram günleri gelir. Çocukluk döneminde kalan eski bayramlar yiyecek-içecek ve etkinlikler bütün ayrıntısıyla betimlenerek anlatılmıştır. (2019: 128, ç)
- **Ahmet Bedevi:** Türkmen'dir. Kurtuluş Savaşı'ndaki başarılarında dolayı İstiklal Madalyası almaya hak kazanmış biridir. Türk müziğine hayran aynı zamanda sinemanın tutkunudur. (2019: 149, ç)

4.2.2. Yeni Hitit Türkçe Öğretim Seti B1 Orta Seviye Ders Kitabındaki Metinlerde Beden Diline İlişkin Kültürel Öğelerin Kullanımı

Yeni Hitit Türkçe Öğretim Seti B1 Orta Seviyesi Ders Kitabının okuma metinlerinde beden diline ilişkin kültürel öğelere rastlanmamıştır.

4.2.2. Yeni Hitit Türkçe Öğretim Seti B1 Orta Seviye Ders Kitabındaki Metinlerde Toplumsal Geleneklere İlişkin Kültürel Öğelerin Kullanımı

- **Anadolu'da Giyim:** Toplumların kendilerine has giyim kuşamları olmuştur. Bu giysiler ananelerin, kültürlerin yansımasıdır. Anadolu'muzda yüzyıllardan süregelen şalvar ve yemeni kültürümüzün en önemli giyim

sembollerindedir. Günümüzde evrensel kültürle beraber giysilerimiz değişse de kültürel zenginliklerimizden olan giysilerimizden vazgeçmemişizdir. (2019: 45, e)

- Anneannemden kalma bir gelenekle boş vakitlerimde örgü örüyorum. Onun da eli hiç boş durmazdı. Oya, dantel, patik, kazak yapardı. (2019: 64, e)

4.2.2. Yeni Hitit Türkçe Öğretim Seti B1 Orta Seviye Ders Kitabındaki Metinlerde Törenselle Davranışlara İlişkin Kültürel Öğelerin Kullanımı

- **Şampiyonluk Maçı:** Türkiye'nin iki büyük futbol takımı maçına arkadaşlarımla beraber gittim. Stadyum seyircilerle dolup taşıyordu. Gazeteci ve spor muhabirleri de erkenden gelmişlerdi. Alkışlar ve tezahüratlar eşliğinde iki takım karşı karşıya gelerek birbirleriyle selamlaştılar. Sonrasında maç başladı. (2019: 26, f)
- **Kumdan İstanbul:** İstanbul'da düzenlenen kumdan heykel festivali küçükten büyüğe herkesin ilgisini çekmiştir. Festivale gelenler heykeltıraşları tanıma ve onların çalışmalarını yakından görme fırsatını yakalamışlardır. (2019: 70, f)
- **Anadolu Ateşi:** Kaynağını Anadolu'nun binlerce yıllık kültür tarihinden alan dansçılardan oluşan bir topluluktur. Anadolu halkının eskiden günümüze gelen dansları ile modern dansın sentezlenmiş halidir. Kendilerine özgü yeni bir tarzla insanlara kültür şöleni yaşatmaktadırlar. Ülkemizde ve yut dışında oldukça ilgi görmüştür. (2019: 76, f)
- TÜBİTAK doğa bilimlerinde temel ve uygulamalı araştırmaları düzenlemek ve çalışmalarını kişilere cazip kılmak amacıyla kurulur. Şenliğe birbirinden ilginç 350'yi aşkın buluş gönderildi. Bu buluşların büyük çoğunluğu küçük katılımcılarca gönderilen buluşlardan oluşuyor. Buluşların hemen hepsi sergilendi. Şenlik sonunda seminer de düzenlendi. (2019: 85, f)
- **Altın Portakal'ın Genç Yüzleri:** Antalya'da film festivali yapılarak genç oyuncular ödülleri kazanmıştır. (2019: 108, f)

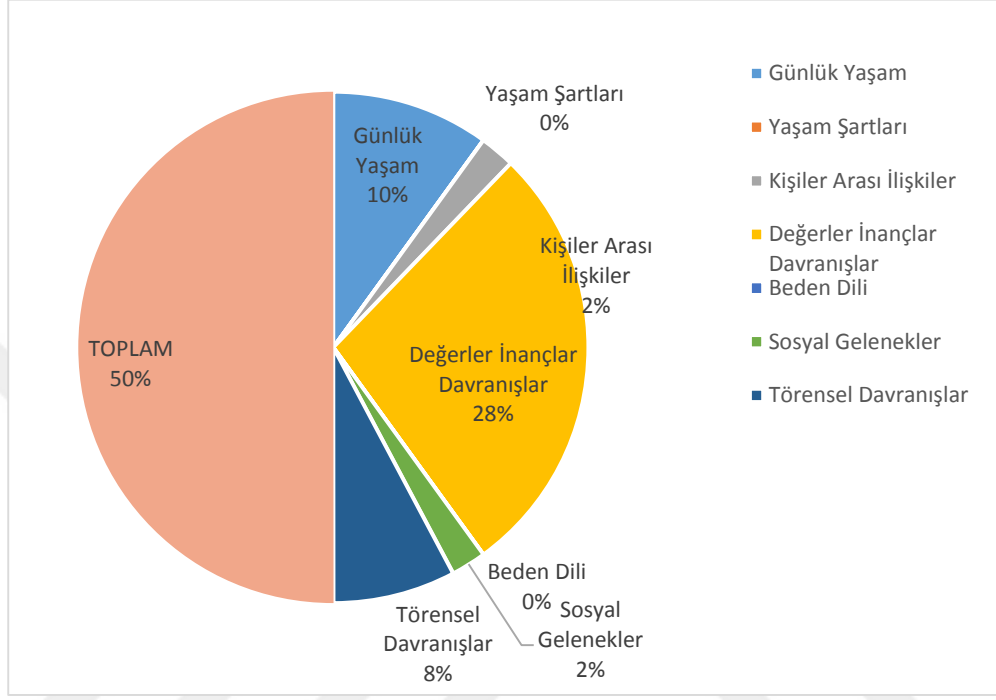
- **Hıdırellez:** Baharda kutlanan Türk kültüründe var olan bir bayramdır. Hızır ve İlyas peygamberlerin dünya üzerinde buluştukları güne verilen addır. Ölümsüzlüğü yakalamış olan Hızır Peygamber iyilik ve yardımseverliğin simgesi olmuştur. (2019: 130, f)
- **Anneler Günü:** Sümerliler döneminden bu yana kutlanan annelere özel bir gündür. (2019: 134, f)

Tablo 5. Yeni Hitit Türkçe Öğretim Seti B1 Orta Seviyeye Göre Ders Kitabında Yer Alan Kültürel Öğelerin Dağılımı

	Günlük Yaşam	Yaşam Şartları	Kişiler Arası İlişkiler	Değerler İnançlar Davranışlar	Beden Dili	Sosyal Gelenekler	Törensel Davranışlar	TOPLAM
B1	9	0	2	25	0	2	7	45

Yeni Hitit Türkçe Öğretim Seti B1 Orta Seviye Ders Kitabında toplam 43 tane kültürel ögenin kullanıldığı tespit edilmiştir. Yeni Hitit Türkçe Öğretim Seti B1 Ders Kitabındaki kültürel öğelerden günlük yaşama (7), yaşam şartlarına (0), kişiler arası ilişkilere (2), değerler, inançlar ve davranışlara (25), beden diline (0), sosyal geleneklere (2), törensel davranışlara (7) kez yer verildiği görülmüştür.

Şekil 6. Yeni Hitit Türkçe Öğretim Seti B1 Orta Seviye Ders Kitabında Yer Alan Kültürel Öğelerin Toplamının Yüzdesele Dağılım Oranı

Kültürel unsurların yüzdesele dağılımı; günlük yaşam %20; yaşam şartları %0; kişiler arası ilişkiler %4, değerler, inançlar ve davranışlar %56, beden dili %0; sosyal gelenekler %4, törensel davranışlar %16 şeklinde oluştuğu görülmektedir.

B1 seviyesindeki kültürel öğelerin yoğunluğunun en çoktan en aza doğru değerler, inançlar, davranışlar %56, günlük yaşam %20, törensel davranışlar %16; kişiler arası ilişkiler %4, sosyal gelenekler %4, yaşam şartları %0; beden dili %0 şeklinde olduğu gözlenmiştir.

4.2.3. Yeni Hitit Türkçe Öğretim Seti B2-C1 Yüksek Seviye Ders Kitabındaki Metinlerde Günlük Yaşama İlişkin Kültürel Ögelerin Kullanımı

- **Okumanın e-hali:** Sanal olarak bilgisayar ekranından ücretsiz kitap okumadır. Kitap okuma alışkanlığını geliştirir. (2019: 8, a)
- **Televizyon:** Dünyanın dört bir yanında boş vakit değerlendirmesi olarak biliniyor. O çoğu zaman ailenin, kitap okumanın, arkadaşlarla vakit geçirmenin önüne geçiyor. İnsanlar televizyon izlerken pasif dinleyici konumundadırlar. Öğretici ve eğlendirici özelliği olan televizyonun stres atma gibi ihtiyaçları da karşılamakta olduğu gözlemlenmiştir. (2019: 116, a)

4.2.3. Yeni Hitit Türkçe Öğretim Seti B2-C1 Yüksek Seviye Ders Kitabındaki Metinlerde Yaşam Şartlarına İlişkin Kültürel Ögelerin Kullanımı

Yeni Hitit Türkçe Öğretim Seti B2-C1 Orta Seviye Ders Kitabının okuma metinlerinde yaşam şartlarına ilişkin kültürel öğelere rastlanmamıştır.

4.2.3. Yeni Hitit Türkçe Öğretim Seti B2-C1 Yüksek Seviye Ders Kitabındaki Metinlerde Kişiler Arası İlişkilere İlişkin Kültürel Ögelerin Kullanımı

- **Bir Erkek Bir Kadın:** Ahmet Altan'ın yazısına yer verilerek kadın erkek ilişkisi anlatılmıştır. (2019: 22, c)
- Torunun gözünden dedesi anlatılmıştır. Dedesinin şimdiki gençlerden ne kadar çok enerjik olduğunu, gündemi sıkı takip ettiğini, teknoloji ile yakından ilgilenip gençlerden daha çok şey bildiğini kendi diliyle anlatmıştır. (2019: 28, c)

4.2.3. Yeni Hitit Türkçe Öğretim Seti B2-C1 Yüksek Seviye Ders Kitabındaki Metinlerde Değerler, İnançlar ve Davranışlara İlişkin Kültürel Öğelerin Kullanımı

- **Şimdiki Çocuklar Harika:** Aziz Nesin'in eserinden mektuba yer verilmiştir. (2019: 10, ç)
- **Üçüncü Şahsın Şiiri:** Attila İlhan'ın şiirine yer verilmiştir. (2019: 13, ç)
- Cengiz Aytmatov "Beyaz Gemi" isimli romanından alıntı yapılmıştır. (2019: 14, ç)
- Cahit Sıtkı Tarancı şiirlerinden "Gençlik Böyledir İşte" adlı şiire yer verilmiştir. (2019: 18, ç)
- Duygu Asena'nın "Aynı" adlı yazısının bir bölümünden bahsedilmiştir. (2019: 26, ç)
- **Mizahın Gücü:** Üzüntülü hallerimizi boş verircesine bir kahkaha savurduğumuzda, karşılaştığımız zorlukları hiç ciddiye almıyormuş gibi davrandığımızda çok daha iyi hissederiz kendimizi. Yüzümüze bir tebessüm yerleştirdiğimizde her şey daha iyi görünmeye başlar. Bazen, ayağı kayıp düşen arkadaşımızın ya da kravatını yanlışlıkla yemeğine sokan birinin komik hallerini görünce dayanamayıp kıkırdayıveririz. Bilimsel araştırmalara kulak vermek gerekirse, gülmek ruhsal olduğu kadar bedensel olarak da insanı rahatlatmaktadır. (2019: 80, ç)
- Bilim ve sanat ayrı ayrı düşünülen iki farklı alanı temsil eder. Zamanında matematikle ilgilenen birçok insan müzikle de ilgilenmiştir. Matematikle müzik iç içe girmiş bilim olarak görülmüştür. Müzik duyguları ifade etme biçimidir. (2019: 91, ç)
- İnsanlar var olduklarından bu yana ihtiyaçları doğrultusunda çeşitli keşifler yapmışlardır. Sanat bunlardan en önemlisidir. İş yapılırken bile müzik dinlemek, şarkı söylemek bazı kültürlerde yaygın bir gelenektir. Dinsel yapılan toplu ritüellerde de bu melodiyi hissetmek olağandır. (2019: 96, ç)

- **Assos:** Ege’de eşsiz güzelliğiyle yer alan Assos, her türlü güzelliğiyle taş evlerine kadar betimlenmiştir. Huzur ve tarih kokan Asos görülmeye değer bir yerdir. (2019: 110, ç)

4.2.3. Yeni Hitit Türkçe Öğretim Seti B2-C1 Yüksek Seviye Ders Kitabındaki Metinlerde Beden Diline İlişkin Kültürel Öğelerin Kullanımı

- Türkçe aracılığıyla öğrendiğim yeni bilgilere göre bambaşka görüş açıları buluyordum. İnsan yaşamının yeni hücrelerine girer gibi bu dili benimsiyordum. Aynı zamanda beden dili ile kendimi o dilde ifade etmeye çalışıyordum. (2019: 68, d)
- Jestler, evrensel olmayan manası ülkelere göre değişen işaretlerdir. Bir ülkede olumlu karşılanan bir jest başka bir ülkede kullanıldığında olumsuzluk çıkarabilir. Bunlar toplum tarafından oluşturulmuştur. Farklı bir ülkeye gittiğimizde mutlaka o ülke hakkında bu konuda fikir sahibi olmalıyız. (2019: 72, d)

4.2.3. Yeni Hitit Türkçe Öğretim Seti B2-C1 Yüksek Seviye Ders Kitabındaki Metinlerde Toplumsal Geleneklere İlişkin Kültürel Öğelerin Kullanımı

- **Hünkâr Beğendi:** Türk yemeği olan Hünkâr Beğendi hakkında ortaya çıkış sebebi olarak iki hikâyeden söz edilir. (2019: 44, e)
- Türk ev mimarisi tasarımlarının amacı anlatılmıştır. Kültürel ve sosyal tarihi özellikleri ile Türk evleri Anadolu insanını en güzel tanıtan uzun süreçte oluşan Türk kültürünün mihenk taşını oluşturur. Bu evlerin inşası usta kişiler tarafından gerçekleştirilmiştir. (2019: 104, e)

4.2.3. Yeni Hitit Türkçe Öğretim Seti B2-C1 Yüksek Seviye Ders Kitabındaki Metinlerde Törenselle Davranışlara İlişkin Kültürel Öğelerin Kullanımı

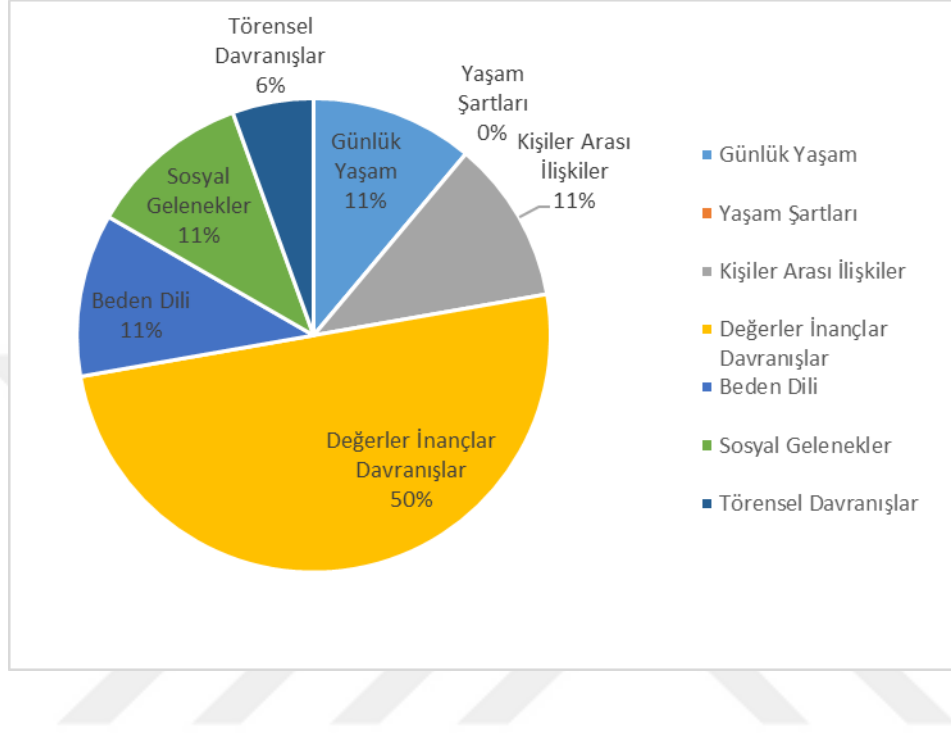
- Anadolu ve Arap kültürünün sentezi olan oryantalle Anadolu, Selçuklular döneminde tanıştı. (2019: 48, f)

Tablo 6. Yeni Hitit Türkçe Öğretim Seti B2-C1 Yüksek Seviyeye Göre Ders Kitabında Yer Alan Kültürel Öğelerin Dağılımı

	Günlük Yaşam	Yaşam Şartları	Kişiler Arası İlişkiler	Değerler İnançlar Davranışlar	Beden Dili	Sosyal Gelenekler	Törenselle Davranışlar	TOPLAM
B2, C1	2	0	2	9	2	2	1	18

Yeni Hitit Türkçe Öğretim Seti B2-C1 Yüksek Seviye Ders Kitabında toplam 18 tane kültürel ögenin kullanıldığı tespit edilmiştir. Yeni Hitit Türkçe Öğretim Seti B1 Ders Kitabındaki kültürel öğelerden günlük yaşama (2), yaşam şartlarına (0), kişiler arası ilişkilere (2), değerler, inançlar ve davranışlara (9), beden diline (2), sosyal geleneklere (2), törenselle davranışlara (1) kez yer verildiği görülmüştür.

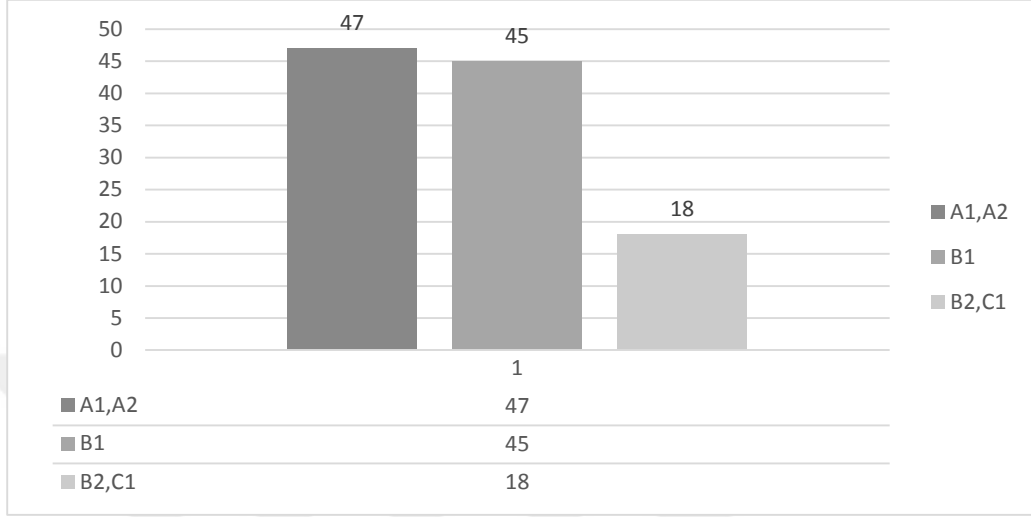
Şekil 7. Yeni Hitit Türkçe Öğretim Seti B2-C1 Yüksek Seviye Ders Kitabında Yer Alan Kültürel Öğelerin Toplamının Yüzdesele Dağılım Oranı

Kültürel unsurların yüzdesele dağılımı; günlük yaşam %11,11; yaşam şartları %0; kişiler arası ilişkiler %11,11; değerler, inançlar ve davranışlar %50; beden dili %11,11; sosyal gelenekler %11,11; törensel davranışlar %5,55 şeklinde oluştuğu görülmektedir.

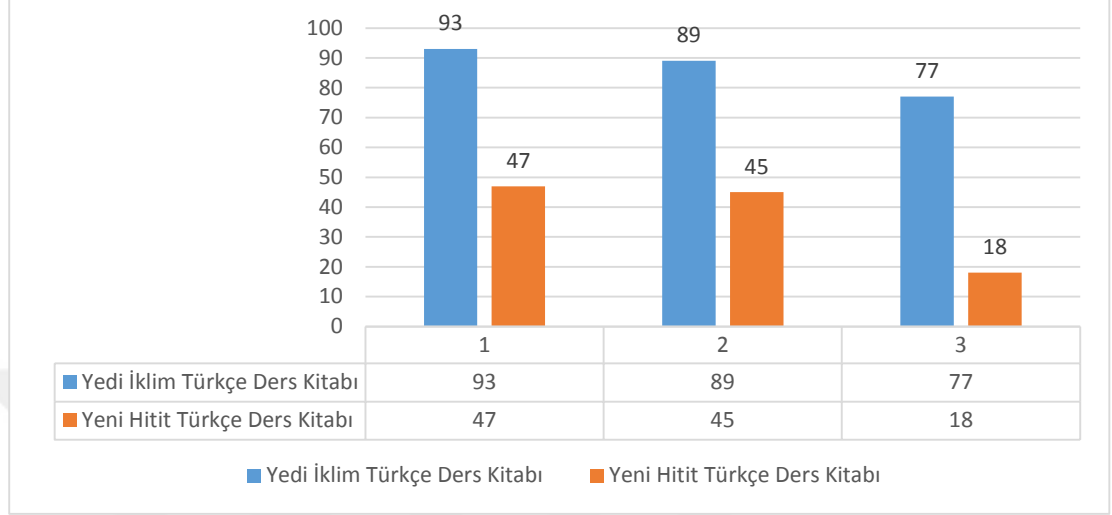
B2-C1 seviyesindeki kültürel öğelerin yoğunluğunun en çoktan en aza doğru değerler, inançlar, davranışlar %50; günlük yaşam %11,11; kişiler arası ilişkiler %11,11; beden dili % 11,11; sosyal gelenekler %11,11; törensel davranışlar %5,55; yaşam şartları %0 şeklinde olduğu gözlenmiştir.

Şekil 8. Yeni Hitit Türkçe Öğretim Seti A1-A2, B1, B2-C1 Seviyelerine Göre Ders Kitaplarında Yer Alan Kültürel Ögelerin Toplam Dağılımı

Yeni Hitit Türkçe Öğretim Seti Ders Kitaplarının A1-A2 temel seviyesinde toplam 47; B1 orta seviyesinde 45; B2-C1 yüksek seviyesinde 18 tane kültürel ögenin kullanıldığı tespit edilmiştir. Şekil 8'e bakıldığında kitapların seviyesi arttıkça kitaplarda yer alan kültürel ögelerin azaldığı gözlenmiştir.

Şekil 9. Yedi İklim Türkçe Öğretim Seti ile Yeni Hitit Türkçe Öğretim Setinin Temel, Orta, Yüksek Seviyelerine Göre Ders Kitaplarında Yer Alan Kültürel Öğelerin Karşılaştırmalı Toplam Dağılımı

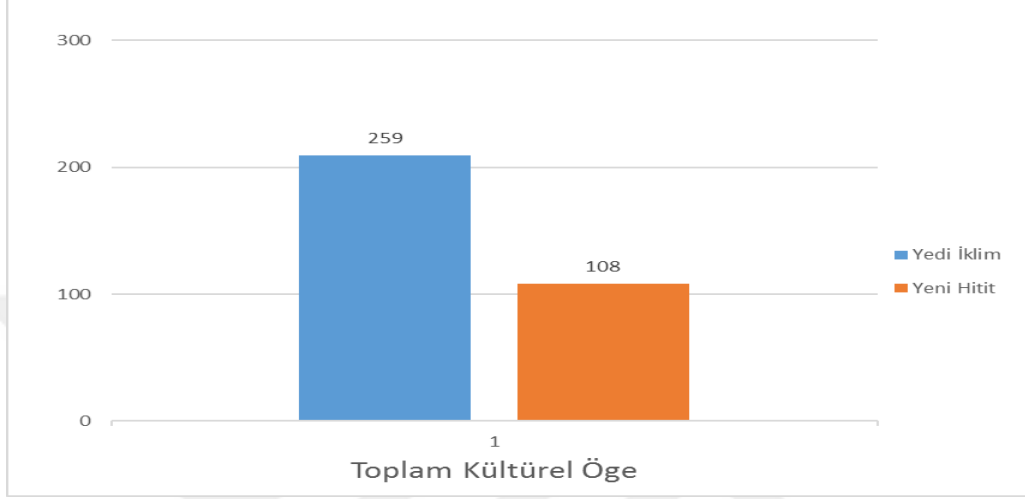

Yedi İklim Türkçe Öğretim Seti Ders Kitaplarında Yeni Hitit Türkçe Ders Kitaplarına göre kültürel öğelere daha çok yer verildiği gözlenmiştir. Temel ve orta seviyede yaklaşık 2 kat, yüksek seviyede ise yaklaşık 4 kat daha fazla kültürel öge kullanılmıştır.

Araştırmada ortaya çıkan bulgular, tespit niteliğinde olup, Yedi İklim Türkçe Öğretim Seti ve Yeni Hitit Türkçe Öğretim Seti Ders Kitaplarının kültürel öğelerin aktarımı ve kullanıldığı yerler bakımından ayrıntılı olarak incelenip değerlendirmektir. Çalışmanın bulgular bölümünde günlük yaşam, yaşam şartları, kişiler arası ilişkiler, değerler-inançlar-davranışlar, beden dili, sosyal gelenekler ve törensel davranışlar her seviyedeki ders kitapları ayrıntılı bir biçimde ve sınıflandırma yapılarak sunulmuştur.

Araştırmamız çerçevesinde Yedi İklim Türkçe Öğretim Seti A1, A2, B1, B2, C1, C2 ve Yeni Hitit Türkçe Öğretim Seti A1-A2, B1, B2-C1 seviyelerindeki ders kitapları seçilmiştir. Söz konusu kitaplarda yer alan okuma metinleri incelenerek kültürel öğelerin kullanılma durumları tespit edilmiş, hem seviyeler arası hem de yayınlar arası miktar karşılaştırması yapılmıştır.

Şekil 10. Yedi İklim Türkçe Öğretim Seti ile Yeni Hitit Türkçe Öğretim Seti Ders Kitaplarında Yer Alan Kültürel Öğelerin Toplam Sayısının Karşılaştırılması

Yedi İklim Türkçe Öğretim Seti Ders Kitaplarında yer alan toplam kültürel sayısı 259, Yeni Hitit Türkçe Öğretim Seti Ders Kitaplarında yer alan toplam kültürel öge sayısı 108'dir. Bu verilere göre Yedi İklim Türkçe Öğretim Seti Ders Kitapları kültürel öge sayısı bakımından toplamda Yeni Hitit Türkçe Öğretim Seti Ders Kitaplarına göre daha zengindir.

Tablo 7. Yedi İklim Türkçe Öğretim Seti ile Yeni Hitit Türkçe Öğretim Seti Ders Kitaplarının Seviyelerine Göre Günlük Yaşam Kültürel Öğeleri Bakımından Karşılaştırılması

	Temel Seviye			Orta Seviye			Yüksek Seviye		
	Yedi İklim		Yeni Hitit	Yedi İklim		Yeni Hitit	Yedi İklim		Yeni Hitit
	A1	A2	A1,A2	B1	B2	B1	C1	C2	B2,C1
Günlük Yaşam	9	11	18	10	4	7	3	2	2
Toplam	20		18	14		7	5		2

Yedi İklim Türkçe Öğretim Seti ve Yeni Hitit Türkçe Öğretim Seti Ders Kitapları, seviyelerine göre günlük yaşam kültürel öge sayısı bakımından toplamda karşılaştırıldığında; A1,A2 temel seviye olan her iki Türkçe ders kitaplarında daha fazla günlük yaşam kültürel öğelere yer verilmiştir. Toplam sayı bakımından karşılaştırıldığında Yedi İklim Türkçe Ders Kitapları daha fazla günlük yaşam kültürel öğelere yer vermiştir.

Tablo 8. Yedi İklim Türkçe Öğretim Seti ile Yeni Hitit Türkçe Öğretim Seti Ders Kitaplarının Seviyelerine Göre Yaşam Şartları Kültürel Öğeleri Bakımından Karşılaştırılması

	Temel Seviye		Orta Seviye		Yüksek Seviye				
	Yedi İklim	Yeni Hitit	Yedi İklim	Yeni Hitit	Yedi İklim	Yeni Hitit			
	A1	A2	A1,A2	B1	B2	B1	C1	C2	B2,C1
Yaşam Şartları	1	2	0	3	1	0	1	0	0
Toplam	3		0	4		0	1		0

Yedi İklim Türkçe Öğretim Seti ve Yeni Hitit Türkçe Öğretim Seti Ders Kitapları, seviyelerine göre yaşam şartları kültürel öge sayısı bakımından toplamda karşılaştırıldığında; Yedi İklim Türkçe Öğretim Seti Ders Kitaplarının C2 seviyesi hariç diğer seviyelerinde az da olsa yaşam şartları kültürel öğelerine yer verilmiştir. Yeni Hitit Türkçe Öğretim Seti Ders Kitaplarının tüm seviyelerinde yaşam şartları kültürel öğelerine hiç yer verilmemiştir.

Tablo 9. Yedi İklim Türkçe Öğretim Seti ile Yeni Hitit Türkçe Öğretim Seti Ders Kitaplarının Seviyelerine Göre Kişiler Arası İlişkiler Kültürel Öğeleri Bakımından Karşılaştırılması

	Temel Seviye		Orta Seviye		Yüksek Seviye				
	Yedi İklim	Yeni Hitit	Yedi İklim	Yeni Hitit	Yedi İklim	Yeni Hitit			
	A1	A2	A1,A2	B1	B2	B1	C1	C2	B2,C1
Kişiler Arası İlişkiler	5	5	4	3	4	2	1	4	2
Toplam	10		4	7		2	5		2

Yedi İklim Türkçe Öğretim Seti ve Yeni Hitit Türkçe Öğretim Seti Ders Kitapları, seviyelerine göre kişiler arası ilişkiler kültürel öge sayısı bakımından toplamda karşılaştırıldığında; Yedi İklim Türkçe Öğretim Seti Ders Kitaplarının tüm seviyeleri, Yeni Hitit Türkçe Öğretim Seti Ders Kitaplarının tüm seviyelerinden daha fazla kişiler arası ilişkilere ait kültürel öğelere yer verilmiştir.

Tablo 10. Yedi İklim Türkçe Öğretim Seti ile Yeni Hitit Türkçe Öğretim Seti Ders Kitaplarının Seviyelerine Göre Değerler, İnançlar, Davranışlar Kültürel Öğeleri Bakımından Karşılaştırılması

	Temel Seviye			Orta Seviye			Yüksek Seviye		
	Yedi İklim		Yeni Hitit	Yedi İklim		Yeni Hitit	Yedi İklim		Yeni Hitit
	A1	A2	A1,A2	B1	B2	B1	C1	C2	B2,C1
Değerler, İnançlar , Davranışlar	15	28	25	27	18	25	30	26	9
Toplam	43		25	45		25	56		9

Yedi İklim Türkçe Öğretim Seti ve Yeni Hitit Türkçe Öğretim Seti Ders Kitapları, seviyelerine göre değerler, inançlar ve davranışlar kültürel öge sayısı bakımından toplamda karşılaştırıldığında; C1, C2 seviyelerinde Yedi İklim Türkçe Öğretim Seti Ders Kitapları; A1, A2, B1 seviyelerinde ise Yeni Hitit Türkçe Öğretim Seti Ders Kitapları daha fazla değerler, inançlar ve davranışlar kültürel öğelerine yer vermiştir. Toplam sayı bakımından karşılaştırıldığında Yedi İklim Türkçe Öğretim Seti Ders Kitapları Yeni Hitit Türkçe Öğretim Seti Ders Kitaplarına göre çok daha fazla zengindir.

Tablo 11. Yedi İklim Türkçe Öğretim Seti ile Yeni Hitit Türkçe Öğretim Seti Ders Kitaplarının Seviyelerine Göre Beden Dili Kültürel Öğeleri Bakımından Karşılaştırılması

	Temel Seviye			Orta Seviye			Yüksek Seviye		
	Yedi İklim		Yeni Hitit	Yedi İklim		Yeni Hitit	Yedi İklim		Yeni Hitit
	A1	A2	A1,A2	B1	B2	B1	C1	C2	B2,C1
Beden Dili	0	0	0	0	0	0	0	0	2
Toplam	0	0	0	0	0	0	0	0	2

Yedi İklim Türkçe Öğretim Seti ve Yeni Hitit Türkçe Öğretim Seti Ders Kitapları, seviyelerine göre beden dili kültürel öge sayısı bakımından toplamda karşılaştırıldığında; Yedi İklim Türkçe Öğretim Seti Ders Kitaplarının tüm seviyelerinde beden dili kültürel öğelerine hiç yer verilmemiştir. Yeni Hitit Türkçe Öğretim Seti Ders Kitaplarının B2,C1 seviyesinde az da olsa beden dili kültürel öğelerine yer vermiştir.

Tablo 12. Yedi İklim Türkçe Öğretim Seti ile Yeni Hitit Türkçe Öğretim Seti Ders Kitaplarının Seviyelerine Göre Sosyal Gelenekler Kültürel Öğeleri Bakımından Karşılaştırılması

	Temel Seviye			Orta Seviye			Yüksek Seviye		
	Yedi İklim		Yeni Hitit	Yedi İklim		Yeni Hitit	Yedi İklim		Yeni Hitit
	A1	A2	A1,A2	B1	B2	B1	C1	C2	B2,C1
Sosyal Gelenekler	2	9	0	4	9	2	1	4	2
Toplam	11		0	13		2	5		2

Yedi İklim Türkçe Öğretim Seti ve Yeni Hitit Türkçe Öğretim Seti Ders Kitapları, seviyelerine göre sosyal gelenekler kültürel öge sayısı bakımından toplamda karşılaştırıldığında; Yedi İklim Türkçe Öğretim Seti Ders Kitaplarının bütün seviyeleri, Yeni Hitit Türkçe Öğretim Seti Ders Kitaplarının bütün seviyelerinden daha fazla sosyal gelenekler kültürel öğelerine yer vermiştir. Yeni Hitit Türkçe Öğretim Seti Ders Kitabı A1,A2 seviyesinde sosyal gelenekler kültürel öğelerine hiç yer vermemiştir.

Tablo 13. Yedi İklim Türkçe Öğretim Seti ile Yeni Hitit Türkçe Öğretim Seti Ders Kitaplarının Seviyelerine Göre Törenselle Davranışlar Kültürel Öğeleri Bakımından Karşılaştırılması

	Temel Seviye		Orta Seviye		Yüksek Seviye				
	Yedi İklim	Yeni Hitit	Yedi İklim	Yeni Hitit	Yedi İklim	Yeni Hitit			
	A1	A2	A1,A2	B1	B2	B1	C1	C2	B2,C1
Törenselle Davranışlar	3	3	0	5	1	7	4	1	1
Toplam	6		0	6		7	5		1

Yedi İklim Türkçe Öğretim Seti ve Yeni Hitit Türkçe Öğretim Seti Ders Kitapları, seviyelerine göre törenselle davranışlar kültürel öge sayısı bakımından toplamda karşılaştırıldığında; Yedi İklim Türkçe Öğretim Seti Ders Kitaplarının bütün seviyeleri, Yeni Hitit Türkçe Öğretim Seti Ders Kitaplarının bütün seviyelerinden daha fazla törenselle davranışlar kültürel öğelerine yer vermiştir. Yeni Hitit Türkçe Öğretim Seti Ders Kitabı A1,A2 temel seviyesinde törenselle davranışlar kültürel öğelerine hiç yer verilmemiştir.

SONUÇ, TARTIŞMA VE ÖNERİLER

Sonuç ve Tartışma

Bu çalışmada yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde kültürel değerlerin önemine değinilmiş ve incelenen kitaplarda yer alan kültürel öğeler örnekleriyle birlikte sunulmuştur. Yedi İklim Öğretim Seti ile Yeni Hitit Türkçe Öğretim Seti Ders Kitaplarının tüm seviyeleri kültürel öge aktarımı bakımından Avrupa Dilleri Öğretimi Ortak Çerçeve Metni'ne göre belirlenen ölçütler doğrultusunda değerlendirmeye alınmıştır.

Yedi İklim Türkçe Öğretim Seti ile Yeni Hitit Türkçe Öğretim Seti Ders kitaplarında seviye arttıkça Türk kültürüne ait öğelerin sayısının azaldığı, kültürel öğelerin seviyelere ve hedef kültürde incelenecek öğelere dengeli dağılmadığı görülmektedir.

Yedi İklim Türkçe Öğretim Seti Ders Kitapları ile Yeni Hitit Türkçe Öğretim Seti Ders Kitaplarının kültür öğelerinin kullanımını tespit etmek amacıyla yapılan bu çalışmanın sonuçları iki bölüm halinde sunulmuştur.

Yedi İklim Türkçe Öğretim Seti Ders Kitaplarının Kültürel Ögelere İlişkin Sonuçlar

Yedi İklim Türkçe Öğretim Seti A1, A2, B1, B2, C1, C2 seviye ders kitaplarının toplam kültürel öge sayısı 259'dur. Ders kitapları seviyelerine göre incelendiğinde; A1 seviyesinde 35, B2 seviyesinde 37, C2 seviyesinde 37, C1 seviyesinde 40, B1 seviyesinde 52, A2 seviyesinde 58'dir.

Kültürel öge katsayısı; seviyelere göre kitaplarda bulunan kültürel öğelerin, toplamına oranını ifade etmektedir. A1 ders kitabında 0,14; A2 ders kitabında 0,22; B1 ders kitabında 0,20; B2 ders kitabında 0,14; C1 ders kitabında 0,15; C2 ders kitabında 0,14 olarak bulunmuştur. Bu bağlamda A2 ve B1 seviyesinde kültürel öge kullanım oranı diğer seviyelere göre daha fazladır.

Yedi İklim Türkçe Öğretim Seti Ders Kitaplarına günlük yaşamda kullanılan kültürel öğeler açısından bakıldığında A1 ders kitabında 9, A2 ders kitabında 11, B1 ders kitabında 10, B2 ders kitabında 4, C1 ders kitabında 3, C2 ders kitabında 2 kez kullanılmıştır. Bu sonuçlara göre günlük yaşamda kullanılan kültürel öğelerin en çok yer aldığı kitap A2, en az yer aldığı kitap ise C2 ders kitabıdır.

Yedi İklim Türkçe Öğretim Seti Ders Kitaplarına yaşam şartlarında kullanılan kültürel öğeler açısından bakıldığında A1 ders kitabında 1, A2 ders kitabında 2, B1 ders kitabında 3, B2 ders kitabında 1, C1 ders kitabında 1, C2 ders kitabında 0 kez kullanılmıştır. Bu sonuçlara göre yaşam şartlarında kullanılan kültürel öğelerin en çok yer aldığı kitap B1, hiç yer almayan kitap ise C2 ders kitabıdır. Bu sonuçlara göre yaşam şartlarına yeterince yer verilmediği görülmektedir.

Yedi İklim Türkçe Öğretim Seti Ders Kitaplarına kişiler arası ilişkilerde kullanılan kültürel öğeler açısından bakıldığında A1 ders kitabında 5, A2 ders kitabında 5, B1 ders kitabında 3, B2 ders kitabında 4, C1 ders kitabında 1, C2 ders kitabında 4 kez kullanılmıştır. Bu sonuçlara göre kişiler arası ilişkilerde kullanılan kültürel öğelerin en çok yer aldığı kitap A1 ve A2, en az yer aldığı kitap ise C1 ders kitabıdır.

Yedi İklim Türkçe Öğretim Seti Ders Kitaplarına değerler, inançlar ve davranışlarda kullanılan kültürel öğeler açısından bakıldığında A1 ders kitabında 15, A2 ders kitabında 28, B1 ders kitabında 27, B2 ders kitabında 18, C1 ders kitabında 30, C2 ders kitabında 26 kez kullanılmıştır. Bu sonuçlara göre değerler, inançlar ve değerlerde kullanılan kültürel öğelerin en çok yer aldığı kitap C1, en az yer aldığı kitap ise A1 ders kitabıdır.

Yedi İklim Türkçe Öğretim Seti Ders Kitaplarına beden dilinde kullanılan kültürel öğeler açısından bakıldığında A1, A2, B1, B2, C1, C2 ders kitabında beden diline hiç yer verilmediği görülmektedir. Beden dili, farklı kültürlerin bu açıdan karşılaştırılması için önemli olduğu düşünüldüğünde olumsuz ve dikkat çekici bir durumdur.

Yedi İklim Türkçe Öğretim Seti Ders Kitaplarına sosyal geleneklerde kullanılan kültürel öğeler açısından bakıldığında A1 ders kitabında 2, A2 ders kitabında 9, B1 ders kitabında 4, B2 ders kitabında 9, C1 ders kitabında 1, C2 ders kitabında 4 kez

kullanılmıştır. Bu sonuçlara göre sosyal geleneklerde kullanılan kültürel öğelerin en çok yer aldığı kitap A2 ve B2, en az yer aldığı kitap ise C1 ders kitabıdır.

Yedi İklim Türkçe Öğretim Seti Ders Kitaplarına törensel davranışlarda kullanılan kültürel öğeler açısından bakıldığında A1 ders kitabında 3, A2 ders kitabında 3, B1 ders kitabında 5, B2 ders kitabında 1, C1 ders kitabında 4, C2 ders kitabında 1 kez kullanılmıştır. Bu sonuçlara göre törensel davranışlarda kullanılan kültürel öğelerin en çok yer aldığı kitap B1, en az yer aldığı kitap ise B2 ve C2 ders kitabıdır. Bu sonuçlara göre törensel davranışlara yeterince yer verilmediği görülmektedir.

Yeni Hitit Türkçe Öğretim Seti Ders Kitaplarının Kültürel Ögelere İlişkin Sonuçlar

Yeni Hitit Türkçe Öğretim Seti A1-A2, B1, B2-C1 seviye ders kitaplarının toplam kültürel öge sayısı 108'dir. Ders kitapları seviyelerine göre incelendiğinde; A1-A2 seviyesinde 47, B1 seviyesinde 43, B2-C1 seviyesinde 18'dir.

Seviyelere göre kitaplarda bulunan kültürel öğelerin, toplamına oranını ifade eden kültürel öge katsayısı; A1-A2 ders kitabında 0,44; B1 ders kitabında 0,40; B2,C1 ders kitabında 0,17 olarak bulunmuştur. Bu bağlamda seviye arttıkça kültürel öge kullanım oranı düşüş göstermektedir. Kitap seviyesi ile kültürel öge kullanımı ters orantılıdır.

Yeni Hitit Türkçe Öğretim Seti Ders Kitaplarına günlük yaşamda kullanılan kültürel öğeler açısından bakıldığında A1-A2 ders kitabında 18; B1 ders kitabında 7; B2-C1 ders kitabında 2 kez kullanılmıştır. Bu sonuçlara göre günlük yaşamda kullanılan kültürel öğelerin kitap seviyesiyle ters orantılı olduğu görülmüştür.

Yeni Hitit Türkçe Öğretim Seti Ders Kitaplarına yaşam şartlarında kullanılan kültürel öğeler açısından bakıldığında A1-A2, B1, B2-C1 ders kitabında yaşam şartlarına hiç yer verilmediği görülmektedir. Yaşam şartları, hedef kültürün barınma, güvenlik vs. tanıtılmasında önemi düşünüldüğünde olumsuz ve dikkat çekici bir durum olduğu fark edilmiştir.

Yeni Hitit Türkçe Öğretim Seti Ders Kitaplarına kişiler arası ilişkilerde kullanılan kültürel ögeler açısından bakıldığında A1-A2 ders kitabında 4, B1 ders kitabında 2, B2-C1 ders kitabında 2 kez kullanılmıştır. Bu sonuçlara göre kişiler arası ilişkilerde kullanılan kültürel ögelere gerekli ölçüde yer verilmediği görülmüştür.

Yeni Hitit Türkçe Öğretim Seti Ders Kitaplarına değerler, inançlar ve davranışlarda kullanılan kültürel ögeler açısından bakıldığında A1-A2 ders kitabında 25, B1 ders kitabında 25, B2-C1 ders kitabında 9 kez kullanılmıştır. Bu sonuçlara göre değerler, inançlar ve davranışlar en fazla yer verilen kültürel ögelerdir.

Yeni Hitit Türkçe Öğretim Seti Ders Kitaplarına beden dilinde kullanılan kültürel ögeler açısından bakıldığında A1-A2 ders kitabında 0, B1 ders kitabında 0, B2-C1 ders kitabında 2 kez kullanılmıştır. Bu sonuçlara göre beden dilinde kullanılan kültürel ögeler ihmal edilmiştir. Farklı kültürlerle hedef kültür arasında karşılaştırma yapmayı olumsuz etkilemiştir.

Yeni Hitit Türkçe Öğretim Seti Ders Kitaplarına sosyal geleneklerde kullanılan kültürel ögeler açısından bakıldığında A1-A2 ders kitabında 0, B1 ders kitabında 2, B2-C1 ders kitabında 2 kez kullanılmıştır. Bu sonuçlara göre sosyal geleneklerde kullanılan kültürel ögelere oldukça az yer verilmesi son derece olumsuz bir durumdur.

Yeni Hitit Türkçe Öğretim Seti Ders Kitaplarına törensel davranışlarda kullanılan kültürel ögeler açısından bakıldığında A1-A2 ders kitabında 0, B1 ders kitabında 7, B2-C1 ders kitabında 1 kez kullanılmıştır. Bu sonuçlara göre törensel davranışlarda kullanılan kültürel ögelerin en fazla yer aldığı kitap B1, hiç yer almadığı kitap ise A1-A2 ders kitabıdır.

Araştırmamızın sonucunda Yedi İklim Türkçe Öğretim Seti Ders Kitapları ile Yeni Hitit Türkçe Öğretim Seti Ders Kitaplarında kültür aktarımını sağlayacak unsurların setlerin seviyelerine göre eşit bir şekilde dağılım göstermediği görülmüştür. Hatta bu unsurlardan bazılarında hiç bazı seviyelerde yer alan kültürel ögelerin dağılımında, bazı kültürel ögelere hiç değinilmediği gözlemlenmiştir. Okur ve Keskin (2013) yapmış oldukları bir çalışmada benzer bir sonuca ulaşmışlardır. Güleç ve Gürsoy'un (2014) kültür ögelerinin aktarımı üzerine setler üzerinde yaptıkları çalışmanın yine benzer bir durumla karşılaştığı sonucuna varılmıştır. Kutlu'nun (2014) yabancılar

için Türkçe ders kitapları üzerinde yaptığı araştırmada kültür öğeleri kullanılırken seviyelere eşit dağıtılmadığı sonucu, yaptığımız araştırmanın sonucuyla benzerlik göstermektedir. Bayraktar'ın (2015) kitaplar üzerinde yaptığı çalışmada kültüre ait incelenen unsurların aktarımına yeteri kadar yer verilmediği ve belirli bir düzen içinde sunulmadığı bununla beraber toplumsal yaşamın bütününe yansıtılmasında eksiklikler bulunduğu tespit edilmesi çalışmamızın sonucuyla benzer bir durumdur.

Yılmaz (2012) kültür aktarımını incelediği Yeni Hitit Türkçe Ders Kitabı Serisi üzerindeki çalışmada, çalışmamızın sonucundan farklı olarak Türk kültürüne ait öğelere yeterince yer verildiği ve öğrencilere kültür aktarımının yapılmasında başarılı nitelikte bir çalışma olduğunu tespit etmiştir.

Bölükbaş ve Keskin (2010) okuma metinlerini Türkçe öğretiminde kültür aktarımının en önemli aracı olarak görmektedir. Bunun üzerine yapmış oldukları çalışmada metinler aracılığıyla öğrencilerin Türk kültürü ile kendi kültürlerini karşılaştırma imkânı bulabilecekleri ortamda farklı kültüre hoşgörü ile yaklaşılması gerektiğini belirterek araştırmamızın okuma metinleri üzerinde benzer sonuçlara ulaşıldığını göstermektedir.

Memiş (2016) çalışmada dil ve kültür ilişkisine vurgu yapmış, dil öğretiminde kültür aktarımının öneminden söz etmiş, kültür aktarımında eğitim ortamlarının işlevi üzerinde durmuş ve öğretim esnasında kültür aktarımının verimliliği açısından eğitim ortamının nasıl düzenleneceği konusuna yer vermiştir. Araştırma konumuzun temelini oluşturan kültür aktarımı ile benzer doğrultuda hareket etmiştir fakat farklı olarak araştırmamız yabancılar Türkçe öğretimi kaynak kitaplar üzerine olurken diğer çalışma eğitim ortamları üzerine olmuştur.

Çalışmamızın sonucuna benzer bir sonuçla Açıkgöz (2018) çalışmada Türkçe öğrenmek isteyen bireylere Türk kültürünü aktarmada başarı sağlayabilecek özelliklere sahip olsa da kültür öğelerinin dağılımı dengeli değildir. Yapılan inceleme sonucunda örneklem olarak seçilen ders kitaplarının kültür aktarımı açısından yeterli oldukları ancak bazı eksikliklerinin bulunduğu ifade edilmiştir. İncelenen ders kitabında, kültür öğelerinin dağılımının dengeli olmadığı ve hedef kültüre, farklı

kültürlere yer verilmesine rağmen hedef ve kaynak kültürün karşılaştırılmasına yeterince yer verilmediği sonuçlarına ulaşmıştır.

Gün ve Şimşek (2017) araştırmalarında set halindeki 12 hikâye kitabını kültür aktarımı vb. açısından incelemiştir. Araştırma sonucumuz ile benzer yönü Avrupa Dilleri Öğretimi Ortak Çerçeve Metni kapsamında bulgulara ulaşılmış olmasıdır. Ayrıca okuma metinleri üzerinde durularak kültür aktarımının tespit edilmesidir.

Bu çalışmanın sonucuna benzer olarak İşci'nin (2012) "Yeni Hitit Ders Kitabı'nın Dört Temel Dil Becerisi ve Kültür Açısından İncelenmesi" başlıklı hazırladığı tez çalışmasında, Yeni Hitit Türkçe öğretim kitabında dil becerileri ile kültür aktarımını ele almış bu incelemeler sonucunda metin içeriklerinin Batı kültürünü öne çıkarıcı oluşu dikkat çekmiştir. Hedeflenen kültürün yeterince tanıtılmadığı ve Türk kültürüne ait metinlere oldukça az yer verildiği ortaya çıkmıştır.

Demir, A. (2010) Yabancılara Türkiye Türkçesi öğretiminde kültürlerarası yaklaşımdan hareketle metinlerin incelenmesinde dikkat edilecek noktalar isimli yüksek lisans tezinin, tezimizle olan benzerliği Yeni Hitit Türkçe kitabının seviyelere göre Türk kültür unsurlarına az yer vermiş olmasıdır. İncelenen öğeler Türk kültürünün her alanı temsil edici nitelikte olmadığı belirlenmiştir.

Çalışmamızın sonucuna benzer olarak Akcaoğlu (2017) tezinde, Yedi İklim ile Yeni Hitit Türkçe Kitapları'nı somut olmayan kültürel miraslar çerçevesinde incelemiş ve inceleme sonucuna göre Yedi İklim kitap serisinde Yeni Hitit serisine göre daha fazla kültürel öge kullanıldığı tespit edilmiştir. Bu durum kültür aktarımının Yeni Hitit de oldukça az düzeyde olduğu saptanmıştır.

İstanbul Yabancılara Türkçe Öğretim Seti C-1 Kitabında Kültürel Öğelerin Aktarımına İlişkin Yapılmış Olan Çalışmada, Erdem, Gün, Karateke (2015), C1 seviyesindeki kitapta yoğun bir kültürel aktarımın olduğu görülmekte ve ileri seviyede dil öğrenenler için oluşturulan bu kitapta derin bir kültürel yapıya işaret edilmektedir. Oysa bizim incelediğimiz ileri seviyedeki ders kitaplarında yoğun kültür aktarımına rastlanmamıştır.

Yabancı dil olarak Türkçe öğretimini hedefleyen ders kitaplarında kültür aktarımının incelendiği çalışmada, Ökten ve Kavanoz (2014), inceleme sonunda kitaplarda sunulan Türk kültürüne ait öğelerin kültürlerarası öğrenmeyi desteklemede yetersiz kaldığı görülmüştür. İletişimsel dil öğrenme yöntemi gözetilerek her ne kadar sosyalleşme üzerinde durulsa da dilbilgisi ve sözcük bilgisi öğretimi ön plâna çıkarılmış, kültürlerarası etkileşimi destekletici çalışmalar göz ardı edilmiştir. Bu çalışmada incelenen kitaplardan Yeni Hitit serisi çalışmamızla benzer doğrultuda sonuca ulaşmıştır.

Çalışmamızın sonucuyla benzerlik gösteren, Araplara Türkçe Öğretmek Amacıyla Hazırlanmış Kaşgarlı Mahmut Türkçe Öğretim Seti'nde Kültür Aktarımı adlı çalışmada Yılmaz ve Şeref (2013), çalışmasının sonucunda incelenen kitaplardaki metinlerin temel düzeyi orta düzeye göre kültür aktarımının daha çok yapıldığı ve bu aktarımın doğrudan yapıldığı tespit edilmiştir. Elde edilen sonuçlar doğrultusunda Türk kültürünü tanıtıcı örnek metinlere ve etkinliklere daha fazla yer verilmesi gerekmektedir.

Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretimi Ders Kitaplarında Kültür Aktarımı: Yedi İklim Türkçe Öğretim Seti Örneği (B1-B2 Düzeyi) Işcan ve Yassıtaş (2017), incelemiş olduğu Yedi İklim Türkçe Ders Kitaplarından orta düzey kitapların Türk kültürüne ait unsurları içerik olarak farklı şekillerde sunduğu ve kitaplarda kültürümüz dışında başka kültürleri de tanıtıcı öğelerin yer aldığı görülmüştür. Çalışmamız inceleme sırasında benzer özellik göstermektedir.

Yabancı Dil Olarak Türkçenin Öğretiminde Kullanılan Kitaplarda Kültür Aktarımı, Ertuğrul (2015) yapmış olduğu çalışmanın amacı, Türkçenin öğretiminde kullanılan kitaplardaki kültür unsurlarını önceden belirlenmiş ölçütlere göre incelemektir. Bu ölçütler doğrultusunda kültür unsurlarının kitaplarda ne derece yer aldığını ortaya koymaktır. İncelenen kitaplardan Yeni Hitit Türkçe kitabından elde edilen verilerle çalışmamızın veri sonuçları benzerdir.

Öneriler

Bu bölümde araştırma sonucunda elde edilen bulgular ve bu bulgulardan çıkan sonuçlar doğrultusunda araştırmacılara, Türkçe öğreticilerine ve yabancı dil olarak Türkçe öğretimi ders kitabı hazırlayan uzmanlara yönelik çeşitli önerilerde bulunulmuştur.

Araştırmacılara Yönelik Öneriler

Bu araştırma Yedi İklim Türkçe Öğretim Seti A1, A2, B1, B2, C1 ve C2 düzeyi ders kitapları ile Yeni Hitit Türkçe Öğretim Seti A1-A2, B1, B2-C1 düzeyi ders kitaplarını kapsamaktadır.

Araştırmada yabancı dil olarak Türkçe öğretimi için hazırlanan ders kitapları kültür aktarımı bakımından incelenmiş, kitaplarda kullanılan kültürel öğeler ve kitap seviyelerine göre kültürel öge sayıları, incelenen iki farklı kitapta bu öğelere ne kadar yer verildiği belirlenmeye çalışılmıştır. Diğer araştırmacılar farklı Türkçe öğretim setlerini araştırma evreni olarak kabul edip benzer bir çalışma yapabilir ya da bir veya birden fazla Türkçe öğretim setlerinde yer alan dil becerilerini kültürel öge aktarımı bakımından inceleyebilir.

Araştırmada kullanılan kültürel öğeler ve bu öğelerin metinlerde ne kadar kullanıldığı tespit edilmiştir. Araştırmacılara kültürel öğelerin çeşitlendirilerek aktarımın yapılması önerilebilir. Bu çalışma ile kültürel öğeler ve kültür aktarımının nasıl yapıldığı ortaya çıkarılmış oldu.

Araştırmada yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde kullanılan setlerden Yedi İklim Türkçe Öğretim Seti ile Yeni Hitit Türkçe Öğretim Seti Ders Kitaplarındaki okuma metinleri incelenmiştir.

Araştırmacılara yabancı dil öğretiminde kullanılan Türkçe ders kitaplarındaki okuma, dinleme, konuşma ve yazma dil becerilerinin Türk kültürünün aktarımı bakımından incelenmesi önerilebilir. Bu şekilde bir araştırma farklı dil becerilerinde Türk kültür

ögelerine ne kadar yer verildiği hakkında fikirler verecektir. Bu fikirlerden yola çıkarak yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde kullanılan kitaplarda dil becerilerinin Türk kültürünü yansıtabilmesi açısından karşılaştırılması ders kitaplarının niteliğini arttıracaktır.

Türkçe Öğreticilerine Yönelik Öneriler

Türkçe öğreticileri, yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde kültürel ögelerin Türk kültürünü aktarma üzerindeki etkinliğinin farkında olmalı ve buna uygun olarak bilinçli bir şekilde ders sürecini geçirmelidir.

Yaptığımız araştırma sonucunda Yedi İklim Türkçe Öğretim Seti Ders Kitaplarında 259, Yeni Hitit Türkçe Öğretim Seti Ders Kitaplarında ise 108 olmak üzere toplamda 367 kültürel ögeye rastlanmıştır. Buna göre bir dili öğrenmede kullanılan en yaygın kaynaklardan biri olan ders kitaplarındaki kültürel öge aktarımında ve dil öğrencileri tarafından Türk kültürüne ait ögelerin günlük yaşama aktarımı konusunda Türkçe öğreticilerine büyük görevler düşmektedir.

Ders kitaplarında öğretilmesi amaçlanan Türk kültürüne ait ögelerin yabancı dil öğrencisine öğretilmesinde kültür aktarımının eksik bulunduğu durumlarda Türkçe öğreticileri farklı örnekler geliştirerek hedeflenen kültür aktarımının yabancı dil öğrenen öğrenciler tarafından öğrenilmesini sağlamaları gerekebilir. Bu anlamda Türkçe öğreticilerinin dile ve Türk kültürüne çok iyi hakim olmaları gerekmektedir.

Ders Kitabı Hazırlayan Uzmanlara Yönelik Öneriler

Yabancı dili öğrenmek demek o dilin kültürünü de beraberinde öğrenmek demektir. Bundan dolayı Türk kültürüne ait öğretilmesi amaçlanan kültürel ögelerin kitapların seviyelerine eşit oranda dağılımının yapılması yabancı dil olarak Türkçe öğretimine olumlu katkı sağlayacaktır.

KAYNAKLAR

- Açıköz ES (2018) Türkçenin Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretimi Ders Kitaplarında Kültür Aktarımı: Yeni Hitit Yabancılar İçin Türkçe Ders Kitabı (A1 ve A2 Düzeyi). Yüksek lisans tezi, Gaziosmanpaşa Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretimi Anabilim Dalı, Tokat.
- Akcaoğlu C (2017) Somut Olmayan Kültürel Miras ve Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretiminde Kullanımı. Yüksek lisans tezi, Hacettepe Üniversitesi, Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü, Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretimi Anabilim Dalı, Ankara.
- Aksan D (1995) *Her Yönüyle Dil. Ana Çizgileriyle Dilbilimi I* (Türk Dil Kurumu Yayınları, Ankara).
- Avrupa Konseyi Modern Diller Bölümü (2013) *Diller için Avrupa ortak öneriler çerçevesi: öğrenim, öğretim ve değerlendirme* (Telc GmbH: Frankfurt/ Main Almanya).
- Bayraktar S (2015) Yeni Hitit 1 Yabancılar İçin Türkçe Ders Kitabının Kültür Aktarımı Açısından İncelenmesi. *Hacettepe Üniversitesi Yabancı Dil Olarak Türkçe Araştırmaları Dergisi*, 2015 Kış (2): 7-23.
- Bayyurt Y (2009) Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde kültür kavramı ve sınıf ortamına yansımaları. Derya Yaylı ve Yasemin Bayyurt (Ed.) içinde, *Yabancılar Türkçe öğretimi: politika, yöntem ve beceriler* (s. 29-42). Ankara: Anı Yayıncılık.
- Bölükbaş F, Keskin F (2010) Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretiminde Metinlerin Kültür Aktarımındaki İşlevi. *Turkish Studies*: 221-235.
- Brooks N (1986) *Culture in the Classroom, Culture Bound*, Ed. Joyce Merrill Valdes (Cambridge University Press, Cambridge).
- Cef (2001) *Common European Framework Of Reference For Language, Learning, Teaching, Assesment* (Cambridge University Press, Cambridge)
- Cheung C (2001) The Use of Popular Culture as a Atimulusto Motivate Secondary Students English Learning in Hong Kong. *ELT Journal* 55(1): 56

- Coşkun E ve Taş S (2008) Ders Kitaplarına Metin Seçme Açısından Türkçe Öğretim Programlarının Değerlendirilmesi. *Mustafa Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 5(10): 59-74.
- Çiftçi M, Batur Z, Keklik S (2013) *Yabancılara Türkçe Öğretimi El Kitabı* (Grafiker yayınları, Ankara).
- Demir A (2010) Yabancılara Türkiye Türkçesi öğretiminde kültürlerarası yaklaşımdan hareketle metinlerin incelenmesinde dikkat edilecek noktalar. Yüksek lisans tezi, Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Türkçe Eğitimi Anabilim Dalı, Ankara.
- Demirel Ö (2004) *Yabancı Dil Öğretimi* (PegemA Yayınları, Ankara).
- Elbir B, Aka FN (2015) Yabancılara Türkçe Öğretiminde Kültür Aktarımına Yönelik Yapılan Çalışmaların Değerlendirilmesi. *Turkish Studies* 10 (12): 371-386.
- Erdem MD, Gün M ve Karateke B (2015) İleri Seviye İçin Hazırlanan İstanbul Yabancılara Türkçe Öğretim Setinin Kültür Aktarımı Açısından İncelenmesi. *International Journal of Language Academy* 3(1) .
- Ertuğrul M (2015) Yabancı Dil Olarak Türkçenin Öğretiminde Kullanılan Kitaplarda Kültür Aktarımı. Yüksek lisans tezi, Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretimi Anabilim Dalı, Ankara.
- Genç B ve Bada E (2005) Culture in Language Learning and Teaching. *The Reading Matris* 5(1): 73-84.
- Göçer A (2012) Dil-Kültür İlişkisi ve Etkileşimi Üzerine. *Türk Dili* 729: 50-57.
- Gökberk M (2004) *Değişen Dünya Değişen Dil* (Yapı Kredi Yayınları, İstanbul).
- Güleryüz H (2004) Dil Kirlenmesinin Bir Başka Boyutu: İş Yeri Adları. *Bilim ve Aklın Aydınlığında Eğitim* 57: 121-129.
- Güleç İ ve Gürsoy S (2014) Yabancılara Türkçe Öğretiminde Kültürel Öğelerin Aktarımı: Gökkuşluğu Türkçe Öğretim Seti Temel Seviye Örneği. *Sakarya Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü*: 98-119.
- Gün M ve Şimşek R (2017) Yabancılara Türkçe Öğretiminde Kullanılan Hikâye Kitaplarının İncelenmesi: Yunus Emre Enstitüsü Türkçe Öğretimi A1-A2 Hikâye Seti Örneği. *International Journal of Languages' Education and Teaching*. Bursa, Türkiye, Mayıs 502-517.

- Günay D (1995) Roman Çözümlemesine Toplum-dilbilimsel Bir Yaklaşım. *Dil Dergisi*, 35: 5-24.
- Haley HM ve Austin TY (2004) *Content – Based Second Language Teaching and Learning* (Pearson Education, New York).
- İşcan A (2011) Türkçenin Yabancı Dil Olarak Önemi. *Uluslararası Avrasya Sosyal Bilimler Dergisi* 2(4): 29-36.
- İşcan A, Yassıtaş T (2017) Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretimi Ders Kitaplarında Kültür Aktarımı: Yedi İklim Türkçe Öğretim Seti Örneği (B1-B2 Düzeyi). Aydın, Türkiye, Kasım 47-66.
- İşçi C (2012) Türkçenin Yabancı Dil Olarak Öğretiminde Kullanılan Yeni Hitit Ders Kitabının Dört Temel Dil Becerisi ve Kültür Açısından İncelenmesi. Yüksek lisans tezi, Dokuz Eylül Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretimi Anabilim Dalı, İzmir.
- Kaplan M (2010) *Dil ve Kültür (26. Baskı)* (Dergâh Yayınları, İstanbul).
- Karasar N (2014) *Bilimsel Araştırma Yöntemleri* (Nobel Yayınları, Ankara).
- Karadüz A (2008) İlköğretim Okulları Türkçe Dersi Kitaplarında Millî ve Kültürel Değerler. *Türk Halkları Edebiyatı II. Çocuk Edebiyatı Kongresi*. Bakü, Azerbaycan, Kasım 384-390.
- Keskin F (2010) Yetişkinlere Yönelik Yabancı Dil Olarak Türkçe Derslerinde Yazınsal Metinlerle Kültür Aktarımı. Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yabancı Dil Olarak Türkçe Anabilim Dalı, İstanbul.
- Kramsch C (1993) *Context and Culture in Language Teaching* (Oxford University Press, Oxford).
- Kurt M (2010) Yabancılara Türkçe Öğretimi. *Düşünce Dünyasında Türkiz Siyaset ve Kültür Dergisi*: 117-124.
- Kutlu A (2014) Yabancılara Türkçe Öğretiminde Kültürün Araç Olarak Kullanımı: Gazi Yabancılar İçin Türkçe Öğretim Seti Örneği (B1-B2 Seviyesi). *K. Ü. Kastamonu Eğitim Dergisi* 23 (2): 697-710.
- Memiş MR (2016) Yabancı Dil Öğretiminde Eğitim Ortamı ve Kültür Aktarımı. *Turkish Studies* 11(9): 605-616.

- Okur A, Keskin F (2013) Yabancılara Türkçe Öğretiminde Kültürel Öğelerin Aktarımı: İstanbul Yabancılar için Türkçe Öğretim Seti Örneği. *Jasss* 6(2): 1619-1640.
- Ökten E, Kavanoz S (2014) Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretimini Hedefleyen Ders Kitaplarında Kültür Aktarımı. *Turkish Studies* 9(3): 845-862.
- Özbay M (2002) Kültür Aktarımı Açısından Türkçe Öğretimi. *Türk Dili* (602): 112-120.
- Pehlivan F (2007) Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretiminde Kültürlerarası Etkileşim Odaklı Yaklaşım Uyarınca Metin Çalışmaları. Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretimi Bilim Dalı, İstanbul.
- Russel B (1973) *The Uses Of Language Concepts And Processes*. Joseph A Devite (Ed.). *PrenticeHall*.
- Tapan N (1995) Yabancı Dil Olarak Almanca Öğretiminde Yeni Bir Yöneliş: Kültürlerarası-Bildirişim-Odaklı Yaklaşım. *Alman Dili ve Edebiyatı Dergisi* (IX): 149-167.
- Tatan OÖ (2018) Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretimi Ders Kitaplarında Kültür Aktarımı Yedi İklim Türkçe Öğretim Seti Örneği (A1-A2 Düzeyi). Yüksek Lisans Tezi, Gaziosmanpaşa Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Türkçe ve Sosyal Bilimler Eğitimi Anabilim Dalı, Tokat.
- Tosun G (2016) Yedi İklim Türkçe Öğretim Seti B1, B2 ve C1 Seviyesi Ders Kitaplarındaki Metinlerin Yabancılara Türkçe Öğretiminde Kültür Aktarımı Açısından İncelenmesi. Yüksek lisans tezi, Başkent Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Türkçe Eğitimi Anabilim Dalı, Ankara.
- Tural S (1992) *Kültürel kimlik üzerine düşünceler* (Ecdâd Yayınları, Ankara).
- Uygur M (2003) *Kültür Kuramı* (Yapı Kredi Yayınları, İstanbul).
- Ülker N (2007) Hitit Ders Kitapları Örneğinde Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretiminde Kültür Aktarımı Sürecine Çözümleyici ve Değerlendirici Bir Bakış. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretimi Bilim Dalı, İstanbul.
- Ünalın Ş (2005) *Dil ve Kültür* (3. baskı) (Nobel Yayınevi, Ankara).

- Van Els T, Bongaerts T, Extra G, Van Os C ve Jansen-Van Dieten A (1984) *Applied Linguistics and the Learning and Teaching of Foreign Languages* (Edward Arnold, London)
- Yıldırım A, Şimşek H (2006) *Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri* (Seçkin Yayıncılık, Ankara)
- Yılmaz F (2012) Cultural Transmission Through Teaching Turkish As A Foreign Language Course Books. *Turkish Studies-International Periodical For The Languages, Literature And History Of Turkish Or Turkic* 7(3): 2751-2759.
- Yılmaz İ ve Şeref İ (2013) Araplara Türkçe Öğretmek Amacıyla Hazırlanmış Kaşgarlı Mahmut Dil Öğretim Seti'nde Kültür Aktarımı. *Turkish Studies* (8/4): 1479-1498.

ÖZ GEÇMİŞ

KİŞİSEL BİLGİLER

Adı-Soyadı: Pelin SEVER

Uyruğu: Türk

Doğum Yeri: Mersin

EĞİTİM BİLGİLERİ

Lisans: Kafkas Üniversitesi-Eğitim Fakültesi-Türkçe Eğitimi Bölümü

ÇALIŞTIĞI KURUM

Milli Eğitim Bakanlığı 2016-Halen